

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ**

**Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ,
ΚΟΣΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ :**

**Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΟΦΙΑ ΣΙΑΡΛΙΔΟΥ, 6914

Πτυχιακή Εργασία

Επιβλέπων: Γεώργιος Πατρόνας

Συνεπιβλέπουσα: Σοφία Μπουτσιούκη

Θεσσαλονίκη 2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία σκοπεύει να επισημάνει τα εργαλεία με τα οποία ένας πολιτιστικός οργανισμός έχει τη δυνατότητα να εμπλουτίσει το πρόγραμμά του με πολυπολιτισμικά και πλουραλιστικά στοιχεία. Συγχρόνως η εργασία στοχεύει στην επισήμανση της έλλειψης εκπροσώπησης στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της Ελλάδας δύο μουσικών παραδόσεων που αποτελούν σημαντικό μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας, της Βυζαντινής Εκκλησιαστικής και Κοσμικής Μουσικής και της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής. Αυτό επιτυγχάνεται με τη μελέτη περίπτωσης ενός οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Στην εργασία προτάσσεται εισαγωγικό σημείωμα στο οποίο περιγράφονται οι στόχοι της, η μεθοδολογία της, οι δυσκολίες που έπρεπε να υπερκεραστούν, καθώς και κάποιες διαπιστώσεις για τη μελλοντική εκμετάλλευση του θέματος. Έπειτα ακολουθεί σύντομη ιστορική ανασκόπηση για τις δύο αυτές μουσικές παραδόσεις. Στη συνέχεια ορίζεται το εννοιολογικό πλαίσιο που αφορά τους πολιτιστικούς οργανισμούς καθώς και την πολιτιστική πολιτική, την πολιτιστική διοίκηση, την πολιτιστική διαχείριση και το πολιτιστικό μάρκετινγκ. Μέσα από τον ορισμό αυτών των εννοιών και την αποσαφήνιση της λειτουργίας τους στο πλαίσιο ενός πολιτιστικού οργανισμού αναδεικνύονται οι ευθύνες που φέρουν οι πολιτιστικοί οργανισμοί απέναντι στην πολιτιστική πολιτική, που οφείλουν να ακολουθούν, καθώς και τα κατάλληλα εργαλεία, προκειμένου η ένταξη νέων μουσικών παραδόσεων να αποτελεί ένα εφικτό πλάνο για τους συναφείς οργανισμούς. Επιπλέον, η εργασία προχωρά στην καταγραφή και καταλογογράφηση του προγράμματος εκδηλώσεων παραστάσεων και συναυλιών του Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης για τα καλλιτεχνικά έτη 2013 έως 2018. Ο στόχος αυτής της καταγραφής είναι να εντοπίσει το αν οι συγκεκριμένες παραδόσεις αποτελούν μέρος του προγράμματος των ετών αυτών. Στη συνέχεια αναλύονται εκτενώς η μεθοδολογία της εργασίας που χρησιμοποιήθηκε για την εξαγωγή των στατιστικών συμπερασμάτων, καθώς και η διαδικασία της συλλογής των

διαφόρων δεδομένων. Τέλος, προσδιορίζονται οι παράγοντες που διέπουν τη λειτουργία του συγκεκριμένου πολιτιστικού οργανισμού και παρουσιάζονται τα στατιστικά δεδομένα που αποδεικνύουν την ελλιπή έως ανύπαρκτη ένταξη των συγκεκριμένων μουσικών παραδόσεων στο πρόγραμμά του. Γενικά, η εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει αφορμή για περαιτέρω έρευνα, προκειμένου μελλοντικά να διατυπωθούν αντίστοιχες προτάσεις για την ένταξη και ξένων μουσικών παραδόσεων στο πρόγραμμα των πολιτιστικών οργανισμών αυτού του είδους.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ : πολιτιστική πολιτική, βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική, βυζαντινή κοσμική μουσική, ελληνική παραδοσιακή μουσική, πολιτιστική διοίκηση, πολιτιστική διαχείριση, πολιτιστικό μάνατζμεντ, πολιτιστικό μάρκετινγκ, πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστικοί οργανισμοί, πολιτιστικές βιομηχανίες, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης.

ABSTRACT

One of the main purposes of this thesis is to emphasize the tools by which a cultural organization can develop a multicultural and pluralistic program. A crucial point of this paper is to highlight the of two musical traditions that constitute Greece's cultural heritage. The focus of the thesis is the inadequate representation of Byzantine ecclesiastical and secular music as well as the Greek traditional music in the cultural events of the country. The case study concerns the Thessaloniki Concert Hall, which operates under the auspices of the Ministry of Culture and Sport. Byzantine ecclesiastical and secular music as well as Greek folk music are explained through a brief historical overview. After the historical overview follows the conceptual framework for terms such as cultural organizations as well as cultural policy, cultural management and cultural marketing. By defining these concepts and clarifying their function within a cultural organization, responsibilities that cultural organizations have with regard to the cultural policy that must follow are defined. The definition of these terms also allows us to define methods and track feasible plan for cultural organizations in order to incorporate new music genres. The case study regards the studying and cataloging of the annual programs of Thessaloniki's Music Hall in order to identify whether the traditions of Byzantine and Greek folk music are part of the event programs of 2013 until 2018. The methods used to draw statistical conclusions and the procedure for gathering information are analyzed. Factors related to the cultural organization and its function are clarified and statistical data are presented that indicate the lack of integration of the particular music genres. This thesis is aspiring to be a course of actions applicable in the future to any music tradition for cultural organizations as well as to provide an opportunity to expand the research in the current topic.

KEY WORDS : Cultural policy, Byzantine ecclesiastical music, Byzantine secular music, Greek folk music, Administration in cultural organizations, Cultural Organisations Management, Marketing in the cultural sector, Cultural heritage, Cultural organizations, Cultural industries, Thessaloniki Concert Hall.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
ABSTRACT.....	3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	5
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
1.0 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	10
1.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ : ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ.....	11
1.2 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ : ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ.....	13
2.0 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	17
2.1 ΕΝΝΟΙΑ, ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	18
2.2.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	21
2.2.2 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΩΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ.....	23
2.2.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.....	29
3.0 ΕΡΕΥΝΑ.....	36
3.1 ΑΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	36
3.2.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	39

3.2.2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	42
3.2.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ.....	43
3.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	49
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	64
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΗΝΟΛΟΓΙΩΝ.....	68
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	105
Α. Ελληνόγλωσσες.....	105
Β. Ξενόγλωσσες.....	108

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

<u>Εικόνα 3.1 Μηνιαία καταγραφή σε υπολογιστικό φύλλο Ιανουαρίου του 2014.....</u>	<u>41</u>
<u>Εικόνα 3.2 Ετήσια καταγραφή ανα μήνα σε υπολογιστικό φύλλο.....</u>	<u>42</u>
<u>Εικόνα 3.3 Ετήσια καταγραφή ανά τρίμηνο και έτος σε υπολογιστικό φύλλο.....</u>	<u>43</u>
<u>Εικόνα 3.4 Ποσοστά επί τοις εκατό συμμετοχής των μουσικών παραδόσεων....</u>	<u>44</u>
<u>Εικόνα 3.5 Γράφημα του καλλιτεχνικού έτους 2013-2014.....</u>	<u>45</u>
<u>Εικόνα 3.6 Γράφημα του καλλιτεχνικού έτους 2014-2015.....</u>	<u>47</u>
<u>Εικόνα 3.7 Γράφημα του καλλιτεχνικού έτους 2015-2016.....</u>	<u>48</u>
<u>Εικόνα 3.8 Γράφημα του καλλιτεχνικού έτους 2016-2017.....</u>	<u>49</u>
<u>Εικόνα 3.9 Γράφημα του καλλιτεχνικού έτους 2017-2018.....</u>	<u>50</u>
<u>Εικόνα 3.10 Συμμετοχή της Ελληνικής παραδοσιακής και Βυζαντινής εκκλησιαστικής ή/και κοσμικής μουσικής για τα έτη 2013-2018</u>	<u>51</u>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βυζαντινή εκκλησιαστική και κοσμική μουσική, καθώς και η ελληνική παραδοσιακή μουσική αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της ελληνικής μουσικής κουλτούρας και ιστορίας. Η καταγραφή, έρευνα, ανάλυση και εκτέλεση των συγκεκριμένων μουσικών παραδόσεων αποτελούν μέρος των προγραμμάτων σπουδών των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας, γεγονός που υπογραμμίζει ακόμα περισσότερο τη σημασία τους. Ωστόσο οι συγκεκριμένες μουσικές παραδόσεις ολοένα και περισσότερο εξαφανίζονται από τον χάρτη των μουσικών παραστάσεων των πολιτιστικών φορέων και οργανισμών. Οι μουσικές αυτές παραδόσεις αποτελούν κομμάτι της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, και ο τρόπος με τον οποίο προστατεύονται, προβάλλονται, και διαδίδονται αποτελεί ζήτημα της πολιτιστικής πολιτικής της Ελλάδας. Οι κύριοι πολιτιστικοί φορείς και οργανισμοί, οι οποίοι διαδραματίζουν βασικό ρόλο στα καλλιτεχνικά και μουσικά δρώμενα της χώρας, είναι το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Οι συγκεκριμένοι φορείς λειτουργούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και συνεπώς αντικατοπτρίζουν την πολιτιστική πολιτική του.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία επιχειρεί να καταγράψει τη συμμετοχή των δύο αυτών μουσικών παραδόσεων στους φορείς αυτούς και ειδικά στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης που αποτελεί και τον φορέα στόχο της μελέτης. Η στοχοθεσία της εργασίας είναι σύνθετη. Ειδικότερα, στοχεύει: α) αφενός στην ένταξη των παραδόσεων αυτών στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της χώρας και β) αφετέρου στην ανάδειξη των όρων σχετικών με την πολιτιστική διαχείριση, την πολιτιστική πολιτική και το μάνατζμεντ, καθώς και στη σημασία αυτών για την ένταξη στα προγράμματα των μουσικών οργανισμών των διαφόρων καλλιτεχνικών παραδόσεων. Συγκεκριμένα η πρόταση της εργασίας αφορά τις δύο μακροχρόνιες παραδόσεις της Ελλάδας.

Η συμμετοχή των δύο υπό εξέταση μουσικών παραδόσεων είναι ελλιπής κατά τα φαινόμενα. Το συμπέρασμα πως οι δύο συγκεκριμένες παραδόσεις δεν

αποτελούν σημαντικό τμήμα του πολιτιστικού γίνεσθαι της Ελλάδας, επιβεβαιώνεται μέσω της καταγραφής του συνόλου των εκδηλώσεων, συναυλιών και παραστάσεων ενός από τους πιο σημαντικούς πολιτιστικούς οργανισμούς της Ελλάδας, τον οργανισμό Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Η καταγραφή αφορά το σύνολο των καταχωρισμένων εκδηλώσεων κάθε είδους που φιλοξενήθηκαν από τον οργανισμό από το έτος 2013 έως το έτος 2018, δηλαδή εξετάστηκαν συνολικά πέντε έτη. Οι εκδηλώσεις κατηγοριοποιήθηκαν, ώστε να εντοπιστούν εκείνες που αφορούν τις υπό εξέταση μουσικές παραδόσεις και να εξαχθούν στατιστικά δεδομένα για τη συνολική συμμετοχή τους στη διαμόρφωση του προγράμματος του οργανισμού.

Η ανάλυση των στατιστικών δεδομένων αποδεικνύει μεν τη φτωχή αντιπροσώπευση των υπό εξέταση παραδόσεων· ωστόσο συμπεραίνει με την παράλληλη βιβλιογραφική ανασκόπηση πώς μέσα από τη στρατηγική διαχείριση είναι δυνατή η ένταξη τους στο πρόγραμμα των συναφών οργανισμών. Ίσως δε θα πρέπει να είναι και απαραίτητη από τη στιγμή που σκοπός του υπουργείου είναι η υιοθέτηση φιλόδοξης και δυναμικής πολιτικής στο πολιτιστικό πεδίο

Ο λόγος για τον οποίο επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένες μουσικές παραδόσεις είναι η μοναδικότητα τους, αλλά και η αδυναμία ή και η αβελτηρία των οργανισμών να τις συμπεριλάβουν στον προγραμματισμό τους. Βασικές πηγές πληροφόρησης για τη συλλογή των ερευνητικών δεδομένων αποτέλεσαν οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις μεγάλων πολιτιστικών οργανισμών, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, οι Οργανισμοί των Μεγάλων Μουσικής Θεσσαλονίκης και Αθηνών, καθώς και η βιβλιογραφία που αντλήθηκε από την βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Οι δυσκολίες της ερευνητικής προσπάθειας αφορούσαν την επικοινωνία με το προσωπικό των παραπάνω φορέων και τη συνακόλουθη παρεμπόδιση της άντλησης των απαραίτητων πληροφοριών για την περάτωση της έρευνας. Για την άρση των δυσκολιών αυτών χρειάστηκε να επιστρατευτούν εναλλακτικές μέθοδοι αναζήτησης, καθώς και η επίμονη όχληση, όπου χρειαζόταν. Αξιοσημείωτο γεγονός αποτελεί το ότι η παρούσα

εργασία αρχικά αφορούσε τόσο τον Οργανισμό Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης, όσο και των Αθηνών. Τελικά όμως αποφασίστηκε η μελέτη περίπτωσης να επικεντρωθεί μόνο στον Οργανισμό της Θεσσαλονίκης, αφενός διότι η πρόσβαση σε αυτόν ήταν ευκολότερη και αφετέρου για να επεκταθούν βαθύτερα τα όρια της έρευνας. Σε ό,τι αφορά τη βιβλιογραφία το μεγαλύτερο εμπόδιο ήταν η σημαντική σε εύρος διαφοροποίηση των απόψεων σχετικά με την πολιτιστική διαχείριση, τη διοίκηση και το πολιτιστικό μάνατζμεντ. Οι συγκεκριμένοι τομείς είναι σχετικά νεότεροι και η υπάρχουσα βιβλιογραφία ανανεώνεται διαρκώς. Παρόλα αυτά, σε αρκετές περιπτώσεις είναι αντικρουόμενη ή και θολή. Συνεπώς αδυνατεί να ορίσει συνοπτικά τις έννοιες αυτές και χρειάστηκε μια συνθετική προσέγγιση της βιβλιογραφίας.

Επιπρόσθετα προβλήματα που χρειάστηκε να υπερκεραστούν ήταν η έλλειψη βιβλιογραφίας σχετικής με την καταλογογράφηση των μουσικών εκδηλώσεων. Όπως επίσης και η ανυπαρξία σχετικής έρευνας και πρότασης για τον τρόπο ή την μέθοδο που χρειάζεται, προκειμένου να ενταχθεί επιτυχημένα οποιοδήποτε μουσικό είδος σε ένα ήδη υπάρχον πρόγραμμα. Σε κάθε περίπτωση, καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια για άρση όλων των προαναφερθεισών δυσκολιών, στο μέτρο πάντοτε των περιορισμών και του πλαισίου που τέθηκε εξαρχής.

1.0 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η βυζαντινή εκκλησιαστική και κοσμική μουσική καθώς και η ελληνική παραδοσιακή μουσική αποτελούν σημαντικές παραδόσεις για τον ελληνικό πολιτισμό. Ως βαρύνουσας σημασίας μουσικές παραδόσεις συμπεριλαμβάνονται στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας. Ειδικότερα η σπουδαιότητα της βυζαντινής μουσικής υπογραμμίζεται ιδιαίτερα από την πρόσφατη ένταξη της στον κατάλογο της άυλης παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της Unesco ('UNESCO - Byzantine chant', χ.χ.). Η

περιγραφή και ο ορισμός των υπό εξέταση μουσικών παραδόσεων αποτελεί περίπλοκο ζήτημα. Ωστόσο κρίνεται απαραίτητος ο εννοιολογικός προσδιορισμός των παραγόντων που αφορούν τη θεματική της παρούσας εργασίας, για την περαιτέρω κατανόηση της. Το παρόν κεφάλαιο θα περιγράψει και θα οριοθετήσει τοπικά και χρονικά τη βυζαντινή εκκλησιαστική και κοσμική μουσική, και την ελληνική παραδοσιακή μουσική. Λόγω της περιπλοκότητας του ορισμού των παραπάνω μουσικών παραδόσεων, θα δοθεί το εννοιολογικό τους πλαίσιο μέσω μίας σύντομης ιστορικής ανασκόπησής τους. Επιπρόσθετα εντοπίζεται η θέση των παραδόσεων αυτών στο παρελθόν και στο παρόν, προκειμένου να γίνει αντιληπτό το πώς και το πόσο αφορούν τους πολιτιστικούς οργανισμούς.

1.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ : ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ.

Η βυζαντινή μουσική ως όρος για την παρούσα εργασία αφορά την εκκλησιαστική και κοσμική, λόγια και δημώδη μουσική που άνθισε κατά το 324-1453 μ.Χ. στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία (Levy & Troelsgård, 2001). Αξιοσημείωτο είναι πως η αναφορά στην υπό εξέταση μουσική παράδοση δεν περιγράφει απαραίτητα το σύνολο της μουσικής που αναπτύχθηκε κατά τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Ο όρος χρησιμοποιείται συχνά για την περιγραφή της εκκλησιαστικής λειτουργικής μουσικής της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η λειτουργική μουσική αυτή φέρει πολύ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Η ιδιαιτερότητα της έγκειται στον αυστηρά φωνητικό και μονοφωνικό χαρακτήρα της. Αναπαράγεται από ψάλτες και κληρικούς σχεδόν αποκλειστικά ως λειτουργικό μέλος. Συχνά η μουσική αυτή ψάλλεται με την συνοδεία ισοκρατήματος και η σημειογραφία, η οποία την καταγράφει ονομάζεται νευματική ή παρασημαντική. Το φθογγικό υλικό αντλείται από το τροπικό σύστημα της οκταηχίας και η γλώσσα η οποία χρησιμοποιήθηκε για την καταγραφή της είναι τα ελληνικά, παρότι έχουν υπάρξει πολλές μεταφράσεις κειμένων σε άλλες γλώσσες (Αλεξάνδρου, 2016). Η γραφή ανά τους αιώνες έχει

αλλάζει ξεκινώντας με την Πρώιμη Βυζαντινή σημειογραφία το 950-1175 μ.Χ.. Συνεχίζεται με την Μέση Βυζαντινή σημειογραφία το 1177- 1670 μ.Χ, την οποία διαδέχεται η Μεταβατική εξηγητική σημειογραφία από το 1670-1814 μ.Χ. Τέλος καθιερώνεται η Νεοβυζαντινή σημειογραφία, οι απαρχές της είναι γύρω στο 1814 και συνεχίζεται έως και σήμερα (Στάθης, 2008).

Τα σωζόμενα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής ανέρχονται σε 12.000 έως και 15.000 κατά προσέγγιση, εκ των οποίων μεγάλο μέρος παραμένει ανεξερεύνητο (Levy & Troelsgård, 2001). Μεταξύ άλλων τα σωζόμενα χειρόγραφα αυτά σε συνδυασμό με τις σύγχρονες μελέτες βυζαντινής μουσικολογίας καθώς και τα εγχειρίδια θεωρητικών εκείνης της εποχής αποτελούν τις κύριες γραπτές πηγές για τη περαιτέρω μελέτη της συγκεκριμένης μουσικής παράδοσης. Επιπρόσθετα πηγή μεγάλης βαρύτητας αποτελεί η προφορική παράδοση. Η βυζαντινή μουσική στηρίζεται στην προφορική παράδοση καθώς επί αιώνες διασώθηκε και μεταλαμπαδεύτηκε με αυτόν τον τρόπο. Η διδασκαλία της έχει εισαχθεί στην Μέση, Ανώτερη και Ανώτατη εκπαίδευση και στα Ωδεία. Συνεπώς πλέον αποτελεί μέρος τυπικής εκπαίδευσης. Ωστόσο η άτυπη προφορική διδασκαλία της εξακολουθεί να αποτελεί σπουδαίο σημείο της διατήρησης και εξέλιξης της. Κατά συνέπεια η βυζαντινή μουσική αποτελεί ζώσα μουσική παράδοση και η προφορικότητα που την χαρακτηρίζει είναι μέγιστης σημασίας στην μελέτη της. Αυτό αποτυπώνεται στο σύγγραμμα Παλαιογραφία Βυζαντινής Μουσικής (Αλεξάνδρου, 2017), όπου χαρακτηριστικά αναφέρεται *«Μουσική γραφή χωρίς ζώσα φωνή δεν μαθαίνεται. Η σπουδή της ολοκληρώνεται στο αναλόγιο. Μόνο διαμέσου της προφορικής παράδοσης τα μουσικά σημάδια αποκτούν την πλήρη τους μουσική και πνευματική υπόσταση.»*

Η κοσμική βυζαντινή μουσική αποτελεί μορφή τέχνης που άνθιζε στην Κωνσταντινούπολη από τον 4^ο αιώνα μέχρι και το 1453. Παρούσα σε όλες τις εκφάνσεις της κοσμικής ζωής του λαού και των αυτοκρατόρων η κοσμική μουσική της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας συνόδευε ποικίλες δραστηριότητες που αφορούσαν χορό, λατρευτικές συγκεντρώσεις, αγώνες, παντομίμα, τελετές της βασιλικής αυλής κ.α.. Ωστόσο, ενώ η συμμετοχή της στη καθημερινή ζωή του

λαού και των ευγενών ήταν έντονη η μουσική αυτή παράδοση είχε θεωρηθεί βλάσφημη και δεν έχρηζε σεβασμού από λογίους όπως ήταν ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο Γρηγόριος ο Νανζιανζηνός και πολλούς ακόμα κληρικούς και εκπροσώπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας (Touliatos, 2001). Η προφορικότητα που χαρακτηρίζει την υπό εξέταση μουσική παράδοση ίσως δικαιολογεί την απουσία σωζόμενων γραπτών. Ο αυτοσχεδιαστικός χαρακτήρας αυτής της μουσικής παράδοσης αποτελεί ακόμα μία αίτια έλλειψης καταγραφής της. Τα ελάχιστα σωζόμενα γραπτά εμφανίζουν ισχυρές επιρροές από την εκκλησιαστική μουσική εκείνης της εποχής και πολλά από αυτά είναι γραμμένα στην παρασημαντική ή νευματική σημειογραφία. Η μουσική αυτή παράδοση συνδέεται με την ελληνική παραδοσιακή δημοτική μουσική, αφού θεωρείται ο πρόγονός της (Touliatos, 2001).

1.2 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ : ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

«Folklore, ή παραδοσιακός (traditional) και λαϊκός (popular) πολιτισμός (culture), είναι το σύνολο των δημιουργιών μιας πολιτισμικής κοινότητας που βασίζονται στην παράδοση, οι οποίες εκφράζονται από μία ομάδα ατόμων και αναγνωρίζονται ως δημιουργίες που αντανακλούν τις προσδοκίες μίας κοινότητας στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν την πολιτισμική και κοινωνική της ταυτότητα. Τα δεδομένα και οι αξίες του [folklore] μεταδίδονται προφορικά, μέσα από τη μίμηση ή με άλλους τρόπους. Οι μορφές του συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη γλώσσα, τη λογοτεχνία, τη μουσική, τον χορό, τα παιχνίδια, τη μυθολογία, τις τελετουργίες, τα έθιμα, τις χειροτεχνίες, την αρχιτεκτονική, και άλλες τέχνες» (Standard-Setting at UNESCO: Conventions, Recommendations, Declarations and Charters Adopted by UNESCO (1948—2006), 2007). Ο ορισμός αυτός από την UNESCO περιγράφει τον παραδοσιακό πολιτισμό και τα στοιχεία του. Μέρος της κουλτούρας κάθε παράδοσης είναι και η μουσική που συνδέεται με αυτήν. Ο «λαϊκός ή παραδοσιακός πολιτισμός» (Standard-Setting at UNESCO: Conventions, Recommendations, Declarations and Charters Adopted by

UNESCO (1948—2006), 2007), αποτελεί έννοια που περιλαμβάνει την παραδοσιακή μουσική. Κατά το International Folk Music Council (1955) «η δημοτική (folk) μουσική είναι μουσική που διέπεται από τη διαδικασία της προφορικής μετάδοσης. Είναι προϊόν εξέλιξης και εξαρτάται από τις συνθήκες της συνέχειας, παραλλαγής, και επιλογής... Συνεπώς ο όρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μουσικές που έχουν εξελιχθεί από υποτυπώδεις βάσεις μέσα σε κοινότητες που δεν επηρεάστηκαν από λόγιες μουσικές. Καθώς επίσης και για μουσικές που δημιούργησε ένα μεμονωμένο άτομο και στη συνέχεια ενσωματώθηκαν στην άγραφη, ζωντανή παράδοση μίας κοινότητας. Ο όρος δεν καλύπτει ωστόσο το τραγούδι, το χορό ή το σκοπό που παραλήφθηκαν έτοιμα και παραμένουν αναλλοίωτα. Είναι το στοιχείο της διαμόρφωσης και αναδιαμόρφωσης από την κοινότητα που δίνει στη μουσική το δημοτικό (folk) της χαρακτήρα.» (Karpeles, 1955). Υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία ορισμών που περιγράφουν τα στοιχεία που απαρτίζουν ένα μουσικό έργο για να θεωρηθεί παραδοσιακή ή δημοτική μουσική. Η προσπάθεια ορισμού της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής θα ήταν εξαιρετικά παράτολμο εγχείρημα. Αιτία της αδυναμίας του ορισμού της αποτελεί το γεγονός πως η υπό εξέταση μουσική αφορά ολόκληρη την Ελλάδα· ωστόσο οι δύο παραπάνω ορισμοί αναφέρονται σε κοινότητες. Σύμφωνα με τους παραπάνω ορισμούς γίνεται αντιληπτό το ευρύ γεωγραφικό και πολιτισμικό φάσμα που καλύπτει η Ελληνική παραδοσιακή μουσική, καθώς πρόκειται για την μουσική παράδοση όλου του Ελλαδικού χώρου, και μάλιστα διαφορετικών ειδών κουλτούρας. Η σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας έχει σημαδευτεί από καταστροφές, ανταλλαγές και μετακινήσεις πληθυσμών, ζητήματα που διαμορφώνουν το γλυπτό της Ελληνικής παράδοσης κατά τόπους ακόμα πιο έντονα. Κατά συνέπεια, οι πολλές και ποικίλες κουλτούρες δημιουργούν ανομοιογένεια στη μουσική κατά τόπους. Επομένως δεν είναι δυνατόν να περιγραφούν συγκεκριμένη μορφολογία, θεματολογία, όπως και άλλοι μουσικοί παράγοντες προκειμένου να εκφραστεί επαρκώς και συγκεκριμένος ορισμός της Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Η γεωγραφική ευρύτητα και η μεγάλη πολιτιστική ποικιλομορφία διαφαίνεται άμεσα στην ελληνική δημοτική μουσική. Παρά τις μεγάλες

αντιθέσεις μεταξύ των μουσικών παραδόσεων των πολιτιστικών κοινοτήτων, υπάρχουν αντιληπτές ομοιότητες οι οποίες προσδίδουν κοινό χαρακτήρα. Με αφορμή τα κοινά τους στοιχεία δίνεται η δυνατότητα να χαρακτηριστούν αυτές οι μουσικές παραδόσεις στο σύνολό τους με την όρο ελληνική παραδοσιακή ή δημοτική μουσική, και να αναφέρονται στη μουσική όλου του Ελλαδικού χώρου (Romanou et al., 2019). Αρχική κατηγοριοποίηση της μουσικής παράδοσης στην Ελλάδα, σύμφωνα με το λήμμα του oxfordmusic κατά την Romanou et al. (2019) αφορά τρεις περιοχές που διαμόρφωσαν το δικό τους μουσικό ύφος. Αυτές είναι η Μικρά Ασία, τα νησιά και η Ηπειρωτική Ελλάδα.

Η μουσική αποτελεί ισχυρό μέσο έκφρασης αλλά και επιρροής. Κατά τον 20^ο αιώνα παρατηρείται προώθηση συγκεκριμένων δημοτικών τραγουδιών από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και από την ενεργή δισκογραφία. Τα δημοτικά τραγούδια τα οποία προωθήθηκαν και διαδόθηκαν περισσότερο ήταν ο καλαματιανός, ο τσάμικος, ο συρτός, ο πεντοζάλης. Πολιτική υπήρξε η αφορμή για την έντονη προβολή αυτών των δημοτικών τραγουδιών. Η μουσική και η επίδραση της χρησιμοποιήθηκαν ως φορείς συνοχής του κατακερματισμένου ελληνικού έθνους (Αυθεντοπούλου, 2016).

Αξιοσημείωτο γεγονός αποτελεί η παλαιότητα των σωζόμενων γραπτών της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής. Χρονολογούνται περί το 1500-1600 μ.Χ., και αφορούν τραγούδια γραμμένα σε νευματική σημειογραφία από τους Φαναριώτες (Romanou et al., 2019). Λόγω αυτών είναι κατάφορη η άμεση συνέχεια και ο συσχετισμός της Ελληνικής παραδοσιακής, με την μουσική του Βυζαντίου.

Η θέση και σημασία της ελληνικής παραδοσιακής και βυζαντινής εκκλησιαστικής και κοσμικής μουσικής στη σύγχρονη εποχή, είναι ζήτημα πολυπαραγοντικό. Ο Σταύρου (2004) χαρακτηριστικά αναφέρει πως *«Η θέση που κατέχει η μουσική στο σχολείο αποτελεί βασικό κριτήριο αξιολόγησης της στη θέση της στην ευρύτερη κοινωνία»*. Η θέση της υπό εξέταση μουσικής παράδοσης στην εκπαίδευση και η παρουσία της σε πολιτιστικά δρώμενα,

πολιτιστικούς φορείς, σε μέσα μαζικής ενημέρωσης ή διασκέδασης αποτελούν παράγοντες που προσδιορίζουν τη σημασία που της δίνεται.

Οι δύο μουσικές παραδόσεις έχουν ενταχθεί στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στα μουσικά σχολεία όλης της Ελλάδας καθώς και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε όλα τα πανεπιστήμια με τμήματα μουσικών σπουδών, στο πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο, το Ιόνιο πανεπιστήμιο και το πανεπιστήμιο Αθηνών. Χρήσιμη κρίνεται η ιστορική ανασκόπηση που αφορά τις δύο μουσικές παραδόσεις και την ένταξή τους από το ελληνικό κράτος στο πρόγραμμα σπουδών δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου. Η ιστορική ανασκόπηση αφορά τα Διατάγματα, Ωρολόγια προγράμματα από την εκάστοτε κυβέρνηση ή το Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών, που αργότερα γίνεται Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών (Αυθεντοπούλου, 2016). Στην ανασκόπηση αυτή αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η πρώτη προσπάθεια για εισαγωγή της μουσικής στην εκπαίδευση στην Ελλάδα έγινε το 1894 με Διάταγμα που αφορούσε τη δημοτική εκπαίδευση. Το μάθημα της «*φωνητικής μουσικής*» (Σταύρου, 2009) περιελάμβανε κυρίως τραγούδια θρησκευτικού χαρακτήρα. Η μουσική εκπαίδευση κατόπιν δεν αντικατόπτριζε την πολυφωνία και την ελευθερία, αλλά τις πεποιθήσεις που ήθελε η εκάστοτε κυβέρνηση (κατά την δικτατορία και την μεταπολίτευση) να εμπνεύσει στον λαό. Η αναγκαιότητα δημιουργίας εθνικής συνείδησης αποτελούσε αιτία η οποία καθόριζε το είδος της μουσικής παράδοσης που ήταν επίκεντρο. Μέσω της εκπαίδευσης (Σταύρου, 2004), της ραδιοφωνίας και της δισκογραφίας αναπαραγόταν το επιθυμητό είδος μουσικής. Συγκεκριμένα έργα της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής διδάσκονταν ή αναπαράγονταν για να δημιουργήσουν το επιθυμητό κλίμα. Περίπου το 1988 ιδρύονται τα πρώτα μουσικά Γυμνάσια και Λύκεια, και πριν από την νέα χιλιετία το Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών αναφέρει πως, κομμάτι της διδακτέας ύλης είναι και η ελληνική παραδοσιακή καθώς και η βυζαντινή μουσική (Αυθεντοπούλου, 2016). Με την πάροδο των ετών βυζαντινό και παραδοσιακό μέλος εντάσσονταν όλο και περισσότερο στα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Στην Αυθεντοπούλου (2016) αναφέρονται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα τα τραγούδια της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοποννήσου τα οποία είχαν ενταχθεί στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του 1913. Αιτία ήταν το γεγονός πως οι συγκεκριμένες περιοχές αποτελούσαν τις ελεύθερες περιοχές της Ελλάδας. Το περιεχόμενο των τραγουδιών αφορούσε τον αγώνα για απελευθέρωση. Μέσω της επιρροής της μουσικής και των στίχων των συγκεκριμένων τραγουδιών η εκάστοτε κυβέρνηση επεδίωκε να μεταδώσει αίσθημα εθνικής ενότητας. Υπερίσχυσαν τόσο των υπολοίπων παραδόσεων της Ελλάδας που κατόπιν ταυτίστηκαν με τον όρο «δημοτικό τραγούδι» (Σταύρου, 2009).

Η ιδιαιτερότητα της προφορικότητας που χαρακτηρίζει την εκάστοτε παράδοση είναι η αέναη αλλαγή και εξέλιξη που δημιουργεί σε αυτήν. Η αστικοποίηση και η ανάπτυξη της βιομηχανίας αποτέλεσαν σημείο καμπής στην Ελληνική κοινωνία και αντίστοιχα στη μουσική παράδοσή της. Οι προφορικές παραδόσεις και ειδικότερα η παραδοσιακή μουσική, επηρεάστηκαν από την δισκογραφία και τη μαζική αναπαραγωγή συγκεκριμένων προτύπων σε μέσα ενημέρωσης, όπως το ραδιόφωνο. Τα μέσα αυτά συνέβαλαν στη παγίωση συγκεκριμένων δεδομένων που αφορούν τις υπό εξέταση παραδόσεις γεγονός που αντιτίθεται στον προφορικό χαρακτήρα τους. Θετικό αποτέλεσμα όμως αυτής της πορείας αποτελεί η καταγραφή και μελέτη τους. Η καταγραφή έχει υπάρξει σημαντικός παράγοντας στην ανάδειξη αυτών των έργων.

2.0 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στο παρόν κεφάλαιο θα προσδιοριστεί το εννοιολογικό πλαίσιο που αφορά την πολιτιστική πολιτική. Θα δοθεί ο ορισμός της και θα περιγραφούν οι σκοποί και οι στόχοι της. Επιπρόσθετα ορίζονται οι πολιτιστικές βιομηχανίες και ό,τι αφορά τους πολιτιστικούς οργανισμούς, τη λειτουργία και τη διαχείριση τους. Στη συνέχεια αναφέρονται οι πολιτιστικές ή δημιουργικές βιομηχανίες και πως

αυτές ορίστηκαν από τους Horkheimer και Adorno. Τέλος δίνεται το εννοιολογικό πλαίσιο της πολιτιστικής διαχείρισης διοίκησης και του πολιτιστικού μάρκετινγκ. Διευκρινίζεται με ποιον τρόπο αυτά τα εργαλεία χρησιμοποιούνται στους πολιτιστικούς οργανισμούς και ιδιαίτερα πως μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη τους.

2.1 ΕΝΝΟΙΑ, ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η UNESCO το 1969 στη Γκαντούνα (2017) περιγράφει τη πολιτιστική πολιτική ως «*το σύνολο κοινωνικών πρακτικών, συνειδητών και διακριβωμένων, παρεμβάσεων ή μη, που έχουν στόχο την ικανοποίηση κάποιων πολιτιστικών αναγκών με την υπέρτατη δυνατή χρήση όλων των υλικών και ανθρωπίνων πόρων, που μια δεδομένη κοινωνία διαθέτει, σε μια ορισμένη στιγμή. (...) η πολιτική αυτή πρέπει να καθορίζει κάποια κριτήρια της πολιτιστικής ανάπτυξης και να συνδέει τον πολιτισμό με τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη*». Ο ορισμός αφορά πρακτικές, των οποίων στόχος είναι να ικανοποιήσουν πολιτιστικές ανάγκες. Εν συνεχεία αυτές οι πρακτικές θα πρέπει να ενισχύουν την πολιτιστική ανάπτυξη κοινωνικών δομών με πολυδιάστατο τρόπο. Πολύ πιο ευρύς ορισμός της πολιτιστικής πολιτικής την περιγράφει ως «*το συνολικό πλαίσιο σκοπών, προγραμμάτων και μέτρων, που λαμβάνονται από τις εθνικές κυβερνήσεις, όσον αφορά τον τομέα του πολιτισμού.*» (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015). Το ζητούμενο σε όλους τους ορισμούς αφορά τις ενέργειες ενίσχυσης του πολιτισμού. Ο ορισμός του πολιτισμού κατά τον Throsby (2010) όπως έχει αποτυπωθεί παραπάνω αφορά σίγουρα την πολιτιστική κληρονομιά κάθε χώρας, τις παραδόσεις τα έθιμα, την ήδη υπάρχουσα παράδοση, όπως και την νεογεννηθείσα. Συνεπώς η πολιτιστική πολιτική αφορά πράξεις και ενέργειες που ενισχύουν τον εγχώριο υπάρχοντα πολιτισμό, παραδοσιακό ή λαϊκό. Ταυτόχρονα περιλαμβάνει την ενίσχυση της παγκόσμιας παράδοσης άλλων χωρών καθώς και τη δημιουργία νέου πολιτισμού. Ακόμα ένας ορισμός που αφορά αυτόν τον τομέα και επικεντρώνεται περισσότερο στο ζήτημα των αποτελεσμάτων παρουσιάζεται

στην Κόνσολα (1990) ο ορισμός «...την παρουσιάζει ως ένα σύστημα σκοπών, μέσων και φορέων που συνδυάζονται σε ένα πρόγραμμα για να επιτύχουν την γνώση, την ενίσχυση και τη διάδοση του πολιτιστικού φαινομένου μιας κοινότητας για μια δεδομένη χρονική περίοδο». Σε συνδυασμό με τον προσδιορισμό των πράξεων που θα βοηθήσουν στην επίτευξη αυτών των σκοπών καθώς και την «αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτιστικής πολιτικής» μπορούμε να κατανοήσουμε σε βάθος τι είναι και τι αφορά η πολιτιστική πολιτική. (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015)

Περαιτέρω προσδιορισμός των λειτουργιών της πολιτιστικής πολιτικής θα επιτευχθεί με τον καθορισμό των στόχων της όπως και τον ορισμό των παραμέτρων που αφορούν αυτούς. Σύμφωνα με την Κόνσολα (2006), οι σκοποί αυτοί βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με συγκεκριμένους παράγοντες. Αυτοί οι παράγοντες κατηγοριοποιούνται σε κύριους και δευτερεύοντες. Κύριοι παράγοντες είναι ο ιστορικός, ο οικονομικός, ο κοινωνικός, ο πολιτικός και ο παράγοντας διεθνούς εμπειρίας.

Δευτερεύοντες είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η ενίσχυση της καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας, καθώς και η διεύρυνση της πρόσβασης και της συμμετοχής του κοινωνικού συνόλου στην πολιτιστική ζωή και δημιουργία. Κάθε ένας από αυτούς τους παράγοντες διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για τη χάραξη πολιτιστικής πολιτικής. Ο ιστορικός παράγοντας αφορά τη γνώση της ιστορικής εξέλιξης σε πολιτιστικούς τομείς και τη σημασία αυτής της εξέλιξης. Ο οικονομικός παράγοντας καθορίζει τους στόχους της πολιτιστικής πολιτικής, αφού το κεφάλαιο και οι πόροι προς επένδυση είναι πεπερασμένα και πολλές φορές ανεπαρκή. Ο κοινωνικός παράγοντας αφορά την κοινωνία και πώς αυτή διαμορφώνεται απέναντι στο πολιτισμό. Η πολιτική είναι αυτή που δίνει έναυσμα και εντάσσει την πολιτιστική πολιτική στον εθνικό προγραμματισμό σχεδίων. Ο παράγοντας διεθνούς εμπειρίας αφορά διεθνείς οργανισμούς, όπως την UNESCO, οι οποίοι με διακηρύξεις και με δράσεις προσπαθούν να στρέψουν το ενδιαφέρον σε πολιτιστικά ζητήματα,

καθώς και να ορίσουν, να δημοσιεύσουν και να υπογραμμίσουν ό,τι μπορεί να αφορά τον πολιτισμό τοπικά και παγκόσμια (Κόνσολα, 2006).

Οι δευτερογενείς παράγοντες για τον προκαθορισμό των σκοπών της πολιτιστικής πολιτικής, είναι ιδιαίτερης σημασίας για την παρούσα εργασία, γιατί αφορούν το πολιτιστικό κομμάτι σε μεγαλύτερο βαθμό από το πολιτικό. Συγκεκριμένα θα επικεντρωθούμε στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και με ποιόν τρόπο αυτή αφορά την πολιτιστική πολιτική. *«Η πολιτιστική κληρονομιά διαχωρίζεται σε δυο επιμέρους κατηγορίες: την υλική (αρχαιολογικοί χώροι, έργα τέχνης κλπ) και την άυλη κληρονομιά (γλώσσα, παραδόσεις, ήθη, έθιμα κλπ). Η προστασία της συνίσταται στην ανεύρεση (π.χ. ανασκαφές) συστηματική καταγραφή, μελέτη, συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των πολιτιστικών αγαθών. Κύρια επιδίωξη είναι όχι απλώς να «διασωθεί» και να «διατηρηθεί» η κληρονομιά αυτή, αλλά και να γίνει και ευρύτερα γνωστή σε άλλες χώρες.»* (Σαμψών, 2014). Η πολιτιστική κληρονομιά και ταυτότητα κάθε χώρας είναι εξαιρετικά πολύτιμη και αυτό υπογραμμίζεται από την σημασία που δίνεται σε αυτήν από παγκόσμιους οργανισμούς, όπως η UNESCO. Σαφώς η σημασία της την καθιστά παράγοντα καθορισμού των σκοπών και αποφάσεων που αφορούν την πολιτιστική πολιτική. Σημαντικός παράγοντας στη χάραξη σκοπού είναι η ενίσχυση της νέας καλλιτεχνικής δραστηριότητας και δημιουργίας. Η γνώση και η καταγραφή της ιστορίας και του παρελθόντος είναι εξίσου σημαντικά με τη χάραξη νέας πορείας, αυτές οι ενέργειες θα ήταν αδύνατο να συμβούν χωρίς την προστασία της πολιτείας σε νέους θεσμούς, νέους καλλιτέχνες και γενικά στη δημιουργία και παραγωγή. Εξίσου σημαντική είναι η ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στον πολιτισμό, με τρόπο που να τους δίνεται ευκαιρία να γίνονται κοινωνοί στο πολιτιστικό γίγνεσθαι όχι μόνο σε τοπικό, αλλά και εθνικό επίπεδο (Κόνσολα, 2006).

Συμπληρωματικά η πολιτιστική διπλωματία και επικοινωνία με άλλες χώρες καθώς και η πολιτιστική εικόνα της εκάστοτε χώρας στο εξωτερικό είναι μείζονος σημασίας για τη χάραξη πολιτιστικής πολιτικής (Μπιτσάνη, 2001 στη Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015).

2.2.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ελληνική παράδοση αποτελεί σημαντικό κομμάτι της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Η σημασία της είναι μεγάλη και αυτό υπογραμμίζεται από προσπάθειες εγχώριων και παγκόσμιων φορέων να την αναδείξουν και να τη θωρακίσουν. Συγκεκριμένα οι παραδόσεις της βυζαντινής εκκλησιαστικής και κοσμικής μουσικής, αλλά και της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής, αφορούν κομμάτι της πολιτιστικής πολιτικής που ακολουθεί το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ελλάδας. Οι εν λόγω παραδόσεις έχουν τόσο μεγάλη σημασία στην Ελληνική, αλλά και παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, που παγκόσμιοι οργανισμοί τις αναγνωρίζουν και τις εντάσσουν στην πολιτική που ακολουθούν για τον πολιτισμό.

Άσκηση της πολιτιστικής πολιτικής για τη χώρα μας γίνεται κυρίως από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού αλλά και την εκάστοτε τοπική αυτοδιοίκηση (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015). Στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού οι δύο Οργανισμοί του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης και Αθηνών έχουν καταλογογραφηθεί ως εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου (‘Υπουργείο- Σύγχρονος Πολιτισμός’, χ.χ.). Συγκεκριμένα σε σχετικό έγγραφο αναρτημένο στην ηλεκτρονική Ιστοσελίδα του Υπουργείου, αναφέρεται η ιστορία ίδρυσής του καθώς και η παρούσα δομή του. Το Υπουργείο κατακερματίζεται σε τμήματα σύμφωνα με την εφαρμογή του ΠΔ 104/28-8-2014 (ΦΕΚ Α’171). Ένα από αυτά είναι η Γενική Διεύθυνση Σύγχρονου Πολιτισμού που αποτελείται από τέσσερις οργανικές μονάδες, την Διεύθυνση Ανάπτυξης και Σύγχρονης Δημιουργίας, την Διεύθυνση Εφαρμογής Πολιτιστικής Πολιτικής, την Διεύθυνση Εποπτείας και Δράσεων και την Διεύθυνση Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης. Οι Οργανισμοί των Μεγάρων Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης ανήκουν στο τμήμα Διεύθυνσης Εφαρμογής Πολιτιστικής Πολιτικής. Η υπαγωγή τους στο

συγκεκριμένο τμήμα είναι ιδιαίτερα βαρύνουσας σημασίας, αφού με αυτόν τον τρόπο παρουσιάζονται ως φορείς της πολιτιστικής πολιτικής της Ελλάδας. Ακόμα μεγαλύτερο βάρος προσδίδει το ιδιοκτησιακό καθεστώς των οργανισμών. Πρόσφατα η ιδιοκτησία του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών πέρασε σε κρατικό έλεγχο. Το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης αποτελεί μία υβριδική κατάσταση ιδιοκτησίας. Συνεπώς τα Μέγαρα Μουσικής της Ελλάδας θα έπρεπε να αντικατοπτρίζουν ξεκάθαρα μια πολιτιστική πολιτική οργανωμένη και σχεδιασμένη να αντανakλά όλα τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Σημαντικό μέρος της πολιτιστικής πολιτικής είναι η πολιτιστική κληρονομιά και τμήμα της αποτελούν οι παραδόσεις της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής καθώς και η βυζαντινή εκκλησιαστική και κοσμική μουσική. Συνεπώς μέρος της ευθύνης για την υποστήριξη και την προβολή αυτών των παραδόσεων φέρει το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπως και οι εποπτευόμενοι φορείς του.

Πρόσφατα η UNESCO επίσημα ανακήρυξε τη βυζαντινή μουσική ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας αναφέροντας πως είναι μια ζώσα τέχνη που επιβιώνει πάνω από 2000 χρόνια ('UNESCO - Byzantine chant', χ.χ.). Σε αυτήν τη λίστα είχε προστεθεί το ρεμπέτικο το 2017. Παρόλα αυτά η συμμετοχή των ελληνικών μουσικών παραδόσεων περιορίζεται στις δύο παραπάνω ('UNESCO - Rebetiko', χ.χ.). Σε μία αντίστοιχη προσπάθεια καταλογογράφησης της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα και συγκεκριμένα της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδρύθηκε το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας. Αυτό το ευρετήριο είναι υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού και της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. ('Τι είναι & σε τι αποσκοπεί | Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας', χ.χ.). Στο ευρετήριο περιλαμβάνονται ελαφρώς περισσότερες μουσικές παραδόσεις του Ελλαδικού χώρου, όπως το Ηπειρώτικο πολυφωνικό τραγούδι. Παρόλα αυτά σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζεται ο πλουραλισμός παραδόσεων που υπήρξαν και υπάρχουν. Μπορούμε έτσι να συμπεράνουμε την έλλειψη καταγραφής και υποστήριξης

των Ελληνικών παραδόσεων από την πολιτεία. Δυστυχώς η παράδοση, αν και ζώσα κατά το μεγαλύτερο κομμάτι της, μόνο τα τελευταία χρόνια ξεκίνησε να υποστηρίζεται από το κράτος. Αυτό αποδεικνύεται από την πρόσφατη ένταξη της στην εκπαίδευση και κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και στην μικρή προσπάθεια για εντοπισμό και καταγραφή του πολιτιστικού της πλούτου.

2.2.2 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΩΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα επιχειρήσουμε τον εννοιολογικό προσδιορισμό βασικών αρχών και εννοιών που αφορούν τους πολιτιστικούς οργανισμούς. Πρωτίστως η έννοια του οργανισμού και δευτερευόντως ο ορισμός του πολιτιστικού οργανισμού/φορέα είναι μέγιστης σημασίας καθώς μέσω αυτών μάς δίνονται τα όρια και τα πλαίσια οργάνωσης και λειτουργίας τους. Για να δοθεί το εννοιολογικό πλαίσιο των πολιτιστικών οργανισμών ορίζονται αρχικά οι έννοιες του οργανισμού και του πολιτισμού. Στη συνέχεια ορίζεται η έννοια των πολιτιστικών βιομηχανιών κατά τους Adorno και Horkheimer και το πώς αυτές επηρεάστηκαν από την ανάπτυξη του καπιταλισμού. Τέλος δίνονται σύγχρονοι ορισμοί του όρου, και γίνεται κατηγοριοποίηση σύμφωνα με τα διάφορα χαρακτηριστικά των πολιτιστικών βιομηχανιών.

« Ως οργάνωση θα μπορούσε να ορισθεί μια διακριτή κοινωνική οντότητα (ένωση ή σύνολο ανθρώπων) η οποία μέσω της διαίρεσης της εργασίας, δομών, συστημάτων και σχεδίων επιδιώκει την επίτευξη σε «χρονική διάρκεια», σκοπών. Για παράδειγμα είναι μία επιχείρηση, ένα σχολείο, ένα νοσοκομείο, ένας σύλλογος. » (Μπουραντάς, 2015). Η οργάνωση ορίζεται ως μία διακριτή οντότητα και τα στοιχεία που αναφέρονται για περαιτέρω προσδιορισμό της είναι η επιδίωξη επίτευξης στόχων και σκοπών. Τα διαρθρωτικά στοιχεία που αναφέρονται για τον προσδιορισμό του οργανισμού

είναι οι άνθρωποι που τον αποτελούν, η δομή του οργανισμού, ο καταμερισμός της εργασίας, οι σκοποί που εξυπηρετεί, η «χρονική διάρκεια», και τα «σύνορά» του (Μπουραντάς, 2015). Ο Baron (1986) ορίζει τον οργανισμό ως «ένα οπουδήποτε κοινωνικό σύνολο το οποίο αποτελείται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα που είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και που εργάζονται συντονισμένα για να επιτύχουν κοινούς στόχους». Ορισμοί του οργανισμού ή της οργάνωσης και άλλων συναφών εννοιών έχουν τόσες ομοιότητες που μας οδηγούν στο συμπέρασμα πως αναφέρονται σε παρόμοιες έννοιες. (Daft, 2006 στη Δέδε, 2017). Οι ορισμοί αυτοί επικεντρώνονται στον άνθρωπο και στον τρόπο με τον οποίο οργανώνει μία δομή για την περάτωση στόχων και σκοπών. Ο όρος οργανισμός λοιπόν είναι εξαιρετικά γενικός και περιγράφει όχι μόνο τις «πολιτιστικές βιομηχανίες» (Adorno, 1969), αλλά σχεδόν οποιαδήποτε δομή, όπως μια επιχείρηση ή ένα δημόσιο σχολείο. Συνηθίζεται όμως ο όρος οργανισμός ή ίδρυμα ή φορέας να αποδίδεται περισσότερο σε επιχειρήσεις με δημόσιο χαρακτήρα όπως σχολεία νοσοκομεία, ή δημόσιες υπηρεσίες (Daft, 2006 στη Δεδέ, 2017).

Ο ορισμός του πολιτισμού (ή κουλτούρας) κατά τον Throsby (2010) είναι διττός. Ο πολιτισμός μπορεί να ορισθεί ως «κοινές αξίες, έθιμα, παραδόσεις, τρόπος ζωής κλπ.» ή και ως «δραστηριότητες όπως η άσκηση τεχνών».(Throsby, 2010). Σύμφωνα με τους παραπάνω ορισμούς η σύνθεση τους προκειμένου να συναχθεί ορισμός του πολιτιστικού οργανισμού είναι αδύνατη. Οι όροι είναι γενικοί και δεν συνάγουν ορισμό ο οποίος θα αδυνατούσε να περιγράψει συγκεκριμένα την οργάνωση και διάρθρωσή ενός πολιτιστικού οργανισμού. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως στη βιβλιογραφία ο πολιτιστικός οργανισμός περιλαμβάνεται στους όρους πολιτιστική βιομηχανία (Culture industry) και δημιουργική βιομηχανία (Creative industry).

Υπό το πρίσμα των παραπάνω ορισμών οι πολιτιστικοί οργανισμοί σαφώς είναι οργανισμοί, οι οποίοι προσδιορίζουν την λειτουργία τους στον πολιτιστικό τομέα. Υπάρχουν όμως στη λεγόμενη πολιτιστική βιομηχανία. Κατά τους Horkheimer και Adorno (1969) στο βιβλίο Διαλεκτική του

Διαφωτισμού, ο όρος «Πολιτιστικές βιομηχανίες» (Culture industries) χρησιμοποιήθηκε με εξαιρετικά αρνητικό πρόσημο. Η πολιτιστική βιομηχανία για τους Adorno και Horkheimer αφορά την εμπορευματοποίηση της τέχνης λόγω του καπιταλισμού. Η αντίληψη της κουλτούρας και της τέχνης υπό το πρίσμα της μαζικής κατανάλωσης παρουσιάζεται ως καταστροφική για την ελευθερία της πνευματικής και δημιουργικής έκφρασης (Adorno, 1969 στους Davis & Scase, 2000). Πράγματι η εμπορευματοποίηση της μουσικής ξεκινάει κατά τον 18^ο αιώνα, όταν εγκαταλείπεται το φεουδαρχικό μοντέλο. Κατά τον 19^ο αιώνα δημιουργούνται οι «πολιτιστικές βιομηχανίες», οι οποίες αφορούν την ψυχαγωγία, την διασκέδαση, και την πληροφόρηση προς για μαζική κατανάλωση. Η έναρξή τους σηματοδοτείται με τη μαζική κατανάλωση αγαθών και τη βιομηχανική επανάσταση. Η εκβιομηχανοποίηση της μουσικής, του θεάτρου, του σινεμά, της πληροφόρησης και γενικότερα της κουλτούρας αναδεικνύεται οξύτερα, καθώς η μορφή που έχουν πάρει είναι «*αναγνωρίσιμα σύγχρονη*» (Davis & Scase, 2000) πολύ συγκεκριμένη και ομοιογενής σε πολλές περιστάσεις. Η βιομηχανοποίηση της τέχνης έφερε στο προσκήνιο τη μαζική κουλτούρα, η οποία μέχρι και σήμερα αποτελεί κομμάτι της διασκέδασης, όχι όμως απαραίτητα και της ψυχαγωγίας των ανθρώπων. Το ζήτημα της πολιτιστικής βιομηχανίας έκτοτε έχει υπάρξει αντικείμενο συζήτησης με πολλές και διαφορετικές απόψεις (Βασιλειάδης & Μπουτσιούκη, 2015).

Χρόνια μετά τη θεώρηση των Adorno και Horkheimer η αντίληψη για τις πολιτιστικές βιομηχανίες του σήμερα και τι αντιπροσωπεύουν, αλλά και τι αυτό συνεπάγεται για την τέχνη είναι πλέον τελείως διαφορετική. Αφενός γιατί οι τάσεις στον καταναλωτισμό αφορούν την εξατομίκευση, δηλαδή την καταναλωτική εμπειρία που είναι δημιουργημένη να ταιριάζει σε κάθε έναν καταναλωτή ξεχωριστά, και αφετέρου γιατί η αφθονία και ο κορεσμός ήδη υπαρχόντων παραδόσεων, δράσεων ή υπηρεσιών μάς ωθεί στη δημιουργία ή στην αναπαραγωγή του διαφορετικού. Με την έναρξη της νέας χιλιετίας και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια η αναβίωση μουσικών παραδόσεων έχει υπάρξει σημαντικό κομμάτι για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η αναβίωση ποικίλων μουσικών παραδόσεων με την έναρξη της νέας χιλιετίας και

ειδικότερα τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει σημαντικό κομμάτι της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε χώρας.

Οι «πολιτιστικές βιομηχανίες» ή «*creative industries*» (UNESCO, 2009) είναι μία μεγάλη κατηγορία οργανισμών οι οποίοι περιλαμβάνονται στη περιγραφή αυτή και αφορούν πολλούς και διαφορετικούς τομείς δράσης, όπως τις παραστατικές τέχνες, την τηλεόραση, το θέατρο, τη μουσική, τον κινηματογράφο, το ραδιόφωνο, την ενημέρωση ακόμα και εκδοτικούς οίκους και οργανισμούς που δεν αφορούν άμεσα την παραγωγή τέχνης, αλλά περισσότερο υπηρεσίες που αφορούν με κάποιο τρόπο οποιαδήποτε τέχνη (Davis & Scase, 2000). Ο κάθε τομέας λοιπόν αφορά και «*διαφορετικούς τύπους οργανισμού*» (Davis & Scase, 2000). Κάτω από αυτήν την ορολογία συνυπάρχουν ποικίλα είδη οργανισμών όπως επιχειρήσεις και πολιτιστικοί οργανισμοί. Αυτή η διαπίστωση γίνεται ακόμα πιο εμφανής, αν συγκριθούν μεταξύ τους ένας ραδιοφωνικός σταθμός με έναν κινηματογράφο, ένα θέατρο, ένα μέγαρο μουσικής ή έναν τηλεοπτικό σταθμό. Κάθε οργανισμός είναι μια διαφορετική οντότητα από τον άλλον. Αυτό γίνεται άμεσα εμφανές, αν συγκριθούν οργανισμοί ως προς τη διαχείριση, την οργάνωση, το ιδιοκτησιακό καθεστώς τους και άλλες παραμέτρους που τους χαρακτηρίζουν.

Ποικίλοι ορισμοί υπάρχουν για το ευρύ φάσμα οργανισμών που καλύπτει ο όρος πολιτιστικές βιομηχανίες. Ο συγκεκριμένος όρος θέτει δυσκολίες στη παρούσα εργασία καθότι έχει και ο ίδιος πολλές μορφές. Περί το 1980 χρησιμοποιήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο η έκφραση ‘πολιτιστικές βιομηχανίες’ και δεκατέσσερα χρόνια αργότερα στην Αυστραλία μετονομάστηκε σε ‘δημιουργικές βιομηχανίες’, ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτόν τον ορισμό οργανισμοί που αφορούν τις νέες τεχνολογίες επικοινωνίας και τα νέα μέσα που εμπεριέχουν κάποια μορφή τέχνης (Throsby, 2010). Κατά την UNESCO «*οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες είναι: Αυτοί οι τομείς οργανωμένης δραστηριότητας που έχουν ως κύριο ζητούμενο την παραγωγή, αναπαραγωγή, την προώθηση, τη διανομή ή την εμπορία προϊόντων, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων περιεχομένου που προέρχεται από πολιτιστική, καλλιτεχνική ή πολιτιστικής κληρονομιάς προέλευση.*» (UNESCO, n.d.). Πιο συγκεκριμένα οι βιομηχανίες αυτές παρέχουν αγαθά που η «*οικονομική αξία*

τους απορρέει από την πολιτιστική τους αξία» (Βασιλειάδης & Μπουτσιούκη, 2015). Αυτές οι βιομηχανίες μπορεί να αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά, συνεπώς μουσεία, κτίρια, αρχαιολογικούς χώρους και παράδοση. Αντίστοιχα είναι δυνατόν να αφορούν πολιτιστικά δρώμενα όπως το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη μουσική. Επίσης αφορούν την παραγωγή, αναπαραγωγή δημιουργία, συντήρηση, εκμάθηση, τον χορό την λογοτεχνία, τις γκαλερί, το σχέδιο, την αρχιτεκτονική, τα νέα μέσα, τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα και γενικότερα τις τέχνες *«δηλαδή όλες εκείνες οι δραστηριότητες που θεωρούνται επιλέξιμες για την είσπραξη κρατικών επιχορηγήσεων που απευθύνονται σε τέχνες»* (Βασιλειάδης & Μπουτσιούκη, 2015).

Η μουσική βιομηχανία και συγκεκριμένα οι περιπτώσεις πολιτιστικών οργανισμών, όπως το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, θα μας απασχολήσουν ιδιαίτερα σε αυτήν την εργασία. Όπως προαναφέρθηκε η εκμετάλλευση της μουσικής ως προϊόν ξεκινά στα μέσα του 18^{ου} αιώνα και αποτελεί ένα από τα *«διότυπα πεδία εμπορευματοποίησης και οικονομικής εκμετάλλευσης πολιτιστικών προϊόντων»* (Μπουμπάρης, 2005). Η μουσική ως τέχνη αποτελεί εξαιρετικά ιδιόρρυθμη περίπτωση εμπορεύσιμου προϊόντος ή αγαθού, καθώς η επιρροή της στο κοινωνικό πολιτικό και πολιτιστικό γίνεσθαι κάθε κοινωνίας και κάθε χώρας ξεχωριστά διαχρονικά είναι εντυπωσιακή (Σαμψών, 2014).

Κατά τον Throsby (2010) ο πολιτιστικός τομέας απαρτίζεται από κερδοσκοπικούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, δημόσιους πολιτιστικούς οργανισμούς, κρατικούς και παγκόσμιους οργανισμούς, υπουργεία που αφορούν τον πολιτισμό, εργαζόμενους στο πολιτιστικό κομμάτι, καθώς και εκπαιδευτικά ιδρύματα που αφορούν τον πολιτισμό. Επίσης οι πολιτιστικοί οργανισμοί μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σύμφωνα με το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς. Υπάρχουν δημόσιοι πολιτιστικοί οργανισμοί, ιδιωτικοί και *«υβριδικής μορφής»* οργανισμοί. Οι τελευταίοι αποτελούν μίξη δημόσιου και ιδιωτικού ιδιοκτησιακού καθεστώτος οργανισμού (Τσουρβάκας, 2012). Η πρώτη μορφή ιδιοκτησιακού καθεστώτος αφορά τα μουσεία, τα διάφορα μέσα, όπως ραδιόφωνο, τηλεόραση, τύπο και τις βιβλιοθήκες. Οι ιδιωτικοί πολιτιστικοί οργανισμοί αφορούν τον κινηματογράφο, τα μέσα, όπως η ιδιωτική τηλεόραση, τις εκδόσεις κ.α.. Η υβριδική μορφή μπορεί να αφορά ιδρύματα, μη

κερδοσκοπικούς οργανισμούς, σωματεία, εκκλησιαστικές και φιλανθρωπικές οργανώσεις (Τσουρβάκας, 2012). Φυσικά πολλές φορές μπορούμε να συναντήσουμε τον ίδιο οργανισμό με πολλές μορφές ιδιοκτησίας. Παράδειγμα είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δύο Μεγάρων Μουσικής της Ελλάδας. Το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών πρόσφατα περιήλθε στη ιδιοκτησία του δημοσίου, ενώ το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης είναι μία υβριδική μορφή ιδιοκτησιακού καθεστώτος, και μάλιστα σε συνέντευξη ιθυνόντων του Μεγάρου Θεσσαλονίκης αναφέρθηκε πως το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δεν μπόρεσε να προσδιοριστεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι πολιτιστικοί οργανισμοί του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης και Μεγάρου Μουσικής Αθηνών οι οποίοι υπάγονται όχι μόνο στο Υπουργείο και Αθλητισμού, αλλά συγκεκριμένα στον κατάλογο εποπτευομένων φορέων της Διεύθυνσης Εφαρμογής Πολιτιστικής Πολιτικής στο τμήμα μουσικής. Η υπαγωγή τους συγκεκριμένα σε αυτό το τμήμα σηματοδοτεί τη σημασία τους ως οργανισμών που φέρουν και αντανακλούν την εγχώρια πολιτιστική πολιτική. Συνεπώς, η λειτουργία τους, ο ετήσιος προγραμματισμός των εκδηλώσεων τους και οτιδήποτε τους αφορά είναι ξεκάθαρη έκφραση της πολιτιστικής πολιτικής που ακολουθεί το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Ο πολιτισμός συνεπακόλουθα και οι πολιτιστικοί οργανισμοί πλήττονται πρώτοι συνήθως σε εποχές οικονομικής δυσχέρειας. Παρόλα αυτά στα τέλη της χιλιετίας οικονομολόγοι αποδεικνύουν πως το κεφάλαιο το οποίο επενδύεται στον πολιτισμό είναι εξαιρετικά προσοδοφόρο, και *«αποδίδει πολλά περισσότερα στην τοπική κοινωνία»* (Σαμψών, 2011). Ενώ λοιπόν ο πολιτισμός ανέκαθεν αποτελούσε τομέα χρηματοδοτούμενο από την πολιτεία, δεν υπήρξε ποτέ επενδυτικός τομέας για την ουσιαστική αρωγή της αναπτυσσόμενης οικονομίας. Παρόλα αυτά αποτελεί πλέον μία από τις μεγαλύτερες και πιο προσοδοφόρες βιομηχανίες παγκοσμίως. Ποικίλες μελέτες και στατιστικά αποτελέσματα που αφορούν τη βιομηχανία του πολιτισμού αποδεικνύουν πως τα κέρδη αυτής της βιομηχανίας κάθε χρόνο αυξάνονται εκθετικά. Θα μπορούσε λοιπόν να γίνει μέλημα κάθε χώρας η επένδυση στον τομέα του πολιτισμού ως μέρος της αναπτυσσόμενης οικονομίας της, και να μην αποτελεί

τη πρώτη επιλογή της η μείωση χρηματοδότηση και υποστήριξη της βιομηχανίας πολιτισμού σε εποχές κρίσης. Μέσα από την ακολουθούμενη πολιτιστική πολιτική το πολιτιστικό γίνεσθαι της εκάστοτε χώρας μπορεί να αποτελέσει επένδυση που θα αποφέρει έσοδα.

2.2.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται εννοιολογική προσέγγιση των όρων της πολιτιστικής διοίκησης, της πολιτιστικής διαχείρισης και του πολιτιστικού μάρκετινγκ. Η ανάλυση αυτή κρίνεται απαραίτητη, επειδή οι συγκεκριμένες έννοιες αποτελούν κομβικό σημείο για την ομαλή λειτουργία πολιτιστικών οργανισμών. Μέσα από την ομαλή λειτουργία του οργανισμού επιτελείται και η πολιτιστική πολιτική που θέλει να ακολουθήσει. Μέσω των λειτουργιών της διοίκησης, διαχείρισης και μάρκετινγκ που συντελούν στη ομαλή λειτουργία του οργανισμού, γίνεται εφικτό να εκφραστεί η πολιτιστική πολιτική του. Μαζί με την πολιτιστική πολιτική, η πολιτιστική διοίκηση (Administration) και η πολιτιστική διαχείριση (Management) αφορούν τη χάραξη πορείας για τους οργανισμούς. Συμπληρωματικά το πολιτιστικό μάρκετινγκ ενισχύει τις αποφάσεις και λειτουργεί ενδυναμώνοντας τές, αφού μέσω της δράσης του επιτυγχάνονται τα αποτελέσματα που θέτει ως στόχους ο οργανισμός.

Οι έννοιες διοίκηση και διαχείριση στην Ελληνική βιβλιογραφία ήταν σε πολλές περιπτώσεις ισοδύναμες και χρησιμοποιούνταν με μικρή, ή και καμία διαφοροποίηση μεταξύ τους. Η αποσαφήνιση των όρων είναι δύσκολη, καθώς οι έννοιες είναι στενά συνδεδεμένες και κάποιες φορές αλληλένδετες στην ελληνική αλλά και στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Πολλές φορές οι όροι διαχωρίζονται για τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Άλλες φορές τα όρια τους αφορούν ανώτερα και κατώτερα στρώματα διοίκησης και άλλες οι ορισμοί

σε αμερικανική βιβλιογραφία αφορούν διαφορετική έννοια σε σύγκριση με την διατύπωση που βρίσκεται σε ευρωπαϊκή βιβλιογραφία. Παρακάτω θα παρατεθούν οι ορισμοί των εννοιών προς αποσαφήνισή τους για την παρούσα εργασία.

«Μάνατζμεντ είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της οργάνωσης, της ηγεσίας / διοίκησης και του ελέγχου των προσπαθειών των μελών του οργανισμού και η χρησιμοποίηση όλων των άλλων «πόρων» του οργανισμού, για την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων» (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015). Ένας γενικός ορισμός του μάνατζμεντ λοιπόν βλέπουμε ότι αφορά τον προγραμματισμό, την οργάνωση, την ηγεσία και τον έλεγχο προκειμένου να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι. Ειδικότερα λοιπόν η διαχείριση επιδιώκει την επίτευξη στόχων του εκάστοτε οργανισμού. Η πολιτιστική διαχείριση (arts management) ή πολιτιστική διοίκηση ερμηνεύεται ως η εφαρμογή των πέντε γνωστών λειτουργιών του μάνατζμεντ οι οποίες διαρθρώθηκαν από τον Henry Fayol. Αυτές οι λειτουργίες είναι του σχεδιασμού ή προγραμματισμού (*planning*), της οργάνωσης (*organizing*), της στελέχωσης (*staffing*), της διεύθυνσής ή καθοδήγησης (*supervising, leading*), και του ελέγχου (*controlling*). «Αυτές οι ενέργειες χρησιμοποιούνται προκειμένου να διευκολυνθεί η οποιαδήποτε παραγωγή τέχνης καθώς και η παρουσίαση του έργου του καλλιτέχνη σε κοινό. Η διοίκηση και αρωγή της δημιουργικής διαδικασίας καθώς και η έκθεσή της στο κοινό είναι όμοια σε δημόσιους, μη κερδοσκοπικούς πολιτιστικούς οργανισμούς (το θέατρο, μια συμφωνική ορχήστρα, μια σκηνή χορού ή όπερας, μουσεία, δημόσια μέσα μαζικής ενημέρωσης, κέντρα παραστατικών τεχνών κ.α.), αλλά και σε ιδιωτικούς κερδοσκοπικούς οργανισμούς (ιδιωτικές σκηνές θεάτρου, ιδιωτικές γκαλερί, κινηματογράφους, τηλεόραση, βιντεοσκόπηση κ.α.)» (Shafritz, 1998). Η αποσαφήνιση του όρου λοιπόν γίνεται μέσω των λειτουργιών που επιτελούνται. Σε αντίθεση με την κλασική θεώρηση της διοίκησης και διαχείρισης, παρατηρούμε τη σύγχυση των δύο όρων όσον αφορά τον πολιτιστικό τομέα. Συνεπώς, αν και όχι με ασφάλεια μπορούμε ως ένα βαθμό να θεωρήσουμε τους όρους ισοδύναμους (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015).

Οι λειτουργίες που επιτελούνται στη διαχείριση αφορούν τον σχεδιασμό ή προγραμματισμό (*planning*), της οργάνωσης (*organizing*), της στελέχωσης (*staffing*), της διεύθυνσης ή καθοδήγησης (*supervising, leading*), και του ελέγχου (*controlling*). Κατά τον σχεδιασμό, οργανώνεται ένα πλάνο για υλοποίηση και τίθενται συγκεκριμένοι στόχοι και οι διαδικασίες που πρέπει να καθοριστούν για την εκτέλεσή του. Στη συνέχεια η οργάνωση ως λειτουργία περιγράφει τις επιμέρους λεπτομέρειες που θα βοηθήσουν να τεθεί σε εφαρμογή το αρχικό σχέδιο· ένα παράδειγμα είναι ο προϋπολογισμός ενός σχεδίου. Η στελέχωση αφορά την τοποθέτηση κατάλληλων ανθρώπων σε θέσεις, προκειμένου το αρχικό σχέδιο να τεθεί σε λειτουργία. Η καθοδήγηση αφορά τον διαχειριστή και τον τρόπο με τον οποίον θα μπορέσει μέσω ηγετικών ικανοτήτων του να εμπνεύσει, να παρακινήσει και να καθοδηγήσει το προσωπικό, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του εκάστοτε πολιτιστικού οργανισμού. Τέλος ο έλεγχος αφορά τη σύγκριση των αρχικών στόχων που είχαν τεθεί στο σχεδιασμό πλάνου με το τι επιτεύχθηκε τελικά, καθώς και τη σύγκριση των αρχικών διαδικασιών με αυτές που ακολουθήθηκαν στην πραγματικότητα (Ζούνης, χ.χ.).

Το λήμμα του New Grove Dictionary αναφέρει πως οι άνθρωποι που ορίζονται στη διοίκηση της τέχνης (*art administrators*) έχουν υπευθυνότητα για τις λειτουργίες που αφορούν την καθημερινή λειτουργία του εκάστοτε οργανισμού, καθώς και τον «στρατηγικό σχεδιασμό ενός μακροχρόνιου σχεδιασμού προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αποστολή του οργανισμού» (Booth, χ.χ.). Οι γενικές ευθύνες μπορεί να αφορούν τη διαχείριση ανθρώπινου προσωπικού, το μάρκετινγκ, τη λογιστική, την οικονομική διαχείριση, τις δημόσιες σχέσεις, τις χορηγίες και επιχορηγήσεις, τον στρατηγικό σχεδιασμό, το σχεδιασμό του προγράμματος κ.α. (*Arts administration | Grove Music*, χ.χ.). Μέσω των ορισμών λοιπόν διαφαίνεται πως η διοίκηση ενός πολιτιστικού οργανισμού και η διαχείριση του ως έννοιες δεν απέχουν.

Η ιδιαιτερότητα των πολιτιστικών οργανισμών και της σχέσης τους με τη διοίκηση και τη διαχείριση είναι η προβληματική σχέση της δημιουργίας με τις στεγνές λειτουργίες μιας επιχείρησης. Ο πολιτισμός είναι συνδεδεμένος με τη δημιουργία και η δημιουργία με την ελευθερία και την ατομική έκφραση. Τα

παραπάνω ζητήματα δεν επιδέχονται απόλυτης διαχείρισης. Παρόλα αυτά η διοίκηση και διαχείριση δεν επεμβαίνουν στο έργο του καλλιτέχνη, παρά υπάρχουν μόνον προκειμένου να το διευκολύνουν. Η διαχείριση και διοίκηση πολιτισμού αφορούν τις λειτουργίες που επιτρέπουν την παρουσίαση καλλιτεχνικής ή πολιτιστικής δραστηριότητας σε κοινό και την υποστήριξη της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής δημιουργίας. *«Η διαχείριση πολιτισμού θέλει να καταστήσει δυνατό τον πολιτισμό, δημιουργεί δηλαδή τα πλαίσια για τον πολιτισμό, όχι όμως τον πολιτισμό / την τέχνη καθεαυτού και επίσης δεν δραστηριοποιείται παιδαγωγικά σε σχέση με τον πολιτισμό ή κοινωνικά... Η διαχείριση πολιτισμού υποστηρίζει τις διαδικασίες.»* (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015).

Κατά την ανάπτυξη των «πολιτιστικών βιομηχανιών» στην Ελλάδα η πολιτιστική κουλτούρα της παράδοσής της σταδιακά παραμεριζόταν από την εισαγόμενη τέχνη και δημιουργία από το εξωτερικό. Συνεπώς, λόγω οικονομικών συμφερόντων η τηλεόραση, ο κινηματογράφος, η δισκογραφία και όλα τα μέσα ξεκίνησαν να προβάλλουν είτε μονόπλευρα κομμάτι του ελληνικού πολιτισμού, είτε και πρότυπα του εξωτερικού που δεν αφορούσαν την ελληνική παράδοση. Σταδιακά λοιπόν ο ελληνικός παραδοσιακός πολιτισμός βάλλεται από την εισαγωγή αυτών των προτύπων και δέχεται ακόμα μεγαλύτερο πλήγμα λόγω της προφορικότητάς του. Η αλλοίωση ειδικότερα της μουσικής παράδοσης υπήρξε ιδιαίτερα έντονη. Λόγω της εμπορευματοποίησης του πολιτισμού επήλθε ομοιομορφία στη μορφή που αφορούσε τις πολιτιστικές βιομηχανίες, αφού τα οικονομικά συμφέροντα επέβαλαν την αναπαραγωγή οτιδήποτε εμπορικού. Λόγω της πολιτιστικής πολιτικής πλέον και των στόχων που θέτει αυτή προκύπτει το ζήτημα της διαχείρισης του πολιτιστικού πλούτου της εκάστοτε χώρας (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015). Αποτελεί λοιπόν δείκτη πολιτισμού η ανάδειξη του πολιτισμού και του πολιτιστικού πλούτου. Μέσω της διαχείρισης του πολιτισμού μπορεί να επιτευχθεί η επανένταξη ξεχασμένων παραδόσεων και αυτό επιδιώκει να αναδείξει η παρούσα εργασία.

Η μέχρι τώρα βιβλιογραφία που πραγματεύεται ζητήματα πολιτιστικής διαχείρισης αναφέρει και επιμέρους τομείς που την αφορούν, όπως είναι το μάρκετινγκ για πολιτιστικούς οργανισμούς, η χρηματοδότηση, η επιχορήγηση

και οι δημόσιες σχέσεις. Το πολιτιστικό μάρκετινγκ, όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία είναι μία ενσωματωμένη λειτουργία του μάρκετινγκ που αφορά κυρίως την εμπειρία και τη σχέση του καταναλωτή με το τελικό προϊόν. Επιπρόσθετα πραγματεύεται τον τρόπο ανοικοδόμησης μιας αμοιβαία σχέσης ωφέλειας μεταξύ του πολιτιστικού οργανισμού και του καταναλωτή (αποδέκτη του πολιτισμού) (Loretta Battaglia & Cedrola, 2014).

Κατά τον Kotler το μάρκετινγκ είναι «*μια ανθρώπινη δραστηριότητα, που έχει σαν στόχο την ικανοποίηση των αναγκών και επιθυμιών των ανθρώπων μέσα από τη διαδικασία των συναλλαγών*» (Kotler, 2000). Ο ρόλος όμως του πολιτιστικού μάρκετινγκ δεν εφάπτεται του κλασικού ορισμού που δίνεται στο μάρκετινγκ επιχειρήσεων για προϊόντα ή υπηρεσίες. Είναι γνωστό πως οι πολιτιστικοί οργανισμοί αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία οργανισμών λόγω της αδυναμίας τους να υπολογιστεί η σχέση κόστους – ωφέλειας προϊόντος (Καληδώνη & Μπουντουβά, 2015). Ο χαρακτήρας που έχει το πολιτιστικό μάρκετινγκ αφορά τη σύνδεση της εκάστοτε πολιτιστικής δημιουργίας με το κατάλληλο κοινό. Αυτό που δεν αφορά το μάρκετινγκ είναι ο τρόπος της δημιουργίας του έργου. Δεν παρεμβάλλεται καθόλου στην δημιουργική πορεία και στην διαμόρφωση του τελικού προϊόντος παρά μόνο βοηθά στην προβολή του (Colbert 1993, στη Varbanova, 2013). Σε αντίθεση με το μάρκετινγκ επιχειρήσεων, που αφορά την αύξηση του εισοδήματος της επιχείρησης, το μάρκετινγκ που αφορά τους πολιτιστικούς οργανισμούς δεν πρέπει να παρεμβαίνει στη δομή του οργανισμού και στην οργάνωση του προγράμματος. Η λειτουργία του αφορά την εύρεση τρόπων, μεθόδων, διαδικασιών, προκειμένου το πρόγραμμα που υπάρχει να έχει μεγαλύτερη απήχηση και ο οργανισμός να προσελκύσει μεγαλύτερο κοινό. Η μεγάλη διαφορά λοιπόν, που παρουσιάζεται μεταξύ του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων και του μάρκετινγκ που αφορά τον πολιτισμό, είναι πως το δεύτερο δεν χρησιμοποιεί τα εργαλεία του απλά για να δημιουργήσει μεγαλύτερο κέρδος και να αυξήσει τους καταναλωτές. Αυτά τα εργαλεία χρησιμοποιούνται για να δημιουργηθεί ένα σταθερά αυξανόμενο κοινό μέσω μιας αμοιβαίας σχέσης ωφέλειας οργανισμού καταναλωτή και να επιτύχει να καθοδηγήσει αυτό το κοινό ικανοποιώντας όχι

μόνο τις υπάρχουσες επιθυμίες τους αλλά και δημιουργώντας νέες (Varbanova, 2013).

Η Varbanova (2013) αναφέρει χαρακτηριστικά πως οι διαχειριστές τέχνης/ πολιτισμού (arts managers) είναι «σφηνωμένοι ενδιάμεσα της δημιουργίας του καλλιτέχνη και των αναγκών του κοινού.». Η περιγραφή που αφορά τις ευθύνες των art manager, είναι η πώληση της εκάστοτε πολιτιστικής έκφρασης είτε ως προϊόν (πίνακες, γλυπτά), είτε ως πρόγραμμα παραστατικών τεχνών. Είναι επίσης η προσέλκυση και διεύρυνση του κοινού, η διατήρηση καλών δημοσίων σχέσεων, η χρηματοδότηση, η εύρεση χορηγιών, και ό,τι αφορά τη μεγέθυνση των εσόδων από τις πωλήσεις, καθώς και άλλα ζητήματα που αφορούν την εύρυθμη λειτουργία του οργανισμού (Varbanova, 2013). Αναπόσπαστο κομμάτι της δουλειάς της διαχείρισης λοιπόν είναι το μάρκετινγκ και αυτό αποτελεί νευραλγικό σημείο της διατήρησης και επέκτασης του οργανισμού. Η διαχείριση λοιπόν καλείται να γεφυρώσει το κενό μεταξύ του καλλιτέχνη, της καλλιτεχνικής δημιουργίας και του κοινού. Η συνεργασία του καλλιτέχνη με τον διαχειριστή είναι κρίσιμη, αφού μέσω αυτής θα μπορέσει να αναδειχθεί κατάλληλα η εκάστοτε πολιτιστική παράσταση/δημιουργία και θα αναπτυχθεί η κατάλληλη στρατηγική προώθησης για το καλλιτεχνικό προϊόν (Varbanova, 2013).

Το ζήτημα λοιπόν ένταξης των εκάστοτε μουσικών παραδόσεων στον προγραμματισμό του κάθε οργανισμού ξεκινάει από την πολιτιστική πολιτική του οργανισμού. Δεν αφορά όμως μόνο τη πολιτιστική πολιτική αλλά και την διαχείριση του οργανισμού. Εν κατακλείδι ο τρόπος με τον οποίον θα υλοποιηθεί και θα πάρει σάρκα και οστά αφορά το μάρκετινγκ του οργανισμού και τον τρόπο προώθησης και εύρεσης κατάλληλου κοινού. Είναι ξεκάθαρο πως κυρίαρχος παράγοντας που αφορά την ένταξη της εκάστοτε παράδοσης είναι η ακολουθούμενη πολιτιστική πολιτική που αποφασίζει να ακολουθήσει ο οργανισμός. Εν συνεχεία είναι ευθύνη της διοίκησης να θέσει τον τρόπο αλλά και του μάρκετινγκ για να παρέχει υποστήριξη και διαρκή ανάπτυξη του κοινού, μέσα από την διεύρυνση του γούστου καθώς και την ικανοποίηση

ζήτησης για τις παραστάσεις/προϊόντα που αφορούν την εκάστοτε μουσική παράδοση.

Σε μία από τις λιγιστές πηγές για τη στρατηγική διαχείριση στις τέχνες (Strategic management in the arts) αποτυπώνονται συγκεκριμένες τεχνικές και στρατηγικές που αφορούν το μάρκετινγκ και το καλλιτεχνικό πρόγραμμα (Varbanova, 2013). Αναφέρεται πως αυτές οι τεχνικές αφορούν τον πυρήνα του κάθε οργανισμού ανεξαρτήτως της φύσης, της καλλιτεχνικής υπόστασης, του καθεστώτος ιδιοκτησίας και νομικής υπόστασης. Συνεπώς οι στρατηγικές που ακολουθούνται είναι μια κοινή γραμμή για οποιονδήποτε πολιτιστικό οργανισμό που θέλει να συμπεριλάβει οτιδήποτε νέο για αυτόν στο πρόγραμμα του. Κατά τη Varbanova (2013) οι εν λόγω στρατηγικές αποσαφηνίζουν τι πρόκειται να υποστεί αλλαγή και με ποιόν τρόπο, καθώς και τα επιθυμητά αποτελέσματα αυτής της αλλαγής. Οι στρατηγικές αυτές βοηθούν τον οργανισμό στη δημιουργία και προώθηση καλλιτεχνικών προγραμμάτων και στον καθορισμό των απαραίτητων πόρων και ανθρώπινου δυναμικού, που αφορά όχι μόνο την εύρυθμη λειτουργία του οργανισμού, αλλά και το δημιουργικό προσωπικό του, δηλαδή μουσικούς, ηθοποιούς, χορευτές, καλλιτέχνες κ.α.. Στην πορεία προτείνονται στρατηγικές, τρόποι και μέθοδοι για την κατάλληλη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί και πιθανές παράμετροι οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψιν, προκειμένου να πραγματοποιηθεί το νέο πρόγραμμα ή η καινοτομία που θέλει να εισαγάγει ο οργανισμός. Συγκεκριμένα ο τρόπος για να εισαχθούν καινοτομίες στο πρόγραμμα του εκάστοτε οργανισμού ή ο τρόπος για να γίνει ανανέωση του αναφέρεται ως ανάπτυξη προγράμματος (προϊόντος) «programme (product) development» (Varbanova, 2013).

Η πορεία της στρατηγικής ανάπτυξης προγράμματος μπορεί να είναι επιτυχημένη, εφόσον υπάρξει άρρηκτη συνεργασία μεταξύ συνεργατών του οργανισμού. Οι συνεργάτες αυτοί είναι πρόσωπα που μέσα στον οργανισμό καθορίζουν την δομή και οργάνωση του προγράμματος του. Βασικά πρόσωπα αποτελούν ο καλλιτεχνικός διευθυντής ή ο υπεύθυνος μαέστρος/χορογράφος/καλλιτέχνης/δημιουργός, το διοικητικό συμβούλιο και

όλοι όσοι εργάζονται πάνω στη θεματική που αναπτύσσεται για την ένταξη της στο κυρίως πρόγραμμα. Η στρατηγική που αφορά το «programme development» δεν θεωρείται υψηλού ρίσκου, αφού το ήδη τρέχον πρόγραμμα μπορεί να παραμείνει χωρίς ιδιαίτερη αλλαγή, ώστε να διατηρηθεί το υπάρχον κοινό και σταδιακά να εισαχθεί οποιαδήποτε καινοτομία (Varbanova, 2013). Για να επιτύχει το εγχείρημα θα πρέπει το νέο προϊόν να παρουσιαστεί με τρόπο που να προωθεί τα οφέλη και τις δυνάμεις του στο κοινό, προκειμένου να γίνει θελκτικό. Ταυτόχρονα λοιπόν με το ήδη υπάρχον κοινό προσελκύεται και νέο κοινό. Από τα λίγα ζητήματα για τα οποία μπορεί να υπάρξει οικονομικό ρίσκο ίσως είναι κάποια επιπρόσθετα έξοδα προώθησης και επικοινωνίας.

3.0 ΕΡΕΥΝΑ

3.1 ΑΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα έρευνα επιδιώκει να εντοπίσει την παρουσία της εκάστοτε μουσικής παράδοσης σε έναν πολιτιστικό οργανισμό ή την απουσία της από αυτόν. Ο κύριος άξονας της έρευνας αυτής είναι η διερεύνηση της συμμετοχής της ελληνικής παραδοσιακής και βυζαντινής εκκλησιαστικής κοσμικής μουσικής στον Οργανισμό του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται η καταγραφή της συμμετοχής ή και απουσίας των υπό εξέταση μουσικών παραδόσεων στα αρχεία των εκδηλώσεων, συναυλιών και παραστάσεων του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Ο λόγος που η εργασία επικεντρώνεται στον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης είναι η θέση του ως φάρου πολιτισμού της πόλης. Οι δύο μουσικές παραδόσεις αντίστοιχα, όπως ήδη αναλύθηκε, αποτελούν αναγνωρισμένη άυλη πολιτιστική κληρονομιά και συνεπώς είναι βαρύνουσας σημασίας.

Οι κύριοι στόχοι της έρευνας, αλλά και της συγκεκριμένης μελέτης περίπτωσης είναι :

- Επιβεβαίωση της μικρής συμμετοχής των δύο μουσικών παραδόσεων στο πολιτιστικό γίγνεσθαι.
- Συγκεντρωτική καταγραφή ορισμών της πολιτιστικής πολιτικής, διαχείρισης, διοίκησης, και μάρκετινγκ, προκειμένου να αποκτηθούν τα κατάλληλα εργαλεία για να αναδειχθούν τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα.
- Μέσα από την εξερεύνηση των όρων αυτών να δοθεί έναυσμα για περαιτέρω έρευνα που θα αναδειξεί τη λύση του προβλήματος μέσω στρατηγικού πλάνου, ώστε να συμπεριληφθεί η εκάστοτε μουσική παράδοση σε οποιοδήποτε καλλιτεχνικό πρόγραμμα οργανισμού.
- Γενικότερη ευαισθητοποίηση από την πολιτεία και τους πολιτιστικούς οργανισμούς για την ένταξη μουσικών παραδόσεων στον καλλιτεχνικό προγραμματισμό.

Ο τρόπος με τον οποίο θα επιχειρηθεί να αποδειχθεί η παρουσία ή απουσία αυτών των μουσικών ειδών είναι μέσω της αναζήτησης τους στα ετήσια προγράμματα των τελευταίων πέντε ετών του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Μέσω της καταγραφής όλων των εκδηλώσεων, συναυλιών και παραστάσεων εντοπίζεται σε τι ποσοστό συμμετέχει σε αυτές η βυζαντινή εκκλησιαστική η κοσμική και η ελληνική παραδοσιακή μουσική. Με την καταγραφή αυτήν μπορούν να απαντηθούν ερωτήματα τα οποία αφορούν :

- την ύπαρξη των δύο μουσικών παραδόσεων
- τα ποσοστά συμμετοχής τους στον ετήσιο προγραμματισμό
- τις αφορμές και περιστάσεις που αποτελούν αιτία εμφάνισης τους
- την περιοδικότητα ή συχνότητα εμφάνισης τους

Η επιδίωξη της καταγραφής αφορά την επιβεβαίωση της απουσίας των δύο παραδόσεων στον Οργανισμό Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης, και ως

απόρροια αυτού του γεγονότος την επιβεβαίωση της ελλιπούς αντιπροσώπευσής τους στο πολιτιστικό γίνεσθαι τουλάχιστον της Θεσσαλονίκης. Η απουσία τους από έναν τόσο σημαντικό οργανισμό εγείρει ερωτήματα για την πολιτιστική πολιτική που ακολουθεί. Η φτωχή αντιπροσώπευση στον ετήσιο προγραμματισμό θα μπορούσε να είναι εκούσια ή ακούσια. Ένας άξονας-ερώτημα γύρω από το οποίο αναπτύχθηκε η παρούσα έρευνα αφορά αν μπορεί να υπάρξει ένταξη μουσικής παράδοσης σε ένα ετήσιο πρόγραμμα οργανισμού αλλά και την υποχρέωση του οργανισμού να συμπεριλάβει την εκάστοτε μουσική παράδοση σε αυτό.

Η εργασία αυτή επιχειρεί να αναδείξει το ποσοστό συμμετοχής των μουσικών αυτών παραδόσεων μέσω της καταγραφής των συναυλιών που έχουν γίνει και τις αφορούν. Οι δύο μεγαλύτεροι πολιτιστικοί οργανισμοί στην Ελλάδα είναι του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης καθώς και του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών. Αυτοί οι δύο οργανισμοί εδρεύουν στις δύο μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας με πιθανό κοινό το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού της χώρας. Η πτυχιακή δεν μπόρεσε να εντάξει στην έρευνα της τον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Αθηνών αφού η επικοινωνία μαζί του υπήρξε δυσχερής. Μέσα από την μελέτη, καταγραφή και κατηγοριοποίηση των προγραμμάτων του Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης εντοπίζονται οι συναυλίες που αφορούν τη βυζαντινή και ελληνική παραδοσιακή μουσική. Έπειτα ακολουθεί η εξαγωγή στατιστικών στοιχείων και συμπερασμάτων για την συμμετοχή των δύο μουσικών παραδόσεων στον ετήσιο προγραμματισμό του Οργανισμού.

3.2.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Βαρύνουσας σημασίας για την συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης είναι η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Η έλλειψη βιβλιογραφίας καθιστά ακόμα μεγαλύτερη την ανάγκη για την περιγραφή της μεθοδολογίας της έρευνας. Στο παρόν υποκεφάλαιο αναλύονται οι προσπάθειες που έγιναν προκειμένου να ληφθούν τα απαραίτητα δεδομένα για την περάτωση της εργασίας και αφορούν την επικοινωνία με τον οργανισμό καθώς και εναλλακτικές οδούς. Στη συνέχεια περιγράφεται σύντομα ο τρόπος κοινοποίησης του καλλιτεχνικού προγράμματος του Οργανισμού καθώς επηρεάζει την έρευνα.

Η έρευνα ενέταξε στη καταγραφή τους οργανισμούς του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης και επικεντρώθηκε στην ανάλυση των προγραμμάτων τους. Το χρονικό της πλαίσιο αφορούσε τα πέντε τελευταία έτη από την έναρξη της εργασίας. Συνεπώς και η αρχική επιδίωξη ήταν να αντληθούν τα προγράμματα των πέντε τελευταίων ετών από τους δύο Οργανισμούς (2013-2018). Τελικά η εργασία επικεντρώθηκε μόνο στον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Η έλλειψη της βιβλιογραφίας αποτέλεσε εμπόδιο στην καταλογογράφηση των εκδηλώσεων. Παρόλα αυτά αντλήθηκαν πληροφορίες από τους Οργανισμούς των Μεγάρων αλλά και από αντίστοιχούς φορείς του εξωτερικού και έγινε εφικτή η καταγραφή.

Η επικοινωνία και με τους δύο Οργανισμούς, αλλά κυρίως με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών υπήρξε χρονοβόρα. Οι προσπάθειες τηλεφωνικής αλλά και ηλεκτρονικής επικοινωνίας προκειμένου να ληφθούν τα απαραίτητα δεδομένα που αφορούσαν την εργασία απέβησαν άκαρπες. Επιχειρήθηκε η καταγραφή των προγραμμάτων του Οργανισμού μέσω της ιστοσελίδας του <http://www.megaron.gr/default.asp?pid=15&la=1> (Μέγαρο Μουσικής Αθηνών—Οι εκδηλώσεις, χ.χ.). Ο Οργανισμός διατηρεί αρχείο όλων των παραστάσεων και εκδηλώσεων που φιλοξενεί στους χώρους του, στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του. Δυστυχώς όμως δεν είναι εύκολη η προσπέλαση των παραστάσεων, καθώς η ιστοσελίδα υπολειτουργεί και δεν μπορεί να γίνει

σύνθετη αναζήτηση ή αναζήτηση σε περασμένα έτη χωρίς να σταματήσει η λειτουργία της ηλεκτρονικής διεύθυνσης. Η καταλογογράφηση λόγω του μεγάλου όγκου των πληροφοριών που αφορούσαν παραστάσεις και εκδηλώσεις κατέστη εγχείρημα αδύνατο. Ύστερα από πολλές προσπάθειες προσέγγισης του Μεγάρου δεν έγινε επιτυχής η επικοινωνία προκειμένου να εκμαιευτεί οποιαδήποτε σχετική πληροφορία που θα ήταν χρήσιμη σε οποιοδήποτε από τα δύο σκέλη της εργασίας. Έτσι η προσπάθεια της έρευνας και συμμετοχής του Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στην εργασία αυτή δεν συνεχίστηκε.

Το πρώτο βήμα που έγινε για την περάτωση της εργασίας αφορούσε την αναζήτηση των προγραμμάτων για την καταγραφή και κατηγοριοποίηση τους. Αναζητήθηκαν τρόποι συλλογής υλικού μέσω του διαδικτύου και στην συνέχεια έγιναν προσπάθειες επικοινωνίας με τους υπευθύνους των δύο Μεγάρων για να ληφθεί υλικό από το οποίο θα μπορούσαν να αντληθούν τα ζητούμενα στοιχεία. Η επικοινωνία με το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης ήταν σαφώς ευκολότερη από την επικοινωνία με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Η αρχική επικοινωνία έγινε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με υπάλληλο του Οργανισμού και υπήρξε κινητοποίηση και παραπομπή στον υπεύθυνο προϊστάμενο τμήματος Marketing, Χορηγιών, Πωλήσεων και Δημοσίων Σχέσεων. Το αρχικό αίτημα αφορούσε την παραχώρηση στοιχείων για την περάτωση της πτυχιακής εργασίας, και συγκεκριμένα τα προγράμματα των παραστάσεων που αφορούσαν το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης των τελευταίων δέκα ετών. Επιπλέον αίτημα στην αρχική επικοινωνία αφορούσε πιθανή συνάντηση με υπεύθυνο υπάλληλο οργανισμού, προκειμένου να αντληθούν περισσότερες πληροφορίες για την έρευνα. Μετά από τηλεφωνικές επικοινωνίες με τον προϊστάμενο τμήματος Marketing, Χορηγιών, Πωλήσεων και Δημοσίων Σχέσεων στάλθηκε ηλεκτρονικά για δεύτερη φορά το αίτημα μου και ύστερα από κάποιο χρονικό διάστημα παραλήφθηκε υλικό για την εργασία το οποίο αποδείχθηκε χρήσιμο.

Το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης διατηρεί ηλεκτρονικό αρχείο όλων των προγραμματισμένων παραστάσεών του, όπως το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και είναι προσπελάσιμο από την ηλεκτρονική ιστοσελίδα του

Οργανισμού

<http://www.tch.gr/default.aspx?lang=elGR&page=53&season=2019-2020>

(Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης—Αρχείο εκδηλώσεων, χ.χ.). Η ηλεκτρονική ιστοσελίδα του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης είναι εύκολα προσπελάσιμη και αρκετά ενημερωτική για τις παραστάσεις και εκδηλώσεις που έχουν γίνει ή είναι προγραμματισμένες να πραγματοποιηθούν από τον Οργανισμό. Οι καταγραφές αυτές υπάρχουν για τα έτη 2000 μέχρι και το 2021. Μέρος του υλικού που παραλήφθηκε από τον Οργανισμό του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης δεν συμφωνούσε με την εκδοχή του προγράμματος από την επίσημη ιστοσελίδα του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Επιλέχθηκε τελικά ως πηγή άντλησης πληροφοριών η ιστοσελίδα. Έτσι συλλέχθηκε ξεχωριστά κάθε μία καταχώριση συναυλίας, εκδήλωσης ή παράστασης για τα έτη 2013-2018 που υπήρχε στην ιστοσελίδα και ταξινομήθηκε στην ανάλογη κατηγορία στην οποία αντιστοιχούσε το είδος της συναυλίας και σε αρχεία excel ανά μήνα και έτος λειτουργίας. Θεωρήθηκε ως ο βέλτιστος και πιο έγκυρος τρόπος συλλογής δεδομένων και εξαγωγής συμπερασμάτων, καθώς διασταυρώθηκε στην πορεία της καταγραφής, πως κάποια από τα αρχεία που είχαν ληφθεί δεν ήταν σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχε ακολουθήσει ο Οργανισμός στην πραγματικότητα. Αντίθετα οι πληροφορίες που αφορούσαν τις εκδηλώσεις, συναυλίες, ή παραστάσεις, στην ηλεκτρονική διεύθυνση του οργανισμού συμφωνούσαν με την τελική εκτέλεση του προγράμματος του οργανισμού.

Το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης φιλοξενεί παραστάσεις από τον Σεπτέμβριο κάθε έτους μέχρι τον Ιούνιο. Αρχές Ιουλίου καταγράφονται οι τελευταίες παραστάσεις, οι οποίες για τα έτη που μελετήθηκαν στην παρούσα εργασία αφορούσαν προβολή ταινιών θερινού κινηματογράφου στην ταράτσα του κτηρίου Μ2 σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Το Μέγαρο για διάστημα του μήνα Ιουλίου και μεγάλο διάστημα του Αυγούστου είναι κλειστό για το κοινό. Ο προγραμματισμός του λοιπόν διαρθρώνεται σε δύο σκέλη. Το πρώτο ενημερωτικό φυλλάδιο του οργανισμού, το οποίο διανέμεται από το Μέγαρο και κοινοποιείται και σε μορφή pdf στο διαδίκτυο, αφορά την περίοδο Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου και

αντίστοιχα το δεύτερο φυλλάδιο αφορά την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου. **Επιπρόσθετα οι** προγραμματισμένες εκδηλώσεις, συναυλίες ή παραστάσεις κοινοποιούνται στη ιστοσελίδα του Οργανισμού και κάθε μία από τις προγραμματισμένες συναυλίες/εκδηλώσεις διατηρεί ξεχωριστή καταχώριση στην ιστοσελίδα με όλα τα κύρια στοιχεία που την αφορούν, όπως την ώρα, τη μέρα, την τοποθεσία, το κόστος συμμετοχής, μια περίληψη της συναυλίας/εκδήλωσης, τον τίτλο, καθώς και μία κατηγοριοποίηση της καταχωρισμένης εκδήλωσης ή συναυλίας μέσω ενός τίτλου που δίνεται από το Μέγαρο.

3.2.2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημαντική είναι η καταγραφή των κτιρίων του Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης για να επεξηγηθεί καλύτερα η κατηγοριοποίηση των εκδηλώσεων, συναυλιών και παραστάσεων. Ο Οργανισμός αφορά δύο παραθαλάσσια κτίρια τα οποία βρίσκονται στην Θεσσαλονίκη, σε έκταση 18 στρεμμάτων, η οποία παραχωρήθηκε από το ελληνικό δημόσιο. Το κτίριο το οποίο ανοικοδομήθηκε πρώτο είναι το Μ1, όπως το κατονομάζει ο Οργανισμός του Μεγάρου, και το δεύτερο κτίριο κατονομάζεται Μ2. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Μεγάρου Μουσικής αναφέρεται χαρακτηριστικά *«Ο στόχος που τέθηκε για την κατασκευή του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης ήταν αυτός ενός σύγχρονου, διεθνών προδιαγραφών πολιτιστικού και συνεδριακού κέντρου, το οποίο να έχει τη δυνατότητα να φιλοξενεί ένα μεγάλο εύρος εκδηλώσεων, από συναυλίες, παραστάσεις θεάτρου και όπερας, μπαλέτα, καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκθέσεις, μέχρι και συνεδριακές εκδηλώσεις»*. Το Μ1 λοιπόν περιλαμβάνει υποδομές που υποστηρίζουν οποιαδήποτε παράσταση ή εκδήλωση. Στο κτίριο αυτό περιλαμβάνονται οι εξής αίθουσες : Αίθουσα Φίλων Μουσικής και Φουαγιέ κτιρίου Μ1. Στο κτίριο Μ2, το οποίο βρίσκεται δίπλα στο κτίριο Μ1 περιλαμβάνονται οι εξής αίθουσες : Αίθουσα Αιμίλιος Ριάδης,

Αίθουσα Μωρίς Σαλιτιέλ, Φουαγιέ M2. Οι συγκεκριμένες αίθουσες αφορούν την πραγματοποίηση συναυλιών, εκδηλώσεων και παραστάσεων. Η καταγραφή που γίνεται στην παρούσα εργασία αφορά τις εκδηλώσεις και παραστάσεις που πραγματοποιούνται και στα δύο κτίρια σε όλες τις αίθουσες που είναι διαθέσιμες. Ο Οργανισμός πραγματοποιεί πολλές φορές ταυτόχρονα εκδηλώσεις και στα δύο κτίρια, και πολλές φορές ταυτόχρονα σε διαφορετικές αίθουσες ή φουαγιέ.

Το εξαμηνιαίο πρόγραμμα που εκδίδεται από τον Οργανισμό αφορά όλες τις αίθουσες και στα δύο κτίρια. Σε κάθε καταχώριση του προγράμματος είτε ηλεκτρονικά είτε στο έντυπο που διανέμεται από το Μέγαρο, επάνω δεξιά αναγράφεται το κτίριο και η αίθουσα, όπου πραγματοποιείται η αναγραφόμενη εκδήλωση. Παρότι ο οργανισμός αφορά δύο ξεχωριστά κτίρια, η καταγραφή δεν περιλαμβάνει την καταλογογράφηση προγραμμάτων ανά κτήριο ή αίθουσα αφού και στον προγραμματισμό του ίδιου του Οργανισμού τα δύο κτίρια φαίνονται να λειτουργούν συμπληρωματικά.

3.2.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Το ζήτημα της καταγραφής και κατηγοριοποίησης των μουσικών τεκμηρίων είναι μέγιστης σημασίας καθώς μέσω αυτών εξάγονται έγκυρα αποτελέσματα. Αρχικά η καταγραφή έγινε από έγκυρα δεδομένα στα οποία έγινε επεξεργασία και κατόπιν κατηγοριοποιήθηκαν με τρόπο που να μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα. Παρακάτω αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν τα δεδομένα, αλλά και ο τρόπος που συντάχθηκαν οι κατηγορίες. Επίσης αναφέρονται τα κριτήρια με τα οποία γίνεται η κατηγοριοποίηση των καταχωρίσεων, καθώς και ο τρόπος προσμέτρησης τους με μονάδες στις ανάλογες κατηγορίες.

Αρχικά σε αυτό το σημείο, πριν ξεκινήσει η καταγραφή, αναζητήθηκε βιβλιογραφία και προηγούμενες έρευνες ή μελέτες παρεμφερείς ή και όμοιες με το αντικείμενο. Η κατηγοριοποίηση μουσικών ειδών είναι ένα εξαιρετικά περίπλοκο ζήτημα, πόσο μάλλον η καταλογογράφηση συναυλιών. Η μουσική κατηγοριοποιείται τα τελευταία χρόνια σε γένη ή μουσικά είδη· παρόλα αυτά είναι αδύνατον να γίνει ακριβής καταγραφή της. Η τέχνη της μουσικής δημιουργίας δεν περιορίζεται από είδη και κατηγορίες. Πολλές είναι οι επιρροές που υπάρχουν και κατά συνέπεια είναι αδύνατον να περιγραφούν τα μουσικά έργα με έναν όρο ή να καταταγούν αποκλειστικά σε ένα γένος μουσικής. Η βιβλιογραφία, η οποία βρέθηκε μετά από αναζήτηση αφορούσε κυρίως νευρωνικά δίκτυα και την εκπαίδευση τους, για την αυτόματη κατηγοριοποίηση μουσικών ειδών (Βιδάλη, 2012). Σε αυτές τις μελέτες το μουσικό είδος αναφέρεται πως είναι από τις πιο σημαντικές και περιγραφικές πληροφορίες που αφορούν την μουσική, καθώς επεξηγεί με μία λέξη το ακουστικό περιεχόμενο (Dokania & Singh, 2019). Ένα εγχείρημα το οποίο είναι παρεμφερές με την καταλογογράφηση συναυλιών είναι το Concert Programmes Project (CPP) (Ridgewell, 2010). Το ζητούμενο αυτού του προγράμματος αφορά την ηλεκτρονική καταχώριση, καταλογογράφηση αλλά και την κατηγοριοποίηση των ενημερωτικών φυλλαδίων που αποτελούσαν προγράμματα για μουσικές εκδηλώσεις και συναυλίες. Στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του Concert Programmes Project υπάρχουν συλλογές από έντυπα που αφορούν 53 διαφορετικούς οργανισμούς από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία. Αυτές οι καταγραφές χρονολογούνται από τον 18^ο αιώνα μέχρι και σήμερα (Ridgewell, 2010). Το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η συγκεκριμένη προσπάθεια είναι η διαμάχη που περιγράφεται για τον τρόπο καταλογογράφησης των μουσικών προγραμμάτων. Έμφαση δίνεται στη δυσκολία ταξινόμησης των μουσικών τεκμηρίων, σύμφωνα με την κλασική βιβλιογραφική καταχώριση τεκμηρίων από βιβλιοθήκες. Οι τίτλοι που αφορούν αυτά τα τεκμήρια είναι γενικής φύσεως, ενώ το περιεχόμενό τους συνήθως διαφοροποιείται σε λεπτομέρειες, όπως το έργο, ο τόπος, ο χρόνος και ο εκτελεστής. Όλες αυτές οι πληροφορίες λοιπόν μας είναι απαραίτητες για μια βασική καταλογογράφηση μουσικών τεκμηρίων που αφορούν συναυλίες.

Δυστυχώς λοιπόν δεν βρέθηκε βιβλιογραφία η οποία να υποστηρίζει παρόμοιο εγχείρημα με της παρούσας εργασίας και καμία από τις παραπάνω πηγές δεν αποτέλεσε όμως ουσιαστική βοήθεια για τη καταγραφή.

Στη συνέχεια λόγω της άκαρπης βιβλιογραφικής αναζήτησης, η έρευνα στράφηκε στην αναζήτηση μεθόδου ταξινόμησης των συναυλιών και εκδηλώσεων από οργανισμούς εξωτερικού που παρουσιάζουν ανάλογη λειτουργία και παρόμοια προγράμματα με το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Οι κατηγορίες που αντλήθηκαν και επιλέχθηκαν να εισαχθούν στο αρχείο περιλαμβάνουν τις κατηγορίες μουσικών συναυλιών και εκδηλώσεων από ηλεκτρονικές διευθύνσεις οργανισμών του εξωτερικού όπως και του εσωτερικού. Οι κατηγορίες επιλέχθηκαν, ώστε να εκφράζουν το πρόγραμμα του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, αλλά παράλληλα να επικεντρώνονται κυρίως στα είδη παραστάσεων και εκδηλώσεων που αφορούν την παρούσα εργασία. Μετά από καταγραφή και σύγκριση των μουσικών κατηγοριών, που αντλήθηκαν από τις ηλεκτρονικές ιστοσελίδες του Royal Albert Hall, του Carnegie Hall, της Concertgebouw Orchestra, όπως και του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, συντέθηκε μία λίστα με τις κυριότερες κατηγορίες που αναδείκνυαν το πρόγραμμα του οργανισμού με το καλύτερο τρόπο. Οι κατηγορίες αυτές είναι ο Χορός, ο Χορός σε Ζωντανή Μετάδοση, η Όπερα σε Ζωντανή Μετάδοση, το Θέατρο, το Μιούζικαλ, η Όπερα, τα Ρεσιτάλ, η Μουσική Δωματίου, η Ορχηστρική Μουσική, οι Μουσικές Βραδιές στο Μπαρ, η Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική, η Βυζαντινή Εκκλησιαστική ή/και Κοσμική Μουσική, η Σύνθετη Εκδήλωση, οι Πολλές Μουσικές Παραδόσεις μ, η Παραδοσιακή Μουσική Άλλων Χωρών, η Φωνητική Μουσική, η Ελληνική Μουσική, και οι Εκδηλώσεις.

Οι παρούσες κατηγορίες δεν αποτέλεσαν την αφετηρία των διαθέσιμων επιλογών για καταλογογράφηση. Επιλέχθηκαν αφότου είχε γίνει η αρχική καταλογογράφηση του μεγαλύτερου αριθμού των εκδηλώσεων ή συναυλιών ήδη, αφού στη πορεία της καταλογογράφησης προκύπταν ανάγκες για διαφορετικά είδη κατηγοριών. Η αρχική επιλογή κατηγοριών έγινε με βάση έναν κοινό παρονομαστή. Αυτός ήταν οι ήδη υπάρχουσες κατηγορίες των

Οργανισμών που αναφέρθηκαν προγενέστερα (Royal Albert Hall, Carnegie Hall, Concertgebouw Orchestra, Μεγάρου Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης) οι οποίες όμως αποδείχθηκαν ανεπαρκείς, καθώς με την πορεία των ετών ο Οργανισμός συμπεριλάμβανε μεγαλύτερη ποικιλία εκδηλώσεων και συναυλιών στον ετήσιο προγραμματισμό του. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί πως η συγκεκριμένη καταλογογράφηση δεν αποτελεί λεπτομερειακή κατηγοριοποίηση μουσικών συναυλιών. Το εγχείρημα αυτό έγινε προκειμένου να εντοπιστούν κυρίως οι μουσικές παραδόσεις της Βυζαντινής Εκκλησιαστικής και Κοσμικής και Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής. Αυτός είναι ο λόγος που οι επιλεγμένες κατηγορίες είναι λίγες και δεν είναι απαραίτητα επεξηγηματικές και απόλυτα περιγραφικές του είδους ή των ειδών μουσικής ή της συναυλίας ή της εκδήλωσης που αντιπροσωπεύουν. Η κατηγοριοποίηση θα ήταν εξαιρετικά περίπλοκη και σχεδόν αδύνατη, σε περίπτωση που αφορούσε την λεπτομερειακή καταγραφή κάθε μουσικού γένους για κάθε έργο κάθε συναυλίας ή εκδήλωσης. Για αυτόν τον λόγο επιλέχθηκε η καταγραφή πολλών μουσικών ειδών σε μία κατηγορία, ενώ οι κατηγοριοποιήσεις, που αφορούν περισσότερο εξειδικευμένα γένη μουσικής, είναι σχεδόν αποκλειστικά αυτά τα είδη που αφορούν την έρευνα της εργασίας. Τα στατιστικά αποτελέσματα δεν αλλοιώνονται λόγω αυτής της επιλογής ως προς την καταγραφή, γιατί μας ενδιαφέρει η συμμετοχή των υπό εξέταση μουσικών παραδόσεων σε γενικό πλαίσιο μέσα στον οργανισμό και όχι η σύγκριση της συμμετοχής τους με άλλα μουσικά είδη. Άλλωστε το ζητούμενο της εργασίας δεν αφορά την λεπτομερειακή καταγραφή όλων των παραστάσεων, των εκδηλώσεων και των συναυλιών.

Κάθε μία κατηγορία αντιπροσωπεύει ένα σύνολο εκδηλώσεων, συναυλιών και παραστάσεων. Πολλές από τις ηλεκτρονικές καταχωρίσεις συναυλιών ή εκδηλώσεων δεν παρείχαν τις απαραίτητες πληροφορίες για το είδος της μουσικής ή ακόμα και συγκεκριμένα το πρόγραμμα της συναυλίας. Οι συναυλίες, εκδηλώσεις και παραστάσεις καταχωρήθηκαν ανάλογα με το τι θέμα κυριαρχούσε στον τίτλο τους ή ανάλογα τι κατηγοριοποίηση είχε κάνει το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης ως προς το είδος της καταχώρησης. Ο Χορός

ως κατηγορία αντιπροσωπεύει παραστάσεις χορού, μπαλέτα, χοροθέατρα, σωματικό θέατρο, παντομίμα με χορευτικά στοιχεία, τον χορό στον πάγο ακόμα και την ακροβατική, τη γυμναστική και ό,τι αφορά την κίνηση. Οι δύο κατηγορίες που αφορούν τις ζωντανές αναμεταδόσεις είναι σε συνεργασία με τον όμιλο Antenna. Προβάλλονται στην κατηγορία του χορού μαγνητοσκοπημένες παραστάσεις από παραγωγές του Royal Ballet από το Ηνωμένο Βασίλειο, και στην κατηγορία της όπερας παραστάσεις από την Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης (MET). Θεωρήθηκε σημαντικό να μην αναμειχθούν οι ζωντανές αναμεταδόσεις με τις παραστάσεις και τις συναυλίες και συνεπώς δεν συμπεριλήφθηκαν στις κύριες κατηγορίες της όπερας και του χορού. Στη συνέχεια ακολουθεί το Θέατρο, όπου περιλαμβάνονται όλες οι θεατρικές παραστάσεις, οι απαγγελίες, οι αναμεταδόσεις θεάτρου, το κουκλοθέατρο και η παντομίμα. Το Μιούζικαλ αρχικά δεν είχε συμπεριληφθεί ως κατηγορία. Στην πορεία της καταγραφής κρίθηκε όμως ως απαραίτητη κατηγορία. Ο λόγος είναι οι πολλές παραγωγές μιούζικαλ που έχει κατά καιρούς στεγάσει ο Οργανισμός του Μεγάρου. Σαφώς σημαντικές κατηγορίες είναι η Όπερα, η οποία περιλαμβάνει όπερες ή οπερέτες από συνθέτες όλων των εποχών. Επίσης τα Ρεσιτάλ που αφορούν ρεσιτάλ σόλο οργάνων στα οποία κυριαρχεί το πιάνο και το βιολί και η Μουσική Δωματίου, η οποία αναφέρεται σε οποιοδήποτε οργανικό σύνολο δύο οργάνων και άνω για οποιαδήποτε σύνθεση από συνθέτες όλων των εποχών. Η κατηγορία της Ορχηστρικής Μουσικής δημιουργήθηκε αρχικά κυρίως για τη μορφή της κλασικής συμφωνικής ορχήστρας. Στη συνέχεια, όταν πλέον είχε ολοκληρωθεί μεγάλο ποσοστό της καταγραφής, αποφασίστηκε να συμπεριληφθεί σε αυτήν την κατηγορία οποιαδήποτε συναυλία εμπεριείχε οποιοδήποτε είδος ορχήστρας ανεξαρτήτως του είδους μουσικής και εποχής της σύνθεσης. Συνεπώς η κατηγορία περιλαμβάνει ερμηνείες ορχηστρικής μουσικής, κινηματογραφική μουσική, ορχήστρες Big Band, συμφωνικές και φιλαρμονικές. Μεγάλη γκάμα έργων και συναυλιών συμπεριλαμβάνονται σε αυτή τη κατηγορία. Μία ακόμα κατηγορία που συμπεριλαμβάνει εξαιρετικά πολλά μουσικά είδη είναι οι Μουσικές Βραδιές στο Μπαρ. Αυτή η κατηγορία χαρακτηρίζεται από σειρά εκδηλώσεων που φιλοξένησε και ονομάτισε με αυτόν τον τρόπο ο ίδιος ο

Οργανισμός του Μεγάρου. Οι εκδηλώσεις αφορούσαν κυρίως jazz, fusion ή πειραματική μουσική. Αφού προϋπήρχε ως κατηγορία στο πρόγραμμα του Οργανισμού, συμπεριλήφθηκε στη καταλογογράφηση, και σε αυτήν υπάγονται όλες οι συναυλίες που αφορούν την pop, rock, jazz, fusion, και οποιοδήποτε άλλο μουσικό είδος που δεν εμπίπτει στις λοιπές κατηγορίες που επιλέχθηκαν για τη καταλογογράφηση. Η Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική και η Βυζαντινή Εκκλησιαστική ή/και Κοσμική Μουσική είναι αδιαμφισβήτητα οι σημαντικότερες κατηγορίες για την παρούσα εργασία. Η κατηγορία της Σύνθετης Εκδήλωσης αφορά εκδηλώσεις που περιέχουν πολλά δρώμενα μαζί και δεν μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως κάποια συναυλία ή παράσταση αποκλειστικά. Η κατηγορία Πολλές Μουσικές Παραδόσεις, αφορά κυρίως συναυλίες των οποίων το πρόγραμμα περιλαμβάνει τόσο μεγάλη γκάμα μουσικών ειδών, που είναι αδύνατον να κατηγοριοποιηθούν ή να χωριστούν σε ποσοστά για την σωστή προσμέτρηση τους σε διαφορετικές κατηγορίες. Η Παραδοσιακή Μουσική Άλλων Χωρών, αφορά παραδόσεις εκτός του έλλαδικού χώρου. Θεωρήθηκε σημαντική η συμμετοχή συναυλιών άλλων χωρών, αφού η παρούσα εργασία πραγματεύεται τη συμμετοχή όχι μόνο της παραδοσιακής μουσικής της Ελλάδας στους πολιτιστικούς οργανισμούς, αλλά και την ένταξη οποιασδήποτε μουσικής παράδοσης σε αυτούς. Η κατηγορία της Φωνητικής Μουσικής αφορά κυρίως το Φεστιβάλ Χορωδιών Θεσσαλονίκης, χορωδίες, και γενικότερα οτιδήποτε πραγματεύεται τη φωνητική μουσική κατά κύριο λόγο. Η Σύγχρονη Ελληνική Μουσική αποτελεί μεγάλο κομμάτι στον προγραμματισμό του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Ο Μίκης Θεοδωράκης ο Μάνος Χατζηδάκης και πολλοί ακόμα Έλληνες συνθέτες, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στα όρια της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής συμπεριλαμβάνονται σε αυτή την κατηγορία. Τέλος, οι Εκδηλώσεις αφορούν οποιαδήποτε απονομή βραβείου, έκθεση, εκπαιδευτικό πρόγραμμα, παρουσίαση, συνέδριο, εργαστήριο, προβολή ταινίας, δελτίο τύπου ή άλλη εκδήλωση γενικότερα, που φιλοξενούν οι εγκαταστάσεις των κτιρίων του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

3.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Πριν παρουσιαστούν τα ερευνητικά αποτελέσματα είναι κρίσιμη η διευκρίνιση του τρόπου κατανομής συναυλιών στις αντίστοιχες κατηγορίες. Η κατηγοριοποίηση έγινε με βάση τον τίτλο της συναυλίας, το περιεχόμενο, αν αυτό ήταν διαθέσιμο για ενημέρωση, και την κατηγοριοποίηση που είχε ήδη κάνει ο Οργανισμός του Μεγάρου ως προς το είδος της συναυλίας/εκδήλωσης που θα φιλοξενούσε. Πολλές φορές οι συναυλίες και οι εκδηλώσεις μπορούσαν να καταταχθούν σε δύο διαφορετικές κατηγορίες. Εφόσον το περιεχόμενο της συναυλίας ήταν δυνατόν να χωριστεί σε δύο ίσα μέρη τότε προσμετρώνταν και με αυτόν τον τρόπο. Δηλαδή το 50% της συναυλίας προσμετρώνταν σε αντίστοιχη κατηγορία και το άλλο 50% σε διαφορετική κατηγορία. Οι συναυλίες προσμετρήθηκαν με 1 μονάδα αν αφορούσαν μία εμφάνιση. Αν η συγκεκριμένη συναυλία αφορούσε 2 διαφορετικές κατηγορίες, τότε η κατηγοριοποίηση μπορούσε να γίνει με 0,5 και 0,5 μονάδες για συμμετοχή στις κατάλληλες κατηγορίες. Αν η συναυλία ή παράσταση αφορούσε περισσότερες συμμετοχές στο πρόγραμμα, τότε γινόταν η κατάλληλη καταμέτρηση για να βρεθεί το συνολικό ποσό των επαναλήψεων της παράστασης και αυτό ήταν το τελικό νούμερο το οποίο, λαμβάνονταν υπόψιν σαν συμμετοχή της συγκεκριμένης παράστασης. Συνεπώς, η ίδια παράσταση αν λάμβανε χώρα στον Οργανισμό 10 φορές θα λάμβανε 10 μονάδες στην καταμέτρηση. Η καταγραφή συμπεριέλαβε όλες τις εκδηλώσεις που ήταν καταγεγραμμένες στο αρχείο που διατηρεί ο Οργανισμός στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Μεγάρου. Αυτό αφορά και ακυρωμένες συναυλίες, αλλά και εκδηλώσεις. Στα τελικά στατιστικά αποτελέσματα συμπεριλαμβάνονται αποκλειστικά οι εκδηλώσεις που αφορούν τις κατηγορίες Μιούζικαλ, Όπερα, Ρεσιτάλ, Μουσική Δωματίου, Ορχηστρική Μουσική, Μουσικές Βραδιές Στο Μπαρ, Ελληνική Παραδοσιακή, Βυζαντινή Εκκλησιαστική/Κοσμική, Συνθέτη Εκδήλωση, Πολλές Μουσικές, Παραδοσιακή Αλλών Χωρών, Φωνητική, Ελληνική Μουσική. Οι κατηγορίες που δεν συμπεριλαμβάνονται στα στατιστικά αποτελέσματα είναι οι εξής: Χορός, Χορός σε Ζωντανή Μετάδοση Όπερα σε Ζωντανή Μετάδοση, Θέατρο

και Εκδηλώσεις. Ο λόγος που δεν συμπεριλήφθηκαν οι συγκεκριμένες κατηγορίες είναι κυρίως ο μη μουσικός τους χαρακτήρας με εξαίρεση την κατηγορία της Όπερας σε Ζωντανή Μετάδοση. Η συγκεκριμένη κατηγορία αναφέρεται στην ζωντανή αναμετάδοση, αλλά πολλές φορές και στη μαγνητοσκοπημένη αναμετάδοση εκδηλώσεων από τη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης. Λόγω της προβολής της συναυλίας η συγκεκριμένη κατηγορία δεν μπορεί να θεωρηθεί ισοδύναμη με μία ζωντανή παράσταση όπερας. Συνεπώς και δεν συμπεριλήφθηκε στη καταμέτρηση των συνολικών μουσικών παραστάσεων.

Τα αποτελέσματα της μελέτης είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα ως ευρήματα και αναφέρονται με ακρίβεια δευτέρου δεκαδικού με στρογγυλοποίηση. Η συμμετοχή της βυζαντινής εκκλησιαστικής και κοσμικής μουσικής αλλά και ελληνικής παραδοσιακής μουσικής κυμαίνεται από 0% - 4,3% ανά έτος. Αρχικά η καταγραφή έγινε μηνιαία, με τις κατηγορίες να βρίσκονται στον οριζόντιο άξονα και σε κάθε στήλη να τοποθετούνται τα ονόματα συναυλιών και οι ποσοστιαίες μονάδες που καταλαμβάνουν. Κάθε μήνας αποτελεί ξεχωριστό υπολογιστικό φύλλο από τον Σεπτέμβριο έως τον Ιούλιο πολλές φορές και τον Αύγουστο. Στην Εικόνα 3.1 απεικονίζεται η μηνιαία καταγραφή που έγινε για τον Ιανουάριο του 2014 για το καλλιτεχνικό έτος 2013-2014. Οι κατηγορίες που περιλαμβάνουν τύπους εκδηλώσεων ή συναυλιών που αφορούν ζωντανή μετάδοση είναι χρωματισμένες κίτρινες και οι υπόλοιπες κατηγορίες πράσινες. Μετά το όνομα κάθε καταχωρισμένης συναυλίας ή εκδήλωσης υπάρχει αριθμός αντίστοιχος των επαναλήψεων της συγκεκριμένης εκδήλωσης ή συναυλίας. Αν δεν αναγράφεται αριθμός μετά το όνομα της καταχώρησης, στην καταμέτρηση καταλαμβάνει μία μονάδα. Στη συνέχεια για κάθε μήνα γίνεται πρόσθεση στη πρώτη οριζόντια σειρά των μονάδων αυτών και στο τέλος κάθε ετήσιας καταγραφής υπάρχει ένα ξεχωριστό φύλλο στο οποίο παρατίθενται ανά μήνα οι μονάδες που συγκέντρωσε η κάθε κατηγορία.

Εικόνα3.2

	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ
ΧΟΡΟΣ	4	10	2	15	0	2	2	1	5	2	0
ΧΟΡΟΣ ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΣΗ	0	1	0	0	2	0	1	1	0	0	0
ΟΠΕΡΑ ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΣΗ	0	2	1	1	0	1	2	2	1	0	1
ΘΕΑΤΡΟ	0	0	4,5	0,5	2	6	1	6	2	0	0
ΜΙΟΥΣΙΚΑ	0	13	3	0	10	17	20	8	0	0	0
ΟΠΕΡΑ	0	2	0	0	0	0	4		0	0	0
ΡΕΣΙΤΑΛ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	2	4	9,5	2	1	3	1	0	0	0	0
ΟΡΧΗΣΤΡΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	1	0	11	7	1	1	4,5	1,5	1	1	0
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ ΣΤΟ ΜΠΑΡ	0	0	2	2	0	5	1	0	2	1	0
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Η/ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ	0	0	0	1	0	0	0	0,5	0	0	0
ΣΥΝΘΕΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ	0	1	0,5	0	0	1	0	0	0	0	0
ΠΟΛΛΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ	0	0	0	1	0	0	0,5	1	1	1	0
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	0	0	0,5	0	0	0	0	4	2	0	0
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	1	3	6	2,5	0	0	0,5	0	0	0	0
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	1	12	0	0	0	0	1	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΜΗΝΑ	4	23	32,5	15,5	12	27	32	15	6	3	0

Η Εικόνα 3.3 αφορά το καλλιτεχνικό έτος 2013-2014 και περιγράφει ακριβώς τον ίδιο πίνακα με την Εικόνα 3.2. Η Εικόνα 3.2 διαφοροποιείται λόγω της σύμπτυξης των μονάδων που περιγράφει η Εικόνα 3.3 όπου στη πρώτη εκφράζονται ανά τρίμηνο και ετησίως όλες τις συναυλίες, εκδηλώσεις και παραστάσεις που ανήκαν σε κάθε κατηγορία. Τέλος, πάντα το σύνολο των μουσικών εκδηλώσεων σταθερά αφορά αποκλειστικά τις κατηγορίες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι κατηγορίες του χορού, της όπερας, του χορού σε μετάδοση, του θεάτρου και των εκδηλώσεων δεν συμπεριλήφθηκαν σε αυτή τη καταμέτρηση και στα τελικά ποσοστά που εξήχθησαν, γιατί αποτελούνται από εξωμουσικό περιεχόμενο.

Εικόνα 3.3

	ΣΕΠΤ-ΔΕΚ	ΙΑΝ-ΙΟΥ	ΕΤΗΣΙΟ
ΧΟΡΟΣ	31	12	43
ΧΟΡΟΣ ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΣΗ	1	4	5
ΟΠΕΡΑ ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΣΗ	4	7	11
ΘΕΑΤΡΟ	5	17	22
ΜΙΟΥΣΙΚΑΛ	16	55	71
ΟΠΕΡΑ	2	4	6
ΡΕΣΙΤΑΛ	0	0	0
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	17,5	5	22,5
ΟΡΧΗΣΤΡΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	19	10	29
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ ΣΤΟ ΜΠΑΡ	4	9	13
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	0	0,5	0,5
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Η/ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ	1	0,5	1,5
ΣΥΝΘΕΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ	1,5	1	2,5
ΠΟΛΛΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ	1	3,5	4,5
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ	0	0	0
ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	0,5	6	6,5
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	12,5	0,5	13
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	13	1	14
ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	75	95	170

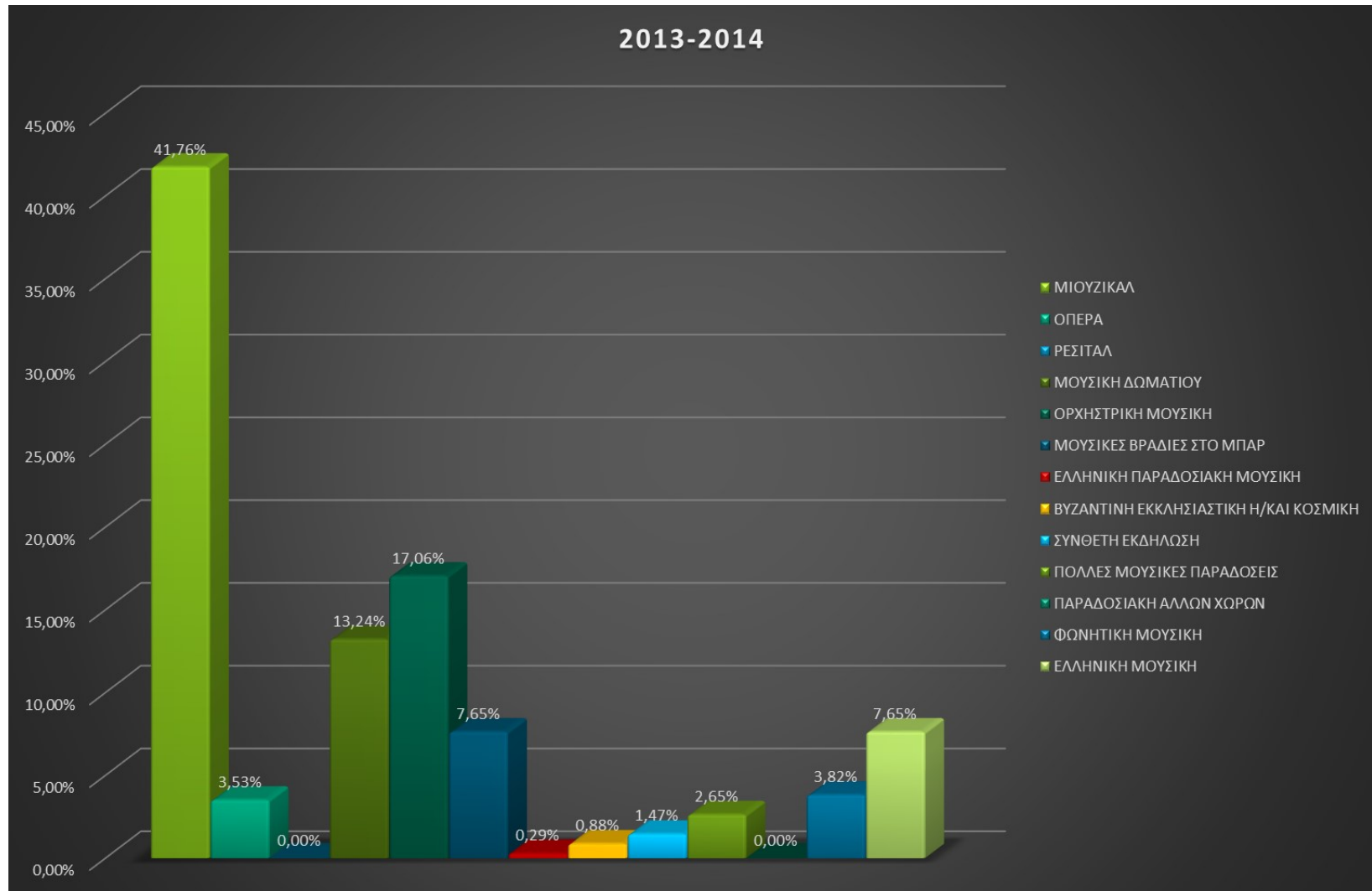
Η εικόνα 3.4 τοποθετεί και πάλι σε κάθετη στήλη τις κατηγορίες που αφορούν αυστηρά τις μουσικές κατηγορίες και από δίπλα τα ποσοστά επί τοις εκατό συμμετοχής τους.

Εικόνα 3.4

ΧΟΡΟΣ	
ΧΟΡΟΣ ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΣΗ	
ΟΠΕΡΑ ΣΕ ΜΕΤΑΔΟΣΗ	
ΘΕΑΤΡΟ	
ΜΙΟΥΣΙΚΑΛ	41,76%
ΟΠΕΡΑ	3,53%
ΡΕΣΙΤΑΛ	0,00%
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	13,24%
ΟΡΧΗΣΤΡΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	17,06%
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ ΣΤΟ ΜΠΑΡ	7,65%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	0,29%
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Η/ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ	0,88%
ΣΥΝΘΕΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ	1,47%
ΠΟΛΜΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ	2,65%
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ	0,00%
ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	3,82%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	7,65%
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	
ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	

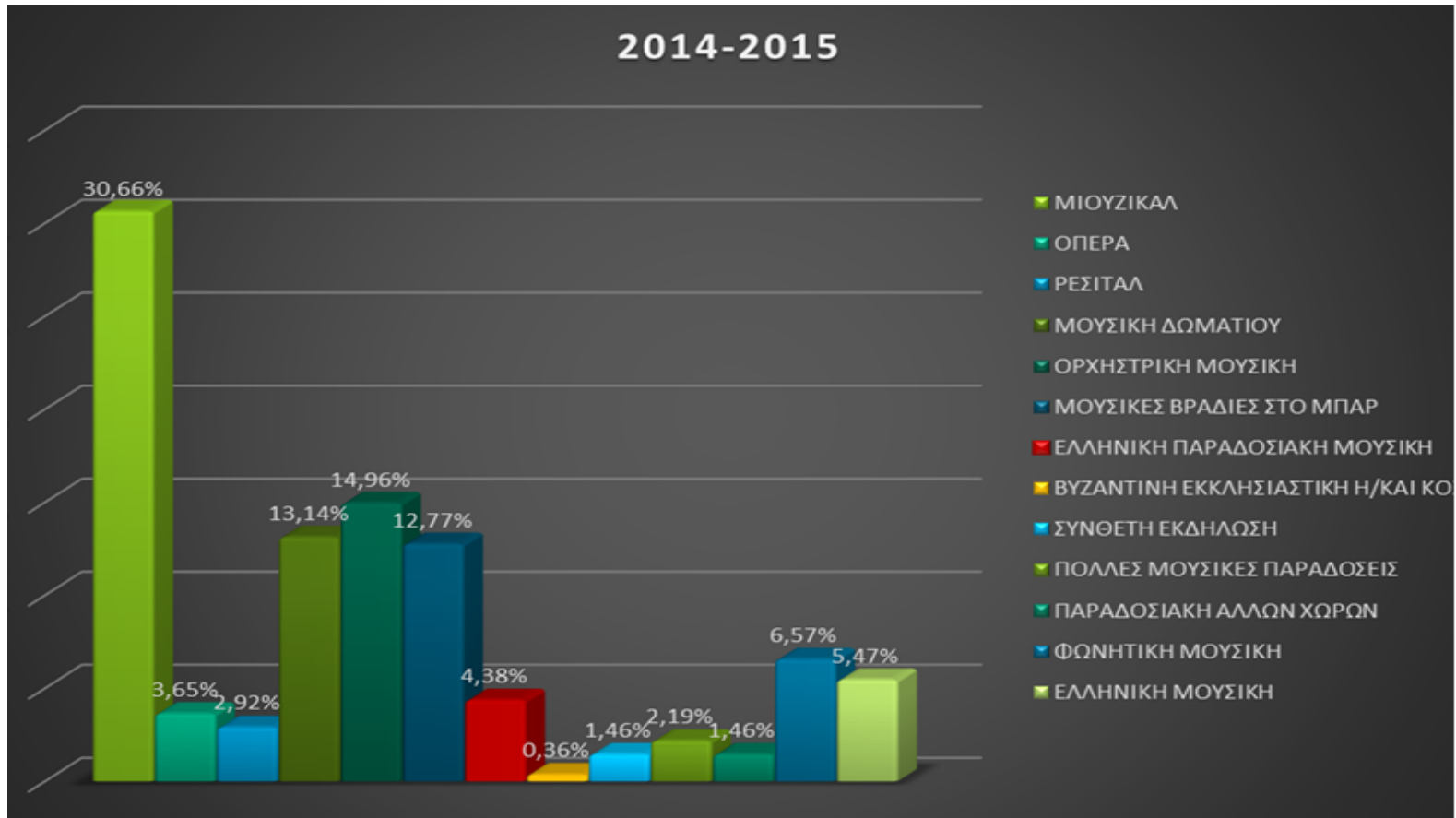
Τέλος με βάση αυτούς τους πίνακες δημιουργήθηκαν γραφήματα ανά έτος, τα οποία αφορούν την επί τοις εκατό συμμετοχή της κάθε κατηγορίας για κάθε καλλιτεχνικό έτος. Η Εικόνα 3.5 αφορά το γράφημα του καλλιτεχνικού έτους του 2013-2014. Τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στα γραφήματα είναι ομοιογενή σε όλες τις κατηγορίες πλην της Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και της Βυζαντινής εκκλησιαστικής ή/και κοσμικής μουσικής. Η πρώτη καταγράφηκε με κόκκινο και η δεύτερη με πορτοκαλί προκειμένου να ξεχωρίζουν.

Εικόνα 3.5

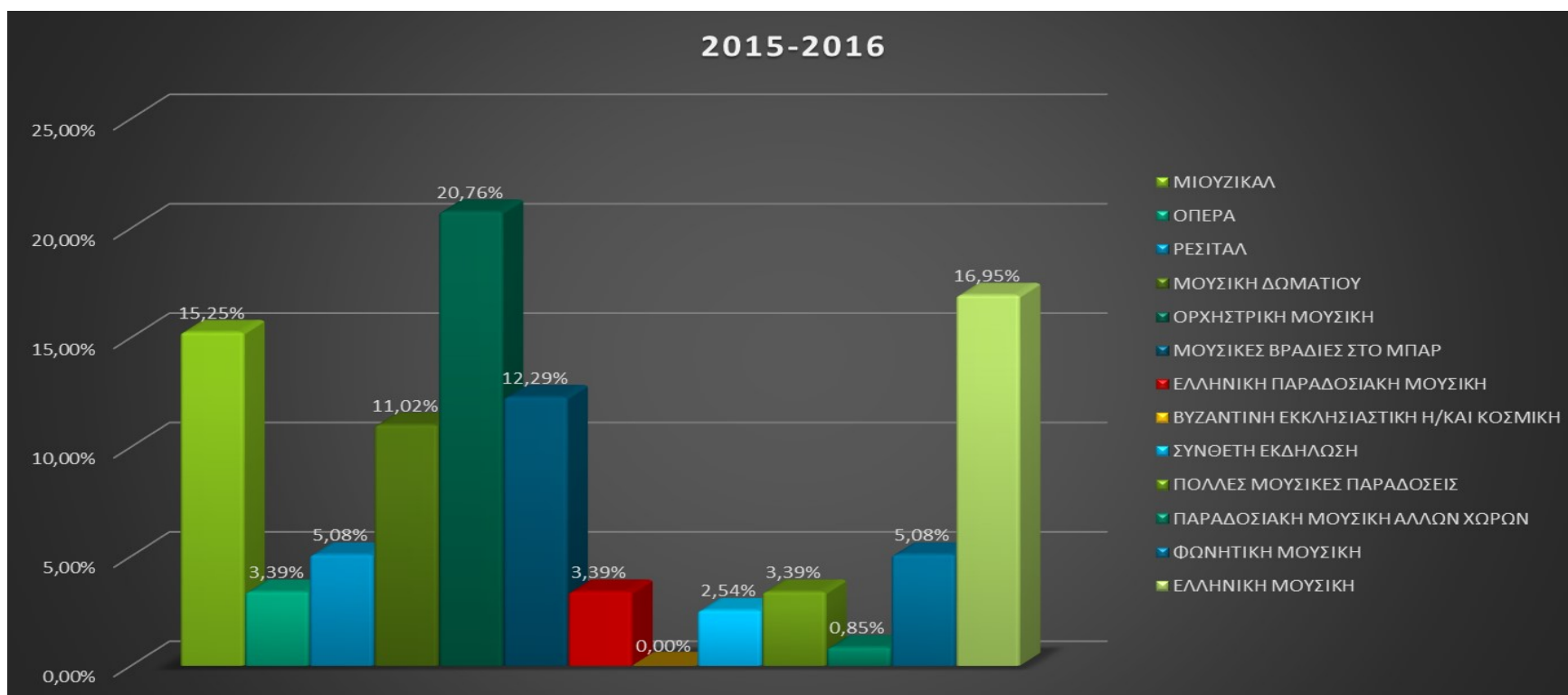
Ξεκινώντας την καταγραφή από το έτος 2013–2014 η Βυζαντινή εκκλησιαστική και κοσμική μουσική κατέλαβε κατά προσέγγιση μόλις το 0,88%, αφού από τις 170 συνολικά αποκλειστικά μουσικές εκδηλώσεις οι 1,5 εκδηλώσεις αφορούσαν την μουσική αυτή παράδοση. Η κατηγορία της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής αντίστοιχα έλαβε ποσοστό 0,29% και η συμμετοχή της περιορίστηκε σε 0,5 μονάδες για τις 170 συνολικά συναυλίες που αφορούν το ετήσιο σύνολο. Η Εικόνα 3.6 είναι το γράφημα που αφορά το καλλιτεχνικό έτος 2014-2015. Τα ποσοστά για τις δύο μουσικές παραδόσεις είναι εξίσου χαμηλά με μικρή αύξηση στη συμμετοχή της Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής. Για το καλλιτεχνικό έτος 2014 – 2015 η κατηγορία της Βυζαντινής Μουσικής συμμετείχε στο συνολικό ετήσιο πρόγραμμα σε ποσοστό 0,36%, και η Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική σε ποσοστό 4,37%.

Εικόνα 3.6

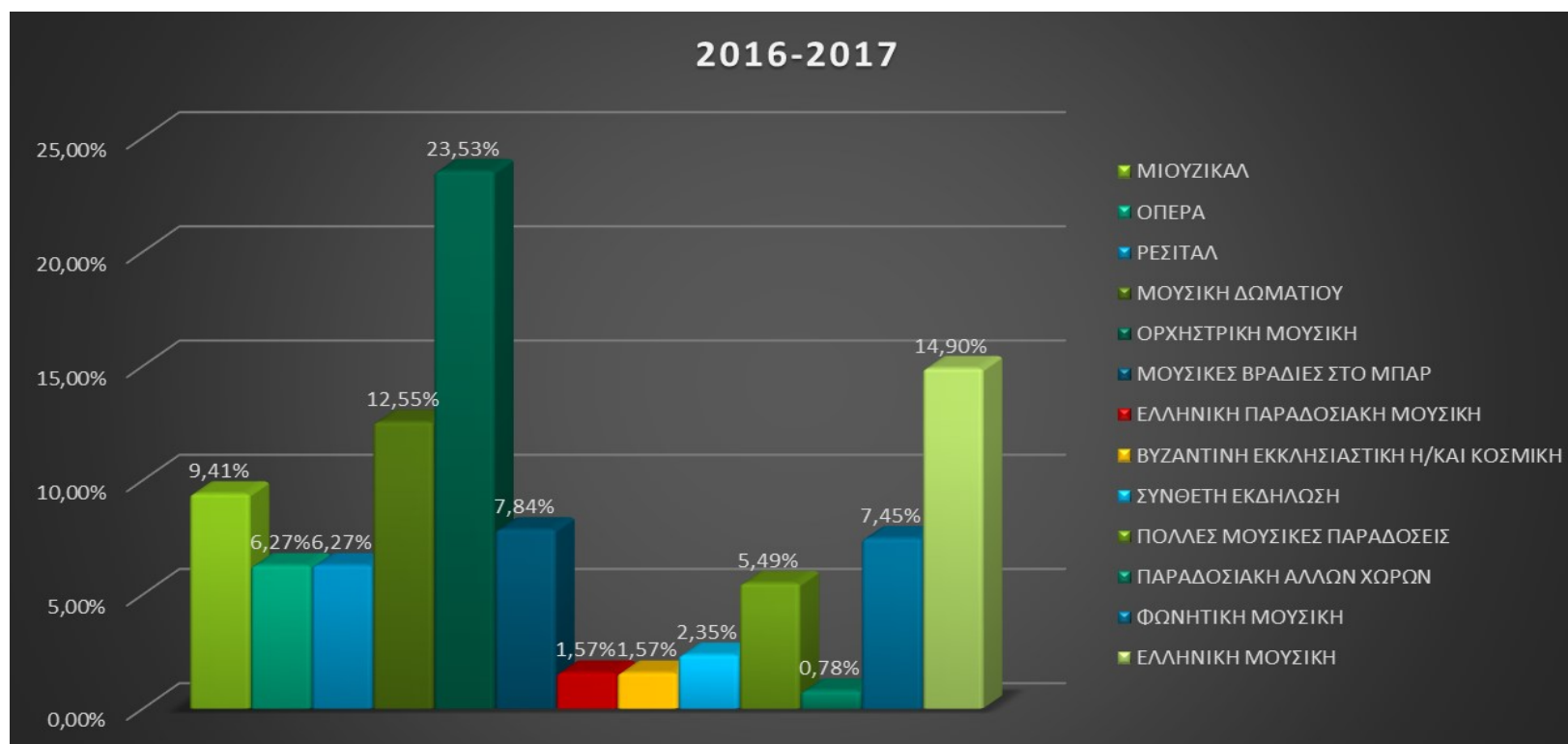
Για τα επόμενα έτη η Βυζαντινή Μουσική και η Ελληνική Παραδοσιακή συμμετείχαν το 2015 – 2016 με ποσοστό 0% και 3,39% αντίστοιχα, όπως είναι εμφανές στην Εικόνα 3.7.

Εικόνα 3.7

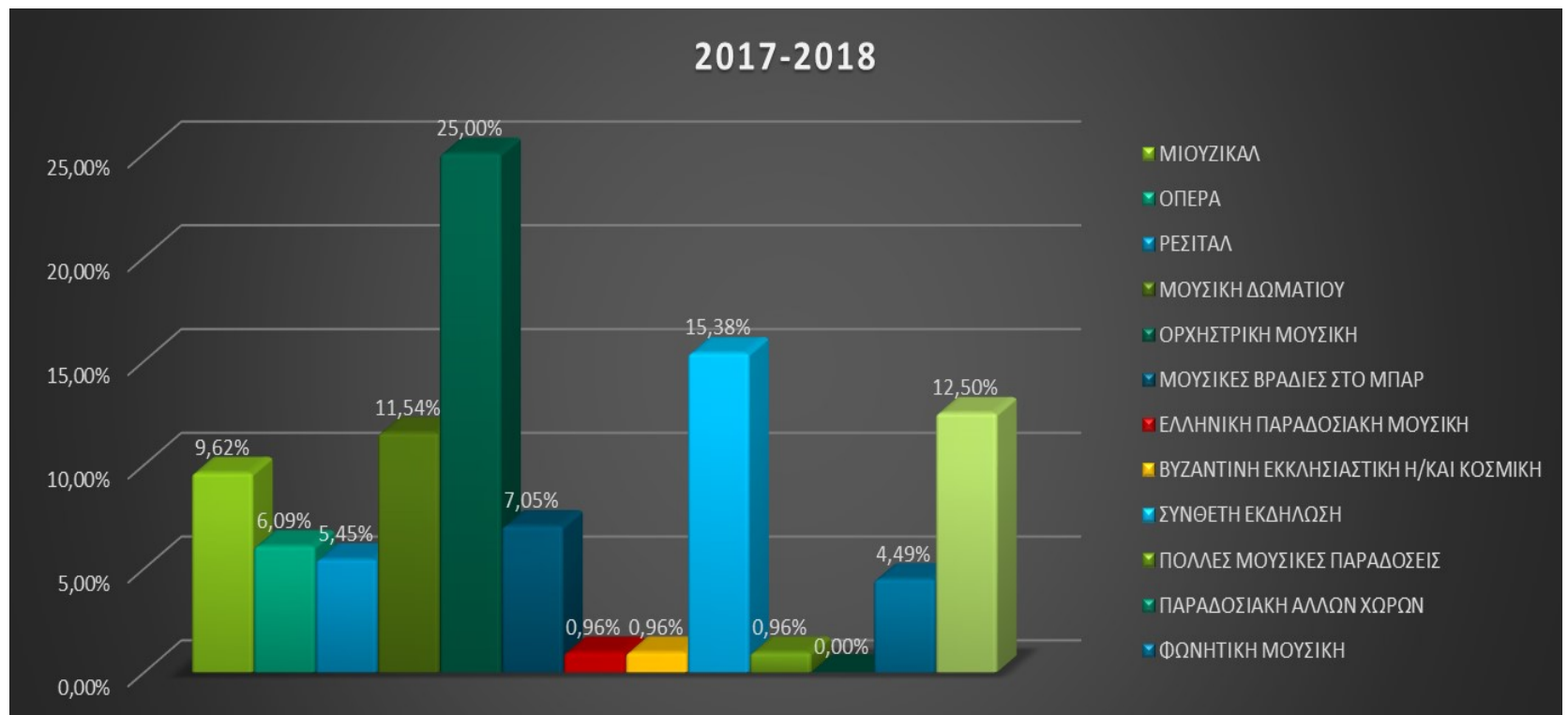
Στη συνέχεια κατά το καλλιτεχνικό έτος 2016 – 2017 οι δύο μουσικές παραδόσεις συμμετείχαν αντίστοιχα με ισόποσα ποσοστά 1,56%. Τα ποσοστά αυτά εμφανίζονται στο γράφημα της Εικόνας 3.8.

Εικόνα 3.8

Κατά το καλλιτεχνικό έτος 2017 – 2018 οι δύο μουσικές παραδόσεις και πάλι συμμετέχουν ακριβώς με τον ίδιο αριθμό εκδηλώσεων. Τα ποσοστά ετήσιας συμμετοχής τους στο προγραμματισμό του οργανισμού ανέρχονται σε 0,96%.

Εικόνα 3.9

Οι αριθμοί που αναφέρονται παραπάνω είναι εξαιρετικά μικροί, αν αναλογιστεί κανείς πως αφορούν ολόκληρο έτος λειτουργίας του Οργανισμού. Συγκεκριμένα ο μέσος όρος εμφάνισης αυτών των παραδόσεων είναι στο 0,57% για την Βυζαντινή Εκκλησιαστική ή/και Κοσμική Μουσική και 2,11% για την Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική. Συνολικά οι συναυλίες που αφορούσαν τη κατηγορία της Βυζαντινής Μουσικής για την τελευταία πενταετία απαριθμούνται στις 5,5 συναυλίες. Ο αντίστοιχος αριθμός για την κατηγορία της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής είναι 14. Το σύνολο των πραγματοποιημένων συναυλιών ανά καλλιτεχνικό έτος ποικίλλει και δεν είναι σταθερό. Οι συναυλίες κυμαίνονται από 118 ανά έτος έως και 170. Τα ποσοστά συμμετοχής λοιπόν των εν λόγω μουσικών παραδόσεων είναι εξαιρετικά χαμηλά και σε καμία περίπτωση δεν φαίνεται να υπάρχει πρόθεση ένταξής τους στο ετήσιο πρόγραμμα. Μία ενδιαφέρουσα παρατήρηση ήταν η στοχευμένη εμφάνιση κυρίως της βυζαντινής μουσικής, η οποία συμμετείχε στο πρόγραμμα του οργανισμού συνήθως κοντά στην εποχή των Χριστουγέννων ή και του Πάσχα. Η εμφάνιση της βλέπουμε λοιπόν πως είναι συσχετισμένη με θρησκευτικές εορτές και δεν συμμετέχει συχνά ως εκδήλωση χωρίς εορταστική αφορμή ή περιεχόμενο. Η Εικόνα 3.10 απεικονίζει συνολικά στα τελευταία 5 έτη τη συμμετοχή της κάθε μουσικής παράδοσης ανά έτος με ποσοστά επί τοις εκατό.

Εικόνα 3.10

	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Η/ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ
2013-2014	0,29%	0,88%
2014-2015	4,38%	0,36%
2015-2016	3,39%	0%
2016-2017	1,57%	1,57%
2017-2018	0,96%	0,96%

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Επιλογικά, από τη μελέτη περίπτωσης του Οργανισμού του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης διαπιστώθηκε ότι διαχρονικά υφίσταται ένδεια αντιπροσώπευσης της μουσικής παράδοσης στο πρόγραμμα του πολιτιστικού φορέα. Αυτό φαίνεται καθαρά από τα γραφήματα που παρατέθηκαν στο τμήμα της εργασίας το οποίο αφορά τα ερευνητικά αποτελέσματα. Το ποσοστό συμμετοχών των υπό εξέταση μουσικών παραδόσεων κυμαίνεται από 4% έως και 0% ανά έτος. Ως αιτία της ελλιπούς αντιπροσώπευσης μπορεί να θεωρηθεί η ανεπαρκής ακολουθούμενη πολιτιστική πολιτική ή και η αβελτηρία της βούλησης των ιθυνόντων σε μερικές περιπτώσεις.

Είναι εμφανές πως η προσπάθεια καταγραφής του πολιτιστικού πλούτου της χώρας δεν έχει ολοκληρωθεί και η υποστήριξη και ανάδειξη του πλούτου αυτού είναι σε γενικό πλαίσιο ελλιπής. Αυτό παρά το γεγονός πως από την εξέταση της βιβλιογραφίας αποδεικνύεται ότι η ακολουθούμενη πολιτιστική πολιτική του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού οφείλει σε μεγάλο βαθμό να αξιοποιεί και να προβάλλει την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας, συνεπώς και την ανάδειξη αυτών των υπό εξέταση μουσικών παραδόσεων. Στη συνάφεια αυτή σημαντικό είναι να αναδειχθεί πως η προσπάθεια καταγραφής του πολιτιστικού πλούτου της χώρας δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, όπως αποδεικνύει εξάλλου και το γεγονός πως το αρμόδιο καταθετήριο πολιτιστικής κληρονομιάς του υπουργείου δεν είναι επαρκώς ενημερωμένο. Συνακόλουθα, στην έλλειψη αυτή συνυπεύθυνος δύναται να θεωρηθεί και ο οργανισμός του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Από την εξέταση των ερευνητικών δεδομένων συνάγεται ότι υπάρχουν διαφορετικές αφορμές απουσίας των μουσικών παραδόσεων από τα προγράμματα των πολιτιστικών οργανισμών. Ως πιθανά αίτια μπορούν να θεωρηθούν: α) η διαφορετική ερμηνεία του πλαισίου της πολιτιστικής πολιτικής από τον κάθε Οργανισμό, β) η απουσία ενός τρόπου ένταξης των διαφορετικών μουσικών παραδόσεων στα προγράμματα μέσω διάφορων στρατηγικών

μάρκετινγκ, αλλά και γ) η παρερμηνεία του εάν τελικά η μη ένταξη των παραδόσεων αυτών αποτελεί και πολιτική του υπουργείου ή όχι.

Ωστόσο, η εξέταση της βιβλιογραφίας αναδεικνύει την πολιτιστική (αλλά και πολιτική) ευθύνη του Υπουργείου Αθλητισμού και Πολιτισμού, και κατά συνέπεια του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης, να διασώσουν, να μεταλαμπαδεύσουν και να γνωστοποιήσουν την πολιτιστική κληρονομιά ευρύτερα στους πολίτες και στον κόσμο μέσω των πολιτιστικών προγραμμάτων των συναφών οργανισμών.

Οι πολιτιστικοί οργανισμοί αναμφίβολα αποτελούν ειδική κατηγορία οργανισμών. Στη λειτουργία τους εντάσσονται έννοιες όπως πολιτιστική διοίκηση, πολιτιστική διαχείριση και πολιτιστικό μάρκετινγκ. Όμως στη συνάφεια της λειτουργίας ενός τέτοιου οργανισμού οι έννοιες αυτές προσλαμβάνουν διαφορετικό περιεχόμενο. Περαιτέρω κάποιες από αυτές ενδείκνυνται για την εισαγωγή των μουσικών παραδόσεων στο πρόγραμμα των πολιτιστικών οργανισμών, όπως π.χ. ειδικές μέθοδοι στρατηγικού μάρκετινγκ για πολιτιστικούς οργανισμούς. Ωστόσο για να επιτευχθεί πλήρως η σύζευξη αυτή απαιτείται αρμονική σύμπραξη διοίκησης πολιτιστικών μονάδων και του καλλιτεχνικού προσωπικού των.

Η θέση την οποία κατέχουν τα δύο είδη μουσικής, βυζαντινή εκκλησιαστική και κοσμική, καθώς και ελληνική παραδοσιακή, δυστυχώς τα τελευταία έτη είναι υποβαθμισμένη. Τα ποσοστά τα οποία σε ορισμένα έτη είναι και 0% περιγράφουν σαφώς τη δραματική έλλειψη υποστήριξης των εν λόγω μουσικών παραδόσεων. Θα ήταν δόκιμος ο ισχυρισμός, αν και ίσως παρακινδυνευμένος, πως η παρουσία των δύο μουσικών παραδόσεων είναι γενικά ανύπαρκτη στον Οργανισμό του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Παρά το γεγονός πως ο Οργανισμός αυτός εκ θέσεως (εδράζεται στην ιστορική πόλη της Θεσσαλονίκης) και εκ φύσεως (υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού) θα έπρεπε να αποτελεί έναν κατεξοχήν φορέα διαφύλαξης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας· εντούτοις οι επιδόσεις του δεν είναι οι πρέπουσες. Με άλλα λόγια, ενώ αποτελεί

υποχρέωση του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης η ανάδειξη, προστασία και προώθηση εκείνων των δραστηριοτήτων που εμπíπτουν στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της χώρας, όπως είναι η βυζαντινή και η παραδοσιακή μουσική, παρατηρείται το εξής οξύμωρο: εκδηλώσεις που συμπεριλαμβάνουν τις δύο αυτές μουσικές παραδόσεις να εμφανίζονται σε μικρά ποσοστά και σχεδόν πάντοτε σε ημερομηνίες που συνδέονται με χριστιανικές θρησκευτικές εορτές. Και αυτό αντί να διαφαίνεται ξεκάθαρα η θέση τους στον ετήσιο καλλιτεχνικό προγραμματισμό του οργανισμού ως έχει υποχρέωση. Με αυτόν τον τρόπο δεν αποδεικνύεται τίποτε άλλο παρά το ότι στη συμπερίληψη αυτή ειδικό βάρος φέρει ο λειτουργικός χαρακτήρας της βυζαντινής μουσικής, ανεξάρτητα από το γεγονός πως αποκλειστικός τόπος έκφρασης αυτής της συνάφειας της βυζαντινής μουσικής είναι η λειτουργία στον χριστιανικό ορθόδοξο ναό.

Χρήσιμα για το θέμα αυτό είναι τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από την αντίστοιχη εξέταση της πορείας της δυτικής ευρωπαϊκής μουσικής. Συγκεκριμένα, μεγάλο μέρος της δυτικής ευρωπαϊκής μουσικής (ορχηστρική μουσική, ρεσιτάλ, μουσική δωματίου, κ.α.) αποτελείται από έργα των οποίων αρχικός ρόλος τους ήταν η εξυπηρέτηση λειτουργικών σκοπών. Η έννοια της «κλασικής μουσικής» σήμερα όμως χρησιμοποιείται για να περιγράψει την ευρωπαϊκή δυτική μουσική εντός κοινής πρακτικής. Ο όρος αυτός (κλασική μουσική) δεν είναι μεν δόκιμος, αλλά χρησιμοποιείται ευρέως και αφορά την κοινή πρακτική μουσικής που υπήρξε σε όλη την Ευρώπη και εξαπλώθηκε πέραν των συνόρων της. Η μουσική που αφορά αυτόν τον όρο περιλαμβάνει τις μουσικές παραδόσεις που αναπτύχθηκαν κυρίως στην κεντρική Ευρώπη, αλλά και όχι μόνον. Περιλαμβάνει τη λειτουργική μουσική της παπικής εκκλησίας, αλλά και την κοσμική μουσική, και αναπτύχθηκε σε έτη που η μουσική ήταν στρατευμένη με αυστηρά λειτουργικό χαρακτήρα. Με την πάροδο του χρόνου το είδος αυτό της μουσικής θεωρήθηκε ιδιαίτερης ομορφιάς. Αναπτύχθηκε περαιτέρω και αποσπάστηκε από τον αυστηρά λειτουργικό χαρακτήρα του. Από τη στιγμή λοιπόν που τα εκκλησιαστικά έργα αναβίωσαν, σταδιακά αναδείχθηκαν ως έργα μεγάλης μουσικής αξίας, ανεξάρτητα από το θρησκευτικό τους περιεχόμενο και εκτελούνται σε

πολιτιστικούς οργανισμούς εκτός του αυστηρού λειτουργικού πλαισίου. Ο όρος πλέον εκπροσωπεί ένα ευρύ είδος μουσικής, το οποίο ακούγεται από ανθρώπους κάθε θρησκείας, εθνότητας και φύλου. Η ευρωπαϊκή δυτική μουσική λοιπόν αποτελεί ένα δημοφιλές είδος των συναυλιών που παρουσιάζονται σε οργανισμούς όπως τα Μέγαρα Μουσικής. Αντίστοιχα η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική θα μπορούσε κάλλιστα, όπως η αντίστοιχη δυτική ευρωπαϊκή μουσική, να συμπεριληφθεί και σε πολιτιστικούς οργανισμούς ανοιχτούς προς το ευρύ κοινό, όπως το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, και όχι να τελείται αποκλειστικά σε χώρους λατρείας. Με την προοπτική αυτή μπορεί να διαδοθεί και να γίνει γνωστή στο ευρύτερο κοινό, ακριβώς όπως η ευρωπαϊκή δυτική μουσική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΗΝΟΛΟΓΙΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΣΑ 11	M2	The ROYAL BALLET Encore P.I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	19/12	19/12
ΠΑ 17	M1	Musical στο Μέγαρο Cabaret	11/12	11/12
ΠΑ 17	M2	Νέα Σύνολα στο Νέο Μέγαρο Συμφωνική Ορχήστρα Τ.Μ.Ε.Τ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας	23/12	23/12
ΣΑ 18	M1	Musical στο Μέγαρο Cabaret	11/12	11/12
ΚΥ 19	M1	Musical στο Μέγαρο Cabaret	11/12	11/12
ΠΑ 24	M1	Musical στο Μέγαρο Cabaret	11/12	11/12
ΣΑ 25	M1	Musical στο Μέγαρο Cabaret	11/12	11/12
ΣΑ 25	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ensemble TM+: Citoyenne insolente	30/12	30/12
ΚΥ 26	M1	Musical στο Μέγαρο Cabaret	11/12	11/12
ΔΕ 27	M2	The ROYAL BALLET Live in HD A. Adam: Ζιζέλ	30/12	30/12
ΤΕ 29*	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-
ΠΑ 31**	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΣΑ 1	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	2/1	19/12
ΣΑ 1	M2	Νέα Σύνολα στο Νέο Μέγαρο Storm String Quartet	2/1	19/12
ΚΥ 2	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	2/1	19/12
ΚΥ 2	M2	Π. Μάργαρης: Rock of my Soul	19/12	-
ΔΕ 3*	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-
ΔΕ 3	M2	Π. Μάργαρης: Rock of my Soul	19/12	-
ΤΡ 4*	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-
ΤΕ 5*	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-
ΠΕ 6*	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-
ΠΑ 7*	M1	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σαίξπηρ για παιδιά: Η Τρικυμία	8/1	-
ΣΑ 8	M1	Κρατικά Μπαλέτα Μόσχας: Η Λίμνη των Κύκνων	15/12	-
ΣΑ 8	M2	The MET Live in HD A. Dvořák: Ρουσόλκα	9/1	9/1
ΚΥ 9	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Χρήστος Κανέττης – Rolf Plagge	9/1	30/12
ΤΕ 12	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΤΕ 12	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Ταξίδια των Μεγάλων Μουσουργών	15/1	2/1
ΠΕ 13	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΠΑ 14	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΠΑ 14	M2	The Performers Quartet: Voice Games... in Love	19/12	19/12
ΣΑ 15	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΣΑ 15	M2	Θεόδωρος Λεμπέσης: Πάθος	16/1	2/1
ΚΥ 16	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΚΥ 16	M2	Θεόδωρος Λεμπέσης: Πάθος	16/1	2/1
ΔΕ 17	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12

ΔΕ 17	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Σύνολο Εγχόρδων Σπουδαστών Mozarteum Salzburg	20/1	7/1
ΤΕ 19	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΠΕ 20	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΠΑ 21	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΠΑ 21	M2	Δημήτρης Μαραμής: Spanish Poets in New York	23/1	9/1
ΣΑ 22	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΚΥ 23	M1	Musical στο Μέγαρο Andrew Lloyd Webber: Cats	2/12	2/12
ΔΕ 24	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Κουαρτέτο Αιμίλιος Ριάδης: Μουσική Διαδρομή στον 20ό αιώνα	27/1	13/1
ΠΑ 28	M2	Μουσικές Βραδιές στο Μπαρ Νατάσσα Μάρε Μουμτζίδου & G.T. Trio	30/1	16/1

* Σχολικές παραστάσεις

** Σχολική παράσταση (πρωί) & παράσταση κοινού (βράδυ)

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΣΑ 1	M2 The MET Live in HD A. Borodin: Πρίγκιπας Ιγκόρ	30/1	30/1
ΤΕ 5	M1 Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΠΕ 6	M1 Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΠΑ 7	M1 Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΠΑ 7	M2 Όπερα στο Μέγαρο B. Britten: Albert Herring	6/2	23/1
ΣΑ 8	M1 Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΣΑ 8	M2 Όπερα στο Μέγαρο B. Britten: Albert Herring	6/2	23/1

ΚΥ 9	M1	Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΔΕ 10	M2	Όπερα στο Μέγαρο B. Britten: <i>Albert Herring</i>	6/2	23/1
ΤΕ 12	M1	Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΤΕ 12	M2	Όπερα στο Μέγαρο B. Britten: <i>Albert Herring</i>	6/2	23/1
ΠΕ 13	M1	Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΠΑ 14	M1	Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΣΑ 15	M1	Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΣΑ 15	M2	The MET Live in HD J. Massenet: <i>Βέρθερος</i>	13/2	13/2
ΚΥ 16	M1	Musical στο Μέγαρο Η Μαρινέλλα συναντά τη Βέμπο	5/2	22/1
ΔΕ 17	M1	Ορχήστρα Νέων Ευρωπαϊκής Ένωσης: <i>Adopt an Orchestra</i> (Ensemble in Residence 2014)	18/2	4/2
ΔΕ 17	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης – 100 χρόνια ταξίδι	13/2	30/1
ΤΡ 18	M1	Ορχήστρα Νέων Ευρωπαϊκής Ένωσης: <i>Adopt an Orchestra</i> (Ensemble in Residence 2014)	18/2	4/2
ΤΕ 19	M2	The ROYAL BALLET Live in HD P.I. Tchaikovsky: <i>Η Ωραία Κοιμωμένη</i>	19/2	19/2
ΠΑ 21	M2	Μουσικές Βραδιές στο Μπαρ Νατάσσα Μάρε Μουμτζίδου & Νίκος Τουλιάτος	20/2	6/2
ΤΡ 25	M2	Διεθνής Μουσικός Διαγωνισμός Γερμανικών Σχολείων: <i>Οι Νέοι παίζουν Μουσική</i>	25/2	11/2
ΤΕ 26	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο ...με τον Θανάση Πολυκανδριώτη ! Παράλληλες δράσεις (26.03.14) ! Σεμινάρια (28.03.14)	26/2	12/2
ΠΕ 27	M2	Νέα Σύνολα στο Νέο Μέγαρο Μουσικό Σχολείο Σιάτιστας – Θ. Πολυκανδριώτης	27/2	13/2

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 4	M2 Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Κ. Ρόδης: <i>Mea Culpa</i>	6/3	20/2
ΣΑ 5	M2 The MET Live in HD G. Puccini: <i>La M포έμ</i>	6/3	6/3
ΣΑ 5	M2 Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Κ. Ρόδης: <i>Mea Culpa</i>	6/3	20/2
ΚΥ 6	M2 Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Κ. Ρόδης: <i>Mea Culpa</i>	6/3	20/2
ΤΕ 9	M1 4ο Φεστιβάλ Παιδικών Χορωδιών	12/3	26/2
ΠΕ 10	M2 Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Κ. Ρόδης: <i>Mea Culpa</i>	6/3	20/2
ΠΑ 11	M1 4ο Φεστιβάλ Παιδικών Χορωδιών	12/3	26/2
ΠΑ 11	M2 Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Κ. Ρόδης: <i>Mea Culpa</i>	6/3	20/2
ΣΑ 12	M2 4ο Φεστιβάλ Παιδικών Χορωδιών	-	-
ΣΑ 12	M2 Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Κ. Ρόδης: <i>Mea Culpa</i>	6/3	20/2
ΚΥ 13	M1 4ο Φεστιβάλ Παιδικών Χορωδιών	12/3	26/2
ΔΕ 14	M2 Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>Από τη Δυτική Μουσική στο Βυζαντινό Μέλος</i>	17/3	3/3
ΣΑ 26	M2 The MET Live in HD W.A. Mozart: <i>Έτσι κάνουν όλες</i>	27/3	27/3
ΔΕ 28	M2 The ROYAL BALLET Live in HD J. Talbot: <i>Χειμωνιάτικο Παραμύθι</i>	31/3	31/3
ΤΕ 30	M2 Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Αφιέρωμα στον Brahms	2/4	19/3

ΜΑΪΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΣΑ 3	M2 Παιδική Χορωδία “Σ.Φ.Μ.Θ.”: <i>Ένα υπέροχο μουσικό ταξίδι στον κόσμο όλο!</i>	3/4	20/3

ΠΑ 9	M2	Μουσικές Βραδιές στο Μπαρ Αδάμ Τσαρούχης: <i>Come fly with me</i>	10/4	27/3
ΣΑ 10	M2	The MET Live in HD G. Rossini: <i>Η Σταχτοπούτα</i>	10/4	10/4
ΔΕ 12	M2	Χορωδία Ι.Ν. Αγίων Κυρίλλου & Μεθοδίου Θεσσαλονίκης	14/4	31/3
ΤΕ 14	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Μεγάλοι Σολίστες: Vladimir Mendelssohn	16/4	2/4
ΠΑ 16	M2	Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Δ. Κεχαΐδης – Ελ. Χαβιαρά: Δάφνες και Πικροδάφνες	17/4	3/4
ΣΑ 17	M2	Θεατρικές Ομάδες στο Μέγαρο Δ. Κεχαΐδης – Ελ. Χαβιαρά: Δάφνες και Πικροδάφνες	17/4	3/4

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 4	M2 Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Οι 3 μεγάλοι Βιεννέζοι κλασικοί	7/5	23/4
ΤΕ 11	M2 Μουσικές Βραδιές στο Μπαρ Federico Nathan Quintet	14/5	30/4
ΚΥ 15	M2 Σχολή Χορού «Ψωμιάδου – Αρχιτεκτονίδου»		-
ΣΑ 21	Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής	22/5	8/5

Εκδηλώσεις Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:
M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”
M2: Κτήριο Β

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΡ 9	M1	Luz Casal	16/6	-
ΠΑ 12	M1	Grigorovich Ballet Theatre of Russia: <i>Giselle</i>	16/6	-
ΣΑ 13	M1	Grigorovich Ballet Theatre of Russia: <i>Giselle</i>	16/6	-
ΚΥ 14	M1	Grigorovich Ballet Theatre of Russia: <i>Giselle</i>	16/6	-
ΤΕ 17	M1	Ballet Flamenco Sara Baras: <i>Medusa</i>	16/6	-
ΤΕ 17	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>Reworks Festival</i>	20/8	20/8
ΠΕ 25	M2	Όπερα στο Μέγαρο K. Weill: <i>Mahagonny Songspiel</i> & <i>Der Jasager</i>	28/8	19/8
ΠΑ 26	M2	Όπερα στο Μέγαρο K. Weill: <i>Mahagonny Songspiel</i> & <i>Der Jasager</i>	28/8	19/8
ΣΑ 27	M1	Χορός στο Μέγαρο <i>Ερωτευμένος Σοπέν</i>	28/8	19/8
ΚΥ 28	M1	Χορός στο Μέγαρο <i>Ερωτευμένος Σοπέν</i>	28/8	19/8
ΔΕ 29	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ρεσιτάλ πιάνου Παναγιώτη Τροχόπουλου	1/9	19/8

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 3	M2	Voices N. Μπουλέ: <i>Τα τραγούδια του κόσμου</i>	4/9	21/8
ΣΑ 4	M2	Voices N. Μπουλέ: <i>Τα τραγούδια του κόσμου</i>	4/9	21/8
ΣΑ 11	M2	The MET Live in HD G. Verdi: <i>Macbeth</i> ! Παράλληλες δράσεις	11/9	11/9
ΚΥ 12	M1	Όπερα στο Μέγαρο G. Bizet: <i>Carmen</i>	11/9	28/8

ΔΕ 13	M2	Tango στο Μπαρ A Companhia Artistica: Noches de Buenos Aires	15/9	1/9
ΤΕ 15	M1	Όπερα στο Μέγαρο G. Bizet: Carmen	11/9	28/8
ΠΕ 16	M2	The ROYAL BALLET Live in HD K. MacMillan: Manon	18/9	18/9
ΠΑ 17	M1	Όπερα στο Μέγαρο G. Bizet: Carmen	11/9	28/8
ΣΑ 18	M2	The MET Live in HD W. A. Mozart: Le Nozze di Figaro	18/9	18/9
ΚΥ 19	M2	Θέατρο για παιδιά M. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΔΕ 20	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Στ. Θωμόπουλος, Α. Σουσάμογλου, Χ. Σειρά, Α. Λιακάκης: Κουαρτέτα με Πιάνο	22/9	8/9
ΠΑ 24	M1	M. Μητσιάς, Α. Μάνου, Γ. Μηλιώκας: Δεύτερο Πρόγραμμα	2/7	-
ΚΥ 26	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο Έλληνες και φιλέλληνες	25/9	11/9
ΚΥ 26	M2	Θέατρο για παιδιά M. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΠΕ 30	M2	Voices Istanbul European Choir & Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης “M. Κωνσταντινίδου”	2/10	18/9
ΠΑ 31	M2	Voices Τ. Χριστογιαννόπουλος, Ε. Πασπαλά, Ντ. Μπακοπούλου: 20 χρόνια Μάνος Χατζιδάκις	2/10	18/9

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΣΑ 1	M1	Κρατικά Μπαλέτα Μόσχας: Ο Καρυοθραύστης	16/6	-
ΣΑ 1	M2	The MET Live in HD G. Bizet: Carmen	2/10	2/10
ΚΥ 2	M2	Θέατρο για παιδιά M. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9

ΤΕ 5	M1	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Σύνολο Ξύλινων Πνευστών «Ό ήχος ως έχει»: <i>Μουσικές συνομιλίες</i>	8/10	24/9
ΠΕ 6	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο <i>Μουσικές επαφές τρίτου τύπου</i>	9/10	25/9
ΠΑ 7	M2	Κουαρτέτο Εγγόρδων της Ορχήστρας Νέων Ευρωπαϊκής Ένωσης (Orchestra in Residence 2014)	9/10	25/9
ΣΑ 8	M2	Voices A. Sezerman: <i>Under the Mediterranean Sky</i> ! Παράλληλες δράσεις	9/10	25/9
ΤΕ 12	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΤΕ 12	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>... με τη Χορωδία του Συλλόγου Αποφοίτων Κολλεγίου "Ανατόλια"</i>	15/10	1/10
ΠΕ 13	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΠΑ 14	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΠΑ 14	M2	Voices Λ. Βίση: Black and White Lips	16/10	2/10
ΣΑ 15	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΚΥ 16	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΚΥ 16	M2	Θέατρο για παιδιά Μ. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΤΡ 18	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	
ΤΕ 19	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΠΕ 20	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΠΑ 21	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΣΑ 22	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΚΥ 23	M1	Musical στο Μέγαρο Disney's Beauty and the Beast	24/6	24/6
ΚΥ 23	M2	Θέατρο για παιδιά Μ. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΚΥ 23	M2	The MET Live in HD G. Rossini: Il Barbiere di Siviglia (σε μαγνητοσκόπηση)	23/10	23/10
ΔΕ 24	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ε. Παπαδοπούλου – Δ. Πολυζωίδης: <i>Έργα για βιολί και βιολοντσέλο</i>	27/10	13/10

ΤΕ 26	M2	Tango στο Μπαρ Z. Τηγανούρια – Σπ. Μοσχόπουλος: <i>Ένα συναρπαστικό ταξίδι στη μαγεία του Tango</i>	29/10	15/10
ΠΑ 28	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Νάνα Μούσχουρη: Happy Birthday Tour	16/10	2/10

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΔΕ 1	M1	Κοζάκοι	19/8	-
ΔΕ 1	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ρεσιτάλ πιάνου Sunyoung Ro	3/11	20/10
ΤΕ 3	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Μουσική, φύση και συναισθήματα ! Παράλληλες δράσεις	5/11	22/10
ΣΑ 6	M1	Λύκειο των Ελληνίδων	6/11	-
ΣΑ 6	M2	Jazz στο Μέγαρο Γιώργος Ψυχογιός	6/11	23/10
ΚΥ 7	M2	Θέατρο για παιδιά M. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΔΕ 8	M1	Gregorian	15/7	-
ΔΕ 8	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου E. & E. Παπαδημήτρης - I. Πέτρην: Καπρίσια... συνθετών!	10/11	27/10
ΤΡ 9	M1	Gregorian	15/7	-
ΤΕ 10	M2	Voices Σύνολο "Shonorities"	12/11	29/10
ΠΕ 11	M1	Vienna Classic Orchestra	1/9	-
ΠΑ 12	M1	Gala Μπαλέτου: Τα αστέρια της Μόσχας	20/8	-
ΠΑ 12	M2	Jazz στο Μέγαρο Π. Κλαμπάνης & Contextual: Μουσική από τη Νέα Υόρκη	13/11	30/10
ΣΑ 13	M1	Gala Μπαλέτου: Τα αστέρια της Μόσχας	20/8	-
ΣΑ 13	M2	Battle of the Best Thessaloniki	-	-
ΚΥ 14	M1	Προσκοπισμός: 100 χρόνια ζωής...	-	-
ΚΥ 14	M2	Θέατρο για παιδιά M. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9

KY 14	M2	The MET Live in HD R. Wagner: <i>Die Meistersinger von Nürnberg</i> (σε μαγνητοσκόπηση)	13/11	13/11
ΔΕ 15	M2	Tango στο Μπαρ Χρ. Σακελλαρίδης – Μπ. Πίντσεπιτς: <i>El Tango... Ύμνος στο Μπουένος Άιρες</i>	17/11	3/11
TP 16	M2	The ROYAL BALLET Live in HD Ch. Wheeldon: <i>Alice's Adventures in Wonderland</i>	18/11	18/11
TE 17	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Εθνικό Θέατρο Ακροβατών της Κίνας: <i>Dream</i>	15/9	15/9
ΠΕ 18	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Εθνικό Θέατρο Ακροβατών της Κίνας: <i>Dream</i>	15/9	15/9
ΠΑ 19	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Εθνικό Θέατρο Ακροβατών της Κίνας: <i>Dream</i>	15/9	15/9
ΣΑ 20	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Εθνικό Θέατρο Ακροβατών της Κίνας: <i>Dream</i>	15/9	15/9
ΣΑ 20	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο <i>13 & 1 άρπες</i>	20/11	6/11
KY 21	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Εθνικό Θέατρο Ακροβατών της Κίνας: <i>Dream</i>	15/9	15/9
KY 21	M2	Αστρινίδειο Ωδείο	20/11	-
ΔΕ 22	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο <i>Ωδές Δωδεκαημέρου</i>	24/11	10/11
ΠΑ 26	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Θα περάσει κι αυτό</i>	14/7	14/7
ΠΑ 26	M2	Θέατρο για παιδιά Μ. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΣΑ 27	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Θα περάσει κι αυτό</i>	14/7	14/7
ΣΑ 27	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Χριστουγεννιάτικη Συναυλία	27/11	13/11
KY 28	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Θα περάσει κι αυτό</i>	14/7	14/7
KY 28	M2	Θέατρο για παιδιά Μ. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
ΔΕ 29	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Θα περάσει κι αυτό</i>	14/7	14/7
ΔΕ 29	M2	Θέατρο για παιδιά Μ. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9
TP 30	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Θα περάσει κι αυτό</i>	14/7	14/7
TP 30	M2	Θέατρο για παιδιά Μ. Τουαίην: Τομ Σόγιερ	15/9	4/9

Εκδηλώσεις Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:

M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”

M2: Κτήριο Β

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 16	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο Gala Maria Callas	24/8	24/8
ΠΕ 17	M2	Reworks Festival	24/8	24/8
ΣΑ 19	M2	Αφιέρωμα στον Γιώργο Θυμή	24/8	24/8
ΣΑ 26	M2	Όπερα στο Μέγαρο V. Bellini: Norma	28/8	24/8
ΚΥ 27	M2	Όπερα στο Μέγαρο V. Bellini: Norma	28/8	24/8
ΤΕ 30	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Baltic Neopolis Trio	2/9	24/8

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 2	M2	International Mime Festival Teatr Formy: Only you	21/7	21/7

ΣΑ 3	M2	The MET Live in HD G. Verdi: <i>Il Trovatore</i>	3/9	3/9
ΤΡ 6	M2	Θέατρο στο Μέγαρο S. Μακαρονιός: <i>Ο Νεκρός επιστρέφει για την Αγαπημένη του</i>	8/9	25/8
ΠΕ 8	M2	Keys of Change: <i>Μουσικές ιστορίες από τον Αμαζόνιο, τη Σιέρα Λεόνε, την Ινδία, την Ιαπωνία</i>	10/9	27/8
ΣΑ 10	M2	International Mime Festival E. Tadashi: <i>IKIRU – Αφιέρωμα στην Pina Bausch</i>	21/7	21/7
ΣΑ 17	M2	The MET Live in HD G. Verdi: <i>Otello</i>	17/9	17/9
ΚΥ 18	M2	Θέατρο για Παιδιά Κ. Ρουγγέρη: <i>Παραμύθι χωρίς Όνομα</i> πρεμιέρα <i>Παραστάσεις έως τον Ιανουάριο του 2016</i>	17/9	3/9
ΔΕ 19	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Frank Sinatra	-	-
ΤΕ 21	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΤΕ 21	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο ! Pre-Concert	23/9	9/9
ΠΕ 22	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΠΕ 22	M2	International Mime Festival Bodecker & Neander Company: <i>Déjà-vu?</i>	21/7	21/7
ΠΑ 23	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΠΑ 23	M2	Voices Μ. Παπαρίζου – Δ. Γιάκας: <i>Ο Έρωτας στο γαλλικό τραγούδι</i>	24/9	10/9
ΣΑ 24	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΚΥ 25	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΔΕ 26	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Αφιέρωμα στην Ελληνική Οπερέτα	28/9	14/9
ΤΡ 27	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΤΕ 28	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΠΕ 29	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6

ΠΑ 30	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΠΑ 30	M2	Γ. Χριστιανάκης: <i>Μια Εποχή στην Κόλαση</i>	1/10	17/9
ΣΑ 31	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΣΑ 31	M2	The MET Live in HD R. Wagner: <i>Tannhäuser</i>	1/10	1/10

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΚΥ 1	M1	Musical στο Μέγαρο <i>Mamma Mia!</i>	16/6	16/6
ΔΕ 2	M2	Voices Γ. Μιχαήλ – Θ. Μπιλιλής: "a Jazz Lied" – Franz Schubert - Cole Porter	5/10	21/9
ΤΕ 4	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>! Παράλληλες δράσεις</i>	7/10	23/9
ΣΑ 7	M1	International Mime Festival eVolution Dance Theater: <i>Firefly</i>	21/7	21/7
ΤΕ 11	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο F. Lang: <i>Metropolis</i>	14/10	14/10
ΠΑ 13	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Μ. Τόκας: <i>Μια μουσική παράσταση με τα τραγούδια του</i>	15/10	1/10
ΠΑ 13	M2	Voices Γ. Χριστοδούλου: <i>Καντάδα</i>	15/10	1/10
ΣΑ 14	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Μ. Τόκας: <i>Μια μουσική παράσταση με τα τραγούδια του</i>	15/10	1/10

ΣΑ 14	M2	Εκπαιδευτικά Προγράμματα “Σ.Φ.Μ.Θ.” Μακεδονικά σχήματα από νέους για νέους	-	-
ΣΑ 14	M2	Έκθεση Μ. Βασιλόπουλος: Από το Άγιον Όρος...	-	-
ΤΡ 17	M1	ΜΟΥΣΑ και Μουσικοί του Κόσμου	20/10	6/10
ΤΕ 18	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	21/10	7/10
ΠΑ 20	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Λύρες της στεριάς και της θάλασσας – 25 χρόνια Χορευτικός Όμιλος Θεσσαλονίκης	22/10	8/10
ΚΥ 22	M2	The MET Live in HD A. Berg: Lulu (σε μαγνητοσκόπηση)	22/10	22/10
ΔΕ 23	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Νάνα Μούσχουρη	-	-
ΤΕ 25	M1	Gypsy Philharmonic Orchestra	16/6	-
ΠΑ 27	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο Κύκλος Μεγάλοι Μαέστροι	29/10	29/10
ΠΑ 27	M2	7 ^ο Συνέδριο “Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση”	-	-
ΣΑ 28	M2	7 ^ο Συνέδριο “Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση”	-	-
ΚΥ 29	M2	7 ^ο Συνέδριο “Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση”	-	-

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 4	M2	Voices Ε. Τζανετουλάκου – Γ. Τσανακαλιώτης: Lullaby Baby	5/11	22/10
ΣΑ 5	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΚΥ 6	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΔΕ 7	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Σύνολα Μουσικής Δωματίου της ΜΟΥΣΑ	9/11	27/10

ΤΡ 8	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΤΕ 9	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΤΕ 9	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	11/11	29/10
ΠΕ 10	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΠΑ 11	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΠΑ 11	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο All Night Jazz	12/11	29/10
ΣΑ 12	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο P. I. Tchaikovsky: Ο Καρυοθραύστης	5/11	22/10
ΔΕ 14	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη N. Λαάρης: Παραλλαγές Goldberg	16/11	2/11
ΤΕ 16	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο The Original Wiener Johann Strauss Capelle	15/10	15/10
ΤΕ 16	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη M. Παντελιάδης: Γερμανικό και ρωσικό μουσικό πνεύμα	18/11	4/11
ΠΑ 18	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Laterna Magika: The Wonderful Circus	15/10	15/10
ΠΑ 18	M2	Χριστουγεννιάτικη Συναυλία Νεανικής & Παιδικής Χορωδίας “Σ.Φ.Μ.Θ.”	19/11	5/11
ΣΑ 19	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Laterna Magika: The Wonderful Circus	15/10	15/10
ΚΥ 20	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Laterna Magika: The Wonderful Circus	15/10	15/10
ΔΕ 21	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ο. Γκόγκας – Δ. Μαρίνος: Συναυλία Μουσικής Δωματίου για φλάουτο και πιάνο	23/11	9/11
ΔΕ 21	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Christmas Spectacular	-	-
ΤΕ 23	M2	Χριστουγεννιάτικη Συναυλία της ΜΟΥΣΑ	25/11	11/11
ΔΕ 28	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Τρίο Salonic@rte: Από τον ύστερο ρομαντισμό στη σύγχρονη εποχή	30/11	16/11

Εκδηλώσεις Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:

M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”

M2: Κτήριο Β

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ		
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές	
ΠΑ 1	M1	Πρωτοχρονιά με την Κ.Ο.Θ. στο Μέγαρο	-	-
ΚΥ 3	M2	Θέατρο για Παιδιά Κ. Ρουγγέρη: Παραμύθι χωρίς Όνομα Παραστάσεις έως τον Απρίλιο	10/12	10/12
ΣΑ 9	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Δ. Γαλάνη: Chronos	10/12	10/12
ΔΕ 11	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Fred Astaire	-	-
ΤΕ 13	M2	Συμφωνική Ορχήστρα & Χορωδία T.M.E.T. Πανεπιστημίου Μακεδονίας	16/12	10/12
ΣΑ 16	M2	The MET Live in HD G. Bizet: Les Pêcheurs de Perles	17/12	17/12
ΔΕ 18	M2	Jazz στο Μέγαρο Γρηγόρης Σημαδόπουλος Τρίο: Jazz meets Classical & Jazz on Cinema	21/12	10/12
ΤΕ 20	M2	Νατάσσα Μάρε Μουμτζίδου - Τιμής Ένεκεν	21/12	-
ΔΕ 25	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Κωνσταντίνος Δεστούνης	28/12	14/12
ΠΑ 29	M1	Χορός στο Μέγαρο Gala Χορού: Nadia Muzycza	10/12	10/12
ΚΥ 31	M2	The MET Live in HD G. Puccini: Turandot (σε μαγνητοσκόπηση)	30/12	30/12

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΔΕ 1	M2	Jazz στο Μέγαρο Γ. Ψυχογιός: <i>The Sting Project</i>	4/1	21/12
ΠΑ 5	M2	Voices Ηρώ – Α. Τσαρούχης: <i>Κατευθείαν καρδιά</i>	7/1	23/12
ΔΕ 8	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Gene Kelly	-	-
ΤΕ 10	M2	Voices Σ. Κυανίδου – Δ. Γιάκας: <i>Regie tradite - Έρωτες στα παρασκήνια</i>	13/1	30/12
ΣΑ 13	M1	Russian State Ballet: <i>Η Λίμνη των Κύκνων</i>	3/9	-
ΣΑ 13	M2	String Demons	25/11	-
ΚΥ 14	M1	Συναυλία Ελένης Καραϊνδρου	23/11	-
ΔΕ 15	M1	Συναυλία Ελένης Καραϊνδρου	23/11	-
ΔΕ 15	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Ν. Κυριόσογλου: <i>Μεγάλα έργα του διαχρονικού ρομαντισμού</i>	18/1	4/1
ΤΕ 17	M1	6 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών	20/1	7/1
ΠΕ 18	M1	6 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών	20/1	7/1
ΠΑ 19	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο “ <i>Τι σε μέλλει εσένανε από πού είμαι εγώ...</i> ” Η Κρήτη συναντά τη Σμύρνη	21/1	7/1
ΣΑ 20	M2	6 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: <i>Τα Σχολεία της πόλης... τραγουδούν</i>	20/1	7/1
ΚΥ 21	M1	6 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: Πανηγυρική Συναυλία	20/1	7/1
ΤΕ 24	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	27/1	13/1
ΔΕ 29	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Vladimir Mendelssohn & Friends	1/2	18/1

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές

ΠΑ 4	M1	Θέατρο στο Μέγαρο Σμύρνη μου αγαπημένη Οι παραστάσεις συνεχίζονται έως 24 Απριλίου	18/1	18/1
ΠΑ 4	M2	Όπερα στο Μέγαρο V. Bellini: Norma	4/2	21/1
ΣΑ 5	M2	The MET Live in HD G. Puccini: Manon Lescaut	4/2	4/2
ΔΕ 7	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Caterina Valente	-	-
ΤΡ 8	M1	Voices Μ. Μαργαρίτη – Ζ. Ζενιώδη: Fragile [Μορφή: Γυναίκα]	9/2	26/1
ΤΕ 9	M2	Voices Π. Μάργαρης: Ρεσιτάλ για κιθάρα και φωνή	10/2	27/1
ΣΑ 12	M2	MOYSA: The Carnival Concert	11/2	28/1
ΤΕ 16	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	17/2	3/2
ΠΑ 18	M2	Μουσική & Λόγος Δ. Μαραμής: Συμπόσιον	18/2	4/2
ΔΕ 21	M2	Jazz στο Μέγαρο Zz Jazz Quartet	22/2	8/2
ΤΕ 23	M2	Crossover Κουαρτέτο “Μάρκος”: Markos Electric	24/2	10/2
ΚΥ 27	M2	Μουσική & Λόγος Plaza Ensemble: Plaza Pessôa	25/2	11/2
ΔΕ 28	M2	Voices Ν. Ευδάκης – Γ. Ανδρέου: Μια σημαντική συνάντηση επί σκηνής	29/2	15/2
ΤΕ 30	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Συναυλία βραβευθέντων του 2^{ου} Πανελληνίου Διαγωνισμού Πιάνου	2/3	17/2

ΑΠΡΙΛΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΚΥ 3	M2	The MET Live in HD G. Puccini: Madama Butterfly (σε μαγνητοσκόπηση)	3/3	3/3
ΔΕ 4	M2	Μουσική & Λόγος Γ. Συλλαίου: “Tom Waits: A Little Drop of Poison”	7/3	22/2
ΔΕ 11	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Danny Kaye	-	-

ΔΕ 11	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη A. Παληός – Σ. Νάσος: <i>Ρωσικοί χοροί για δύο πιάνο</i>	14/3	29/2
ΤΕ 13	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>Μικρή Σουίτα – Η Κική Δημουλά</i> <i>διαβάζει... ο Γιώργος Καζαντζής συνθέτει</i>	16/3	2/3
ΠΑ 15	M2	Crossover A. Σουσάμογλου: Ποιητές με hangover	17/3	3/3
ΣΑ 16	M2	Εαρινή Συναυλία Παιδικής – Νεανικής Χορωδίας Σ.Φ.Μ.Θ.	17/3	3/3
ΚΥ 17	M2	The MET Live in HD G. Donizetti: Roberto Devereux (σε μαγνητοσκόπηση)	17/3	17/3
ΔΕ 18	M2	Jazz στο Μέγαρο Plan 3	21/3	7/3
ΤΕ 20	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου <i>Ό,τι λάμπει... είναι χαλκός</i>	23/3	9/3
ΣΑ 23	M2	1 ^ο Συνέδριο Σωματικών Μεθόδων για Μουσικούς	24/3	10/3
Μ. ΔΕ 25	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Contra Tempo: Μακάβριες Ιστορίες	28/3	14/3

ΜΑΪΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 6	M2	Jazz στο Μέγαρο Petros Klampanis Group	7/4	24/3
ΚΥ 8	M2	The MET Live in HD R. Strauss: Elektra (σε μαγνητοσκόπηση)	7/4	7/4
ΔΕ 9	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Κύκλος Μπετόβεν – Ημέρα της Ευρώπης	-	-
ΔΕ 9	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Κουαρτέτο Όπερας Παρισιού: French Colors	11/4	28/3
ΔΕ 9	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Esther Williams	-	-
ΤΕ 11	M2	Θέατρο στο Μέγαρο Οι Ναυαγοσώστες: Swim or Die	13/4	30/3
ΠΕ 12	M2	Θέατρο στο Μέγαρο Οι Ναυαγοσώστες: Swim or Die	13/4	30/3

ΠΑ 13	M2	Θέατρο στο Μέγαρο Οι Ναυαγοσώστες: <i>Swim or Die</i>	13/4	30/3
ΣΑ 14	M1	Μπαλέτο στον Πάγο St. Petersburg State Ice Ballet: <i>Η Ωραία Κοιμωμένη</i>	11/1	11/1
ΚΥ 15	M1	Μπαλέτο στον Πάγο St. Petersburg State Ice Ballet: <i>Η Ωραία Κοιμωμένη</i>	11/1	11/1
ΔΕ 16	M2	Χορωδία Ι.Ν. Αγ. Κυρίλλου & Μεθοδίου: <i>Βραδιά χορωδιακής μουσικής με έργα συνθετών του 20^{ού} αιώνα</i>	18/4	4/4
ΤΕ 18	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	20/4	6/4
ΔΕ 23	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Ε. Μισιργής: <i>Αφιέρωμα στον Franz Liszt</i>	25/4	11/4
ΔΕ 30	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης: <i>Τα Χρώματα της Μουσικής</i>	3/5	19/4

ΙΟΥΝΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 1	M2	80 χρόνια Φιλαρμονική Ορχήστρα Δήμου Θεσσαλονίκης	4/5	20/4
ΠΑ 3	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Τελικός Πανελληνίου Διαγωνισμού Φλάουτου “Νέοι Καλλιτέχνες 2016”	-	-
ΔΕ 6	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Οι πιανίστες του αύριο: <i>Ρωσική πιανιστική σχολή</i>	9/5	25/4
ΤΡ 7	M2	Crossover Σύνολο “Shonorities”	10/5	26/4
ΤΕ 8	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>Η ΣΟΔΘ συναντά τη MOYSA</i>	11/5	27/4
ΣΑ 11	M1	Omar Faruk Tekbilek & Friends	12/5	27/4
ΔΕ 20	M2	Θερινός Κινηματογράφος στο Μέγαρο Σινεμά με θέα (προβολές ταινιών τον Ιούνιο & Ιούλιο)	23/5	23/5
ΤΡ 21	M1	Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής <i>Η ΚΟΘ συναντά τη MOYSA</i>	-	-

Εκδηλώσεις Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:
M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”
M2: Κτήριο Β

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 14	M2	Reworks Festival: <i>Reworks Agora - Διεθνές Φόρουμ</i>	22/8	22/8
ΠΑ 16	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Gala Όπερας αφιερωμένο στη μνήμη της Μαρίας Κάλλας	-	-
ΣΑ 17	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Αφιέρωμα στον Ν. Μαυρουδή: <i>50 Χρόνια Τραγούδια...</i>	21/7	21/7
ΤΕ 21	M2	Voices Μ. Βουλογιάννη – Π. Μυλαράκη – Ε. Μαύρου: <i>Έρωτας και Απώλεια...</i>	21/7	21/7
ΠΑ 23	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης <i>Συμφωνία των Αλπεων</i>	-	-
ΔΕ 26	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Π. Τροχόπουλος: <i>Μινιατούρα & Όπερα</i>	21/7	21/7
ΤΕ 28	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Gala Όπερας με την Θεοδώρα Μπάκα	21/7	21/7
ΠΑ 30	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο <i>Τα τραγούδια που χαίδεψε ο χρόνος ...</i>	6/7	6/7
ΠΑ 30	M2	Crossover Tania Giannouli Ensemble: <i>Transcendence</i>	21/7	21/7

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές

ΣΑ 1	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο <i>Τα τραγούδια που χάιδεψε ο χρόνος ...</i>	6/7	6/7
KY 2	M2	Crossover Μ. Σιγανίδης & Συγκρότημα Λαμπράκη: <i>Who is Who – Χους εις Χουν</i>	1/9	25/8
ΔΕ 3	M2	51 ^α Δημήτρια Στ. Γασπαράτος: <i>Expanded Piano</i>	-	-
TP 4	M1	Cameristi del Teatro alla Scala <i>Η Ορχήστρα Δωματίου της Scala συναντά τη ΜΟΥΣΑ</i>	21/7	21/7
TE 5	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Concorno Trio: <i>Hommage à Brahms</i>	7/9	24/8
ΠΑ 7	M2	Voices Στ. Μολλούδη: <i>Jukebox Opera</i> ! Παράλληλη δράση (8.10.16)	9/9	26/8
ΣΑ 8	M2	The MET Live in HD R. Wagner: <i>Tristan und Isolde</i>	8/9	8/9
ΔΕ 10	M2	Jazz στο Μέγαρο Σ. Ζαχαριάδης & Soundays Project	12/9	29/8
TE 12	M2	51 ^α Δημήτρια Arve Henriksen & Jan Bang	-	-
ΠΑ 14	M2	Mime Festival A. Mironov: <i>Bon Voyage</i>	14/7	14/7
ΣΑ 15	M1	Όπερα στο Μέγαρο G. Verdi: <i>Aida</i>	15/9	1/9
ΣΑ 15	M2	Mime Festival Z. Azazi: <i>Dervish</i>	14/7	14/7
ΔΕ 17	M1	Όπερα στο Μέγαρο G. Verdi: <i>Aida</i>	15/9	1/9
ΔΕ 17	M2	51 ^α Δημήτρια Εθνικό Θέατρο Σλοβενίας: <i>Ιλιάδα</i>	-	-
ΔΕ 17	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Nat King Cole	-	-
TE 19	M1	Όπερα στο Μέγαρο G. Verdi: <i>Aida</i>	15/9	1/9
TE 19	M2	Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Δ. Νανόπουλος: <i>Συμπαντική Συμφωνία</i>	-	-
ΠΑ 21	M2	Crossover Δ. Σκύλλας: <i>Περί ύψους</i>	22/9	8/9
ΣΑ 22	M1	Οι Κοζάκοι της Ρωσίας	17/5	-
ΣΑ 22	M2	The MET Live in HD W.A. Mozart: <i>Don Giovanni</i>	22/9	22/9
KY 23	M2	Θέατρο για Παιδιά Κ. Ρουγγέρη: <i>Ο Κουρέας της Σεβίλλης</i> Παραστάσεις έως τον Δεκέμβριο του 2016	22/9	8/9
ΔΕ 24	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Δ. Παπαμαθαίου-Μάτσκε & Ο. Μάτσκε	26/9	12/9
TP 25	M1	Mime Festival eVolution Dance Theater: <i>Electricity</i>	14/7	14/7

TE 26	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Συναυλία για την 26^η Οκτωβρίου	28/9	14/9
ΠΑ 28	M2	The KENNETH BRANAGH THEATRE COMPANY Live J. Osborne: <i>The Entertainer</i> (σε μαγνητοσκόπηση)	29/9	29/9

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ		
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές	
TE 2	M2	Jazz στο Μέγαρο Parallel Quintet	5/10	21/9
TE 2	M2	Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Στ. Κατσανέβας – ο τίτλος θα ανακοινωθεί	-	-
ΠΑ 4	M1	Μουσικές στα ίχνη του Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου Ένα ταξίδι στο Βυζάντιο της Ανατολής & της Δύσης	6/10	22/9
ΣΑ 5	M1	Εκπαιδευτικά Προγράμματα “Σ.Φ.Μ.Θ.” Νεανικά Μουσικά Σύνολα	-	-
ΔΕ 7	M2	Αφιέρωμα στην Πιανιστική Τέχνη Μ. Τάγκας: Από τον Haydn... στον Chopin	10/10	26/9
TE 9	M2	Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Κ. Κόκκοτας: Βαρυτικά κύματα – Οι ψίθυροι του ‘κενού’ χώρου	-	-
ΠΑ 11	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Κινηματογραφική Μουσική	-	-
ΣΑ 12	M1	Πανηγυρική επετειακή εκδήλωση “Σ.Φ.Μ.Θ.” 25 χρόνια προσφοράς & δημιουργίας	13/10	29/9
ΣΑ 12	M2	Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήρι για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΚΥ 13	M2	Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήρι για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΚΥ 13	M1	80 χρόνια Φιλαρμονική Ορχήστρα Δήμου Θεσσαλονίκης	13/10	29/9
ΔΕ 14	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου L. Gorokhov – Ε. Παπανδρέου: Στον ίδιο τόνο...	13/10	29/9
ΔΕ 14	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Carmen Miranda	-	-
TE 16	M2	Shakespeare Lives L. Olivier: <i>Henry V</i>	-	-

ΣΑ 19	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Μ. Μητσιάς – Στ. Σιόλας – Γ. Νταγάκη: Εξ Αδιαιρέτου	19/5	19/5
ΣΑ 19	M2	Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήριο για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΚΥ 20	M2	Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήριο για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΤΕ 23	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Διεθνής Διαγωνισμός Πιάνου “Γιώργιος Θυμής”	25/10	11/10
ΤΕ 23	M2	Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Γρ. Τσόκας: Εντοπισμός & απεικόνιση θαμμένων αρχαιοτήτων με γεωφυσικές μεθόδους	-	-
ΠΕ 24	M1	Μπαλέτο στο Μέγαρο The Guangzhou Ballet: Η Λίμνη των Κύκνων	23/8	23/8
ΠΕ 24	M2	Crossover GravitySays_i: Quantum Unknown	27/10	13/10
ΠΑ 25	M1	Μπαλέτο στο Μέγαρο The Guangzhou Ballet: Η Λίμνη των Κύκνων	23/8	23/8
ΠΑ 25	M2	Voices Ε. Πέτα – F. Köksal: Ο κόσμος σε δύο φωνές	27/10	13/10
ΣΑ 26	M1	Μπαλέτο στο Μέγαρο The Guangzhou Ballet: Η Λίμνη των Κύκνων	23/8	23/8
ΣΑ 26	M2	Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήριο για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΚΥ 27	M1	Μπαλέτο στο Μέγαρο The Guangzhou Ballet: Η Λίμνη των Κύκνων	23/8	23/8
ΚΥ 27	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Μουσική & Μουσικοί του Ολοκαυτώματος	27/10	13/10
ΚΥ 27	M2	Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήριο για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΔΕ 28	M1	Μπαλέτο στο Μέγαρο The Guangzhou Ballet: Η Λίμνη των Κύκνων	23/8	23/8
ΔΕ 28	M2	Ziad Rajab Trio	31/10	17/10
ΤΡ 29	M2	Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Κλ. Τσιγάνης: Συγκρούσεις της γης με αστεροειδείς – παρελθόν και μέλλον	-	-
ΤΕ 30	M2	Un-Label: L - Do I Need Labels to Love ! Παράλληλη δράση	2/11	19/10

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 2	M1 Χριστούγεννα στο Μέγαρο Φιλαρμονική Εταιρία “Μάντζαρος” Κέρκυρας: X-mas ‘round the world	3/11	20/10
ΠΑ 2	M2 Χριστούγεννα στο Μέγαρο Διεθνές Φεστιβάλ Κουκλοθέατρου & Παντομίμας: ΘΕΣΣΡΥΡΡΕΤ ‘16 Οι παραστάσεις συνεχίζονται έως 12 Δεκεμβρίου	3/11	20/10
ΣΑ 3	M1 Κρατικά Μπαλέτα Μόσχας: Ο Καρυοθραύστης	17/5	-
ΚΥ 4	M1 Κρατικά Μπαλέτα Μόσχας: Ο Καρυοθραύστης	17/5	-
ΤΕ 7	M2 Jazz στο Μέγαρο Αθηναϊκό Κουιντέτο Δ. Βασιλάκη: Jazz Democracy	9/11	27/10
ΤΕ 7	M2 Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Χ. Χιντήρογλου: Βιοποικιλότητα: Η διαχρονική συμμαχία της Ζωής	-	-
ΣΑ 10	M2 The MET Live in HD K. Saariaho: L’Amour de Loïn	10/11	10/11
ΣΑ 10	M2 Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήριο για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΚΥ 11	M1 Χριστούγεννα στο Μέγαρο 4 πιάνο ... 4 πιανίστες	10/11	27/10
ΚΥ 11	M2 Ρυθμός, η κοινή μας γλώσσα Εργαστήριο για άτομα με απώλεια ακοής	-	-
ΤΕ 14	M2 Shakespeare Lives P. Brook: King Lear	-	-
ΤΕ 14	M2 Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο N. Κονοφάος: Οι υπολογιστές του αύριο	-	-
ΠΑ 16	M1 Χριστούγεννα στο Μέγαρο La Fiesta Escénica: Galtuk, η Χώρα των Ονείρων	14/9	14/9
ΠΑ 16	M2 Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ρεσιτάλ κιθάρας Adriano Del Sal	-	-
ΣΑ 17	M1 Χριστούγεννα στο Μέγαρο La Fiesta Escénica: Galtuk, η Χώρα των Ονείρων	14/9	14/9
ΣΑ 17	M2 Χριστουγεννιάτικη Συναυλία Νεανικής - Παιδικής Χορωδίας “Σ.Φ.Μ.Θ.”	17/11	3/11
ΚΥ 18	M1 Χριστούγεννα στο Μέγαρο La Fiesta Escénica: Galtuk, η Χώρα των Ονείρων	14/9	14/9
ΚΥ 18	M2 Voices Gala Όπερας	17/11	3/11

ΚΥ 18	M2	Το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Γ. Μπαλογιάννης — ο τίτλος θα ανακοινωθεί	-	-
ΔΕ 19	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Judy Garland & Bing Crosby	-	-
ΤΕ 21	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	23/11	9/11
ΠΑ 23	M1	Χριστουγεννιάτικη Συναυλία της ΜΟΥΣΑ	24/11	10/11
ΠΑ 23	M2	Voices Ε. & Σ. Βουγιουκλή: Wake up	24/11	10/11
ΠΑ 30	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία	1/12	17/11

Εκδηλώσεις Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:

M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”

M2: Κτήριο Β

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΚΥ 1	M1 Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Πρωτοχρονιάτικο Γκαλά Όπερας – Τζάκομο Πουτσίνι	-	-
ΔΕ 2	M1 Μ. Ντενίση: Σμύρνη μου αγαπημένη (παραστάσεις: κάθε εβδομάδα, Τετάρτη έως Κυριακή)	24/11	-
ΣΑ 7	M2 The MET Live in HD Τζ. Βέρντι: Ναμπούκο	9/12	9/12
ΔΕ 9	M2 Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Σαρλ Αζναβούρ	-	-
ΠΑ 13	M1 Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Κύκλος Μπετόβεν	-	-
ΚΥ 15	M2 Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο Συναυλία Χορωδίας & Συμφωνικής Ορχήστρας ΤΜΕΤ	15/12	1/12

ΔΕ 16	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Borusan Quartet: <i>Mevsimler – Seasons - Εποχές</i>	-	-
ΤΕ 18	M2	Shakespeare Lives Ρ. Πολάνσκι: <i>Μάκβεθ</i>	-	-
ΠΑ 20	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Τελικός 8 ^ο Διεθνούς Διαγωνισμού Πιάνου “Γ. Θυμής”	-	-
ΣΑ 21	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση Μ. Κένι: <i>Το αγόρι με τη βαλίτσα</i> (σχολική παράσταση: ΠΑ 20/1)	22/12	8/12
ΣΑ 21	M2	The MET Live in HD Σ. Γκουνώ: <i>Ρωμαίος και Ιουλιέτα</i> (σε μαγνητοσκόπηση)	22/12	22/12
ΚΥ 22	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση Μ. Κένι: <i>Το αγόρι με τη βαλίτσα</i>	22/12	8/12
ΚΥ 22	M2	<i>Διαβάζω για τους άλλους</i> (έναρξη)	-	-
ΤΕ 25	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης: <i>Το Άρωμα της Μουσικής</i>	28/12	14/12
ΣΑ 28	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση <i>Οι μαθητές του Ουμπέρτο Πρίμο</i>	29/12	15/12
ΚΥ 29	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση <i>Οι μαθητές του Ουμπέρτο Πρίμο</i>	29/12	15/12
ΔΕ 30	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Δ. Ευνουχίδου – Α. Παπανικολάου – Δ. Χανδράκης – Χ. Σειρά – Δ. Τραυλός: <i>Και με πιάνο και χωρίς</i>	2/1	19/12

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 1	M1 Μ. Ντενίση: <i>Σμύρνη μου αγαπημένη</i> (παραστάσεις: κάθε εβδομάδα, Τετάρτη έως Κυριακή)	24/11	-
ΔΕ 6	M2 Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Lyskamm Quartet	9/1	27/12
ΤΕ 8	M2 Shakespeare Lives Ντ. Τζάρμαν: <i>Η Τρικυμία</i>	-	-
ΠΕ 9	M2 Θέατρο στο Μέγαρο Ο. Σαίξπηρ: <i>Άμλετ</i>	12/1	29/12
ΠΑ 10	M1 Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: <i>Η 4^η Συμφωνία του Μάλερ</i>	-	-
ΠΑ 10	M2 Θέατρο στο Μέγαρο Ο. Σαίξπηρ: <i>Άμλετ</i>	12/1	29/12
ΣΑ 11	M2 Θέατρο στο Μέγαρο Ο. Σαίξπηρ: <i>Άμλετ</i>	12/1	29/12
ΚΥ 12	M2 Θέατρο στο Μέγαρο Ο. Σαίξπηρ: <i>Άμλετ</i>	12/1	29/12

ΔΕ 13	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Β. Καραγιάννη – Γ. Χριστόπουλος: <i>Les Chemins de l'Amour</i>	16/1	2/1
ΔΕ 20	M2	Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης “Μαίρης Κωνσταντινίδου”: <i>Πρώην & νυν Χορωδοί με τις Χορωδίες τους</i>	23/1	9/1
ΔΕ 20	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Ζιλμπέρ Μπεκώ	-	-
ΤΕ 22	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Ανήσυχων Ήχων Θ. Ατζακάς: <i>Udopia</i>	25/1	11/1
ΠΑ 24	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: <i>Κύκλος Μπετόβεν</i>	-	-
ΠΑ 24	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Ανήσυχων Ήχων Σωκράτης Σινόπουλος Quartet: <i>Eight Winds</i>	25/1	11/1
ΣΑ 25	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Ανήσυχων Ήχων Xylouris White	25/1	11/1
ΚΥ 26	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Ανήσυχων Ήχων Οι Χαμένες Πόλεις του James Wylie συναντούν τον Ziad Rajab	25/1	11/1
ΔΕ 27	M2	Νέοι Ανερχόμενοι Αστέρες Ρεσιτάλ κιθάρας της Wiktoria Szubelak	30/1	16/1
ΤΡ 28	M2	The MET Live in HD Α. Ντβόρζακ: <i>Ρουσάλκα</i> (σε μαγνητοσκόπηση)	31/1	31/1

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ		
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές	
ΤΕ 1	M1	Μ. Ντενίση: <i>Σμύρνη μου αγαπημένη</i> (παραστάσεις έως 5 Μαρτίου)	24/11	-
ΔΕ 6	M2	Διεθνής Κύκλος Μουσικής Δωματίου Δ. Πάτρας & Μ. Λιακοπούλου: <i>Εκλεκτικές συγγένειες</i>	6/2	23/1
ΤΡ 7	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	7/2	24/1
ΠΑ 10	M1	Διάσημοι Σολίστ Γ. Βακαρέλης – Κ. Κατσαρής – Γ.-Ε. Λαζαρίδης – Η. Mercier: <i>4 πιάνο... 4 πιανίστες</i>	9/2	26/1
ΣΑ 11	M2	The MET Live in HD Τζ. Βέρντι: <i>Λα Τραβιάτα</i>	9/2	9/2
ΔΕ 13	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Αφιέρωμα στα Όσκαρ Τραγουδιού	-	-
ΠΑ 17	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση ΤΑΚΙΜ – ΚΑΦΕ ΑΜΑΝ: <i>Ελληνική απόλαυσις!</i>	16/2	2/2

ΔΕ 20	M2	Ρεσιτάλ πιάνου Χ. Αγγελόπουλου	20/2	6/2
ΤΕ 22	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Φιλαρμονική Ορχήστρα Δήμου Θεσσαλονίκης	22/2	8/2
ΣΑ 25	M2	The MET Live in HD Β.Α. Μότσαρτ: <i>Ιδομενέας</i>	23/2	23/2
ΔΕ 27	M2	Νέοι Ανερχόμενοι Αστέρες Ρεσιτάλ πιάνου Π. Τσενίκογλου	27/2	13/2
ΠΑ 31	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση Λ. Ναρ: <i>Δεν σε ξέχασα ποτέ</i>	2/3	16/2

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ		
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές	
ΣΑ 1	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση Λ. Ναρ: <i>Δεν σε ξέχασα ποτέ</i>	2/3	16/2
ΚΥ 2	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά – Μετανάστευση Λ. Ναρ: <i>Δεν σε ξέχασα ποτέ</i>	2/3	16/2
ΔΕ 3	M1	7 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: <i>Freedom</i>	6/3	20/2
ΤΕ 5	M1	7 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: <i>Freedom</i>	6/3	20/2
ΠΕ 6	M1	7 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: <i>Freedom</i>	6/3	20/2
ΠΑ 7	M1	7 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: <i>Freedom</i>	6/3	20/2
ΚΥ 9	M1	7 ^ο Φεστιβάλ Παιδικών – Νεανικών Χορωδιών: <i>Freedom</i>	6/3	20/2
Μ.ΔΕ 10	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Πασχαλινή Συναυλία	-	-
Μ.ΤΡ 11	M2	Τελικός 3 ^{ου} Πανελληνίου Διαγωνισμού Πιάνου του Φεστιβάλ Πιάνου Θεσσαλονίκης	14/3 ?	28/2 ?
Μ.ΤΕ 12	M2	Bach – Vivaldi: Μουσική για το Θείο Δράμα	15/3	1/3
ΠΑ 21	M1	Θέατρο στο Μέγαρο Α. Καμύ: <i>Καλιγούλας</i>	23/3	9/3
ΣΑ 22	M1	Θέατρο στο Μέγαρο Α. Καμύ: <i>Καλιγούλας</i>	23/3	9/3
ΚΥ 23	M1	Θέατρο στο Μέγαρο Α. Καμύ: <i>Καλιγούλας</i>	23/3	9/3
ΚΥ 23	M2	The MET Live in HD Π.Ι. Τσαϊκόφσκι: <i>Ευγένιος Ονιέγκιν</i> (σε μαγνητοσκόπηση)	23/3	23/3
ΔΕ 24	M2	Νέοι Ανερχόμενοι Αστέρες Ρεσιτάλ τραγουδιού Γ. Ιατρού: <i>Οι Εποχές της Άνοιξης</i>	27/3	13/3

ΔΕ 24	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Έλβις Πρίσλεϋ	-	-
ΤΕ 26	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	29/3	15/3
ΠΑ 28	M1	Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Έργα Πεντερέσκι και Μπάρτοκ	-	-
ΣΑ 29	M1	Χορεύουμε για τη Ζωή	30/3	16/3

ΜΑΪΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ		
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές	
ΠΑ 5	M1	Η Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ ερμηνεύει Queen & Abba	6/4	23/3
ΔΕ 8	M2	Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο <i>Êtes-vous encore là?</i>	10/4	27/3
ΤΕ 10	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	12/4	29/3
ΠΑ 12	M2	Εαρινή Συναυλία Παιδικής - Νεανικής Χορωδίας "Σ.Φ.Μ.Θ."	13/4	30/3
ΔΕ 15	M2	Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο <i>Τιμή στον Andrés Segovia</i>	17/4	3/4
ΔΕ 15	M1	25 χρόνια Χορωδία Ι.Ν. Αγ. Κυρίλλου & Μεθοδίου Θεσσαλονίκης	17/4	3/4
ΤΡ 16	M2	The MET Live in HD Ρ. Στράους: <i>Ο Ιππότης με το Ρόδο</i> (σε μαγνητοσκόπηση)	18/4	18/4
ΔΕ 22	M2	Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο <i>Ο Johannes Brahms και η εποχή του</i>	24/4	10/4
ΤΡ 23	M2	Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο Συναυλία Χορωδίας & Συμφωνικής Ορχήστρας ΤΜΕΤ	25/4	11/4
ΤΕ 24	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	26/4	12/4
ΔΕ 29	M1	Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο <i>Ο Johannes Brahms και η εποχή του</i>	2/5	18/4

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΗΜ/ΝΙΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ		
		Για το κοινό	Για τους συνδρομητές	
ΠΑ 2	M2	Το ΠΑΜΑΚ στο Μέγαρο <i>Τα Σύνολα Πνευστών του ΤΜΕΤ... in Concert!</i>	4/5	20/4
ΤΕ 7	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο <i>Η ΣΟΔΘ συναντά τη MOYSA</i>	10/5	26/4
ΤΕ 21	M1/M2	Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής	-	-
ΔΕ 26	M2	2 nd MOYSA Summer School (έως 2 Ιουλίου)	-	-

Εκδηλώσεις Μεγάλου Μουσικού Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:

M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”

M2: Κτήριο Β

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 13	M2	Reworks Festival: <i>Reworks Agora – Διεθνές Φόρουμ</i>	-	-
ΣΑ 16	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο <i>Gala Maria Callas</i>	-	-
ΔΕ 25	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Μ. Παπαρίζου – Ν. Φιόρου - Δ. Γιάκας: <i>Baroque Extravaganza</i>	28/8	21/8
ΤΕ 27	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	30/8	23/8
ΠΑ 29	M2	Πόλεμος - Προσφυγιά - Μετανάστευση <i>Η αφήγηση της Αντιγόνης</i>	31/8	24/8
ΣΑ 30	M1	Συναυλία ΜΟΥΣΑ	31/8	24/8

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 6	M1	Δ. Γαλάνη - Φ. Δεληβοριάς - Γ. Νέγκα & Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Μάνος Λοΐζος: 80 χρόνια	7/9	24/8
ΠΑ 6	M2	52 ^α Δημήτρια Marius Preda: <i>Mission Cimbalom</i>	-	-
ΣΑ 7	M1	Δ. Γαλάνη - Φ. Δεληβοριάς - Γ. Νέγκα & Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης: Μάνος Λοΐζος: 80 χρόνια	7/9	24/8
ΣΑ 7	M2	The MET Live in HD V. Bellini: <i>Νόρμα</i>	7/9	7/9
ΚΥ 8	M1	Διάσημοι Σολίστ Vadim Repin	7/9	24/8

ΔΕ 9	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Ο André Rieu & η Ορχήστρα Johann Strauss στο Σάο Πάολο	-	-
ΣΑ 14	M2	The MET Live in HD W.A. Mozart: Ο Μαγικός Αυλός	14/9	14/9
ΤΡ 17	M2	52 ^α Δημήτρια Χορός στο Μέγαρο Peeping Tom: Moeder (Μητέρα)	-	-
ΤΕ 18	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Δ. Σφενδόνη-Μέντζου: Οι αντιλήψεις του Αριστοτέλη για τη ζωή	-	-
ΤΕ 18	M2	52 ^α Δημήτρια Χορός στο Μέγαρο Peeping Tom: Moeder (Μητέρα)	-	-
ΣΑ 21	M1	Θέατρο στο Μέγαρο Δ. Μπογδάνος: Mon Petit Prince	21/9	7/9
ΣΑ 21	M2	Πόλεμος – Προσφυγιά - Μετανάστευση Xenitia	21/9	7/9
ΚΥ 22	M1	Θέατρο στο Μέγαρο Δ. Μπογδάνος: Mon Petit Prince	21/9	7/9
ΤΕ 25	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Στ. Αντωναράκης: Το DNA του ανθρώπου – Η Νέα Εποχή	-	-
ΤΕ 25	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο Ο ΕΛΑΣ απελευθερώνει τη Θεσσαλονίκη!	27/9	13/9
ΚΥ 29	M2	Θέατρο για Παιδιά Κ. Ρουγγέρη: Ο Μαγικός Αυλός Παραστάσεις έως τον Δεκέμβριο 2017	28/9	14/9

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΤΕ 1	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Χρ. Σταμούλης: Θεολογικές αντιλήψεις για τη ζωή	-	-
ΤΕ 1	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	4/10	20/9
ΠΑ 3	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Μπαρόκ Μουσικής: Les Goûts Réunionis Les Goûts Réunionis - το πάντρεμα των στυλ στο Μπαρόκ	5/10	21/9
ΣΑ 4	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Μπαρόκ Μουσικής: Les Goûts Réunionis À deux violes égales - Γαλλική και Αγγλική μουσική για δύο βιόλες ντα γκάμπα	5/10	21/9
ΚΥ 5	M2	Κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων 8^ο Εργαστήρι Σύγχρονης Μουσικής	5/10	21/9

ΔΕ 6	M1	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Μ. Κόκκα – Δ. Γιάκας – Μ. Μαυρογιάννη: Μια αλλιώςτική ανθρώπινη φωνή	9/10	25/9
ΤΕ 8	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Χρ. Ουζούνης: Ζωή και Πολυπλοκότητα. Η αρχή της ζωής και ο LUCA	-	-
ΤΕ 8	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο	11/10	27/9
ΠΑ 10	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο Κινηματογραφική Μουσική	-	-
ΠΑ 10	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Μπαρόκ Μουσικής: Les Goûts Réunis Stylus Phantasticus - Γερμανική και Αυστριακή μουσική για βιολί και μπάσο κοντίνουο	12/10	28/9
ΣΑ 11	M1	Μαίρη Κωνσταντινίδου Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης 30 Χρόνια Τραγουδάμε	12/10	28/9
ΣΑ 11	M2	1 ^ο Φεστιβάλ Μπαρόκ Μουσικής: Les Goûts Réunis Follia - Ostinati, Canzoni, Sonate και Follias από την Μπαρόκ Ιταλία	12/10	28/9
ΚΥ 12	M1	Ελληνική Μουσική στο Μέγαρο Σύνολο Ιωνία: Στα Μονοπάτια της Παράδοσης	12/10	28/9
ΔΕ 13	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ρεσιτάλ πιάνου Μ. Τάγκα: Από τον Haydn ... στον Chopin	16/10	2/10
ΔΕ 13	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Αφιέρωμα στη Liza Minnelli	-	-
ΤΕ 15	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Σπ. Βήπτας: Ανιχνεύοντας το DNA του ανθρώπου	-	-
ΠΑ 17	M2	Όπερα στο Μέγαρο J. Offenbach: La Belle Hélène	19/10	5/10
ΣΑ 18	M1	8^ο Διεθνές Φεστιβάλ Φιλαρμονικών, Χορωδιών, Ορχηστρών & Φολκλορικών Τμημάτων	-	-
ΣΑ 18	M2	Όπερα στο Μέγαρο J. Offenbach: La Belle Hélène	19/10	5/10
ΚΥ 19	M1	8^ο Διεθνές Φεστιβάλ Φιλαρμονικών, Χορωδιών, Ορχηστρών & Φολκλορικών Τμημάτων	-	-
ΚΥ 19	M2	The MET Live in HD Th. Adès: The Exterminating Angel (σε μαγνητοσκόπηση)	19/10	19/10
ΔΕ 20	M2	Τα κλασικά αριστουργήματα ... αλλιώς Α. Σουσάμογλου – Γρ. Σημαδόπουλος: Ρεσιτάλ για βιολί & πιάνο	23/10	9/10
ΤΕ 22	M1	Φεστιβάλ Όπερας Ελλάδος G. Puccini: Τόσκα	-	-
ΤΕ 22	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Ε. Γιαννάκη: Γονιδιακή και Κυτταρική Θεραπεία - Παρόν και Μέλλον	-	-

ΠΑ 24	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο Έργα Μιχαηλίδη, Χατζή και Borodin	-	-
ΠΑ 24	M2	Θέατρο στο Μέγαρο Σ. Καμαγιάννη: Πέρασα ...	25/10	11/10
ΣΑ 25	M1	Φεστιβάλ Όπερας Ελλάδος G. Puccini: Τόσκα	-	-
ΣΑ 25	M1	Εκπαιδευτικά Προγράμματα “Σ.Φ.Μ.Θ.” Νεανικά Μουσικά Σύνολα	-	-
ΣΑ 25	M2	Θέατρο στο Μέγαρο Σ. Καμαγιάννη: Πέρασα ...	25/10	11/10
ΔΕ 27	M1	Φεστιβάλ Όπερας Ελλάδος G. Puccini: Τόσκα	-	-
ΔΕ 27	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ε. Πατσέα – E. Leiter: Συναυλία εορτασμού έτους Zoltán Kodály	30/10	16/10
ΤΕ 29	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Αλ. Γαρύφαλλος: Αυτοάνοσα	-	-
ΤΕ 29	M2	Κύκλος Μουσικής Δωματίου Ε. Παπαδοπούλου – Χρ. Παντελή – Στ. Μαυρομάτης: Πολυπολιτισμικότητα- Μουσική Σύνθεση και Ερμηνεία	1/11	18/10

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ				
ΗΜ/ΝΙΑ		ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ	
			Για το κοινό	Για τους συνδρομητές
ΠΑ 1	M1	Η ΚΟΘ στο Μέγαρο Έργα Κυριακάκη, Dyens και Prokofiev	-	-
ΠΑ 1	M2	Musical στο Μέγαρο Σ. Καρακάντζα: Jesus Christ Superstar	2/11	19/10
ΣΑ 2	M2	Musical στο Μέγαρο Σ. Καρακάντζα: Jesus Christ Superstar	2/11	19/10
ΤΕ 6	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Μ. Γιάγκου: Βιοτεχνολογία – Κλωνοποίηση	-	-
ΠΑ 8	M2	Piandaeonium 6 πιάνο – 12 πιανίστες Σχολικές παραστάσεις	-	-
ΣΑ 9	M1	Κρατικά Μπαλέτα Μόσχας: Η Λίμνη των Κύκνων	30/5	-
ΣΑ 9	M2	Piandaeonium 6 πιάνο – 12 πιανίστες	9/11	25/10
ΚΥ 10	M1	Κρατικά Μπαλέτα Μόσχας: Η Λίμνη των Κύκνων	30/5	-
ΚΥ 10	M2	Piandaeonium 6 πιάνο – 12 πιανίστες	9/11	25/10
ΤΕ 13	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Μ. Δούμας: Μακροζωία	-	-
ΤΕ 13	M2	Η Φιλαρμονική του Δήμου στο Μέγαρο The Wind of Christmas Spirit!	15/11	1/11
ΠΕ 14	M1	Έτος Ελλάδας – Κίνας 2017 The Guangzhou Ballet: Ο Καρυσθραύσης	16/11	2/11

ΠΑ 15	M1	Έτος Ελλάδας – Κίνας 2017 The Guangzhou Ballet: Ο Καρυοθραύστης	16/11	2/11
ΠΑ 15	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα, Πρώτη Γιορτή του Χρόνου	16/11	2/11
ΣΑ 16	M1	Έτος Ελλάδας – Κίνας 2017 The Guangzhou Ballet: Ο Καρυοθραύστης	16/11	2/11
ΚΥ 17	M1	Έτος Ελλάδας – Κίνας 2017 The Guangzhou Ballet: Ο Καρυοθραύστης	16/11	2/11
ΔΕ 18	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Στ. Μιχαηλίδου: Τα Αληθινά Δώρα του Αϊ-Βασίλη <small>Σχολικές παραστάσεις έως ΠΑ 22/12</small>	-	-
ΔΕ 18	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Ρεσιτάλ Μαντολίνου Tiziano Palladino	-	-
ΔΕ 18	M2	Κύκλος Διαλέξεων Αστέρια της Μουσικής & του Κινηματογράφου: Χριστουγεννιάτικη Συναυλία	-	-
ΤΕ 20	M2	Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μέγαρο Ζ. Σκούρας: Βιολογία και Κοινωνία – Βιοηθική	-	-
ΤΕ 20	M1	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Ensemble 1619 – Γ. Χοϊδός: Magnificat anima mea	22/11	8/11
ΣΑ 23	M1	Έτος Ελλάδας – Κίνας 2017 Ο Li Biao διευθύνει τη ΜΟΥΣΑ <small>Εορτασμός 75 χρόνων Ωδείου Βορείου Ελλάδος</small>	23/11	9/11
ΔΕ 25	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Στ. Μιχαηλίδου: Τα Αληθινά Δώρα του Αϊ-Βασίλη	27/11	13/11
ΤΡ 26	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Στ. Μιχαηλίδου: Τα Αληθινά Δώρα του Αϊ-Βασίλη	27/11	13/11
ΤΕ 27	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Στ. Μιχαηλίδου: Τα Αληθινά Δώρα του Αϊ-Βασίλη	27/11	13/11
ΠΕ 28	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Στ. Μιχαηλίδου: Τα Αληθινά Δώρα του Αϊ-Βασίλη	27/11	13/11
ΠΑ 29	M2	Χριστούγεννα στο Μέγαρο Στ. Μιχαηλίδου: Τα Αληθινά Δώρα του Αϊ-Βασίλη	27/11	13/11
ΠΑ 29	M2	Τα κλασικά αριστουργήματα ... αλλιώς Α. Γουάστωρ: The Bach Project	30/11	16/11
ΣΑ 30	M2	Η ΣΟΔΘ στο Μέγαρο 30 χρόνια ΣΟΔΘ Βαλς δεν είναι μόνο Strauss	30/11	16/11

Εκδηλώσεις Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης

Εκδηλώσεις άλλων φορέων

Οδηγός για τα κτήρια:
M1: Κτήριο “Χρήστος Λαμπράκης”
M2: Κτήριο Β

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Α. Ελληνόγλωσσες

Αλεξάνδρου, Μ. (2016). *Εισαγωγή στη βυζαντινή μουσική* / (1η έκδοση). Θεσσαλονίκη: University Studio Press,.

Αλεξάνδρου, Μ. (2017). *Παλαιογραφία Βυζαντινής Μουσικής: Επιστημονικές και καλλιτεχνικές αναζητήσεις*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.

Αυθεντοπούλου, Δ., & Παντοπούλου, Δ. (2016). Η διδασκαλία της παραδοσιακής μουσικής στην Α/θμια εκπαίδευση, 8^ο Πανελλήνιο συνέδριο Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης, 18-19 Νοεμβρίου 2016. Αθήνα

Βασιλειάδης, Ν., & Μπουτσιούκη, Σ. (2015). *Πολιτιστική διπλωματία*. Ανακτήθηκε από <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/4424>

Βιδάλη, Ρ. Γ. (2012). *Αυτόματη ταξινόμηση μελωδίας σε μουσικά είδη με τη χρήση τεχνητών νευρωνικών δικτύων*.

Γκαντούνα, Ε. Η. (2017). *Πολιτιστική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση: η περίπτωση του Δήμου Λαρισαίων*.

Δαμιανάκος, Σ. (1987). *Παράδοση ανταρσίας και λαϊκός πολιτισμός: Μελέτες*. Πλέθρον.

Δέδε, Σ. Π. (2017). *Αποτελεσματική διοίκηση οργανισμών με τη χρήση ενέλικτων εφαρμογών πληροφορικής—Μελέτη περίπτωσης Κ.Ε.Π.* Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Ζούνης, Θ.-Π. (χ.χ.). *Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα ΕΚΠΑ | Λειτουργία και Εφαρμογές της Πολ...* | *Η οργάνωση και η λειτουργία των σύγχρονων πολιτιστικών οργανισμών*. Ανακτήθηκε 2 Φεβρουάριος 2020, από <https://opencourses.uoa.gr/modules/units/?course=MEDIA105&id=1776>

Καληδώνη, Κ., & Μπουντουβά, Β. (2015). *Πολιτιστική πολιτική και πολιτιστικό μανάτζμεντ στην Ελλάδα. Χωροθέτηση και αποκέντρωση πολιτιστικών δομών και δραστηριοτήτων* (Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας). Ανακτήθηκε από <http://nestor.teipel.gr/xmlui/handle/123456789/14827>

Κόνσολα Ντόρα, *Θέματα πολιτιστικής πολιτικής*, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2003 (1990)

Κόνσολα, Ν. Ν. (2006). *Πολιτιστική ανάπτυξη και πολιτική*. Παπαζήσης,.

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών—Οι εκδηλώσεις. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 2 Ιανουάριος 2020, από <http://www.megaron.gr/default.asp?pid=15&la=1>

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης—Αρχείο εκδηλώσεων. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 2 Ιανουάριος 2020, από <http://www.tch.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=53&season=2019-2020>

Μπουμπάρης Νίκος, «Η μουσική βιομηχανία σε μετάβαση» στο Βερνίκος Ν., Δασκαλοπούλου Σ., Μπαντιμαυρουδή Φ.(επιμέλεια), *Πολιτιστικές βιομηχανίες: διαδικασίες, υπηρεσίες, αγαθά*, Κριτική, Αθήνα, 2005

Μπουραντάς, Δ. (2001). *Μανάτζμεντ των επιχειρήσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Μπένος.

Μπουραντάς, Δ. (2015). *Εισαγωγή στη διοίκηση επιχειρήσεων*. Εκδόσεις Ε. Μπένου.

Νεκτάριος, Π. (2018). *ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΑΣΜΑ*. Εκδόσεις Αντ.

Σταμούλη

Νεκτάριος, Π. (2016). *Θέματα Ιστορίας και Αισθητικής της Βυζαντινής Μουσικής*. Εκδόσεις Αγία Ταϊσία.

Ντάκουλα, Λ. (2017). *Πολιτιστικοί φορείς - Επικοινωνιακή πολιτική: Η περίπτωση του μεγάρου μουσικής Θεσσαλονίκης*. Ανακτήθηκε από <http://apothetirio.teiep.gr/xmlui/handle/123456789/8009>

Πατρώνας, Γ. (2014). *Παιδαγωγική-διδακτική βυζαντινής μουσικής*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Πατρώνας, Γ. (2019). *Εισαγωγή στη βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική, φάκελος σημειώσεων*.

Σαμψών, Α. (2014). *Πολιτιστική πολιτική και διαχείριση - πολιτιστικό, μάρκετινγκ: Το παράδειγμα των πολιτιστικών οργανισμών (Γραφεία Οργάνωσης Συναυλιών) (ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ)*. Ανακτήθηκε από <http://apothetirio.teiep.gr/xmlui/handle/123456789/500>

Στάθης, Γ. Θ. (1992). *Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της βυζαντινής μελοποιίας: Και πανομοιότυπος έκδοσις του καλοφωνικού στιχηρού της Μεταμορφώσεως “ Προτύπων την ανάστασιν”, μεθ’ όλων των ποδών και αναγραμματισμών αυτού, εκ του Μαθηματαρίου του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος / (2η εκδ.). Αθήνα: [Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας],.*

Σταύρου, Γ. (2009). *Η διδασκαλία της μουσικής στα Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία της Ελλάδας, 1830-2007: Τεκμήρια ιστορίας / (1η εκδ.). Αθήνα: Gutenberg.*

Σταύρου, Ι. (2004). *Η ελληνική παραδοσιακή μουσική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Ιστορική ανασκόπηση - σημερινή πραγματικότητα ; The greek traditional music in primary education: historical review - the reality of today*. Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Τι είναι & σε τι αποσκοπεί | Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 28 Δεκέμβριος 2019, από <http://ayla.culture.gr/purpose/>

Τσουρβάκας, Γ. (2012). *Μάνατζμεντ επικοινωνιακών και πολιτιστικών οργανισμών: Πλαίσιο, εργαλεία, στρατηγικές*. University Studio Press.

Υπουργείο- Σύγχρονος Πολιτισμός. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 29 Δεκέμβριος 2019, από <https://www.culture.gr/el/ministry/SitePages/modern.aspx?p=3>

Β.Ξενόγλωσσες

Adorno, T. W. (1969). *The culture industry: Selected essays on mass culture*. Routledge.

Booth, S. B. (χ.χ.). *Arts administration | Grove Music*. Ανακτήθηκε 2 Φεβρουάριος 2020, από <https://www.oxfordmusiconline.com/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.001/omo-9781561592630-e-1002282135>

Carnegie Hall Official Website. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Ιανουάριος 2020, από <https://www.carnegiehall.org/en>

Concertgebouw Amsterdam. (χ.χ.). Het Concertgebouw. Ανακτήθηκε 4 Ιανουάριος 2020, από <https://www.concertgebouw.nl/>

Daft, R. L. (2007). *Organization theory and design / (8th ed.)*. Thomson South-Western.

Davis, H. H., & Scase, R. (2000). *Managing creativity: The dynamics of work and organization*. Open University Press.

Dokania, S., & Singh, V. (2019). *Graph Representation learning for Audio & Music genre Classification*.

Karpeles, M. (1955). Definition of Folk Music. *Journal of the International Folk Music Council*, 7, 6-7. doi:10.2307/834518

Kotler, P. (2000). *Μαρκετινγκ μάνατζμεντ: Ανάλυση, σχεδιασμός, υλοποίηση και έλεγχος* / (9η έκδ.). Interbooks,.

Levy, K. (2001). *Byzantine chant* | *Grove Music* (C. Troelsgård, Επιμ.).
<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000004494>

Loretta Battaglia, & Cedrola, E. (2014). Arts marketing. Στο *Wiley Encyclopedia of Management*,. John Wiley & Sons.
https://drive.google.com/file/d/1giLGJlyKvXCxjEDBxy3lMsmZkNkq7RZd/view?usp=drive_web&usp=embed_facebook

Ridgewell, R. (2010). THE CONCERT PROGRAMMES PROJECT: HISTORY, PROGRESS AND FUTURE DIRECTIONS. *Fontes Artis Musicae*, 57(1), 50-64. Ανακτήθηκε από www.jstor.org/stable/23512083

Romanou, K., Mathiesen, T. J., Lingas, A., Maliaras, N., Chaldaiakis, A., Plemmenos, J., Bamichas, P., Kardamis, K., Kontossi, S., Economides, M., Tragaki, D., Tsagkarakis, I., Chardas, K., Seiragakis, M., Chianis, S., & Brandl, R. M. (2019). *Greece*. New Grove Dictionary.
<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-3000000167>

Royal Albert Hall—Royal Albert Hall. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Ιανουάριος 2020, από <https://www.royalalberthall.com/>

Shafritz, J. M. (Επιμ.). (1998). *The international encyclopedia of public policy and administration*. Westview Press.

Throsby, C. D. (2001). *Economics and culture*. Cambridge University Press.

Throsby, C. D. (2010). *The Economics of Cultural Policy*. Cambridge : Cambridge University Press. Ανακτήθηκε από <http://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=1&sid=224c8842-2aef-4871-97e6-eaa76ba9e6d6%40sessionmgr4007&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmU%3d#AN=317636&db=nlebk>

Touliatos, D. (2001). *Byzantine secular music* | *Grove Music*. Ανακτήθηκε από, <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000048192>

UNESCO - Byzantine chant. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 28 Δεκέμβριος 2019, από <https://ich.unesco.org/en/lists>

UNESCO - Rebetiko. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 28 Δεκέμβριος 2019, από <https://ich.unesco.org/en/lists>

Unesco. (2007). *Standard-setting in UNESCO.: Conventions, recommendations, declarations, and charters adopted by UNESCO (1948-2006)*. (A. Yusuf, Ed.), *Library* (Volume II, p. 760). BRILL.

UNESCO. (2009). *Creative Industries: UNESCO-CULTURE*. Ανακτήθηκε από https://web.archive.org/web/20090826082900/http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID%3D35024%26URL_DO%3DDO_TOPIC%26URL_SECTION%3D201.html

UNESCO. (n.d.). *What Do We Mean by Cultural and Creative Industries?* Ανακτήθηκε από <https://en.unesco.org/creativity/sites/creativity/files/digital-library/What%20Do%20We%20Mean%20by%20CCI.PDF>

Varbanova, L. (2013). *Strategic management in the arts*. Routledge,.